

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb**

Dobrovolnické centrum ADRA - funkce, struktura, financování a společenský přínos

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Zdeňka Kochová**

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Milan VENCLÍK, MBA

Znojmo, 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Dobrovolnické centrum ADRA - funkce, struktura, financování a společenský přínos“ jsem vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v seznamu použitých zdrojů.

Ve Znojmě, dne 10. dubna 2013

.....

Zdeňka Kochová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu bakalářské práce, Ing. Milanu Venclíkovi, MBA, za pomoc a cenné připomínky při zpracování práce. Mé poděkování dále patří vedoucí dobrovolnického centra ADRA ve Znojmě, paní Zdeňce Severinové, za její ochotu a vstřícnost při poskytování informací potřebných pro vypracování praktické části. Velké díky patří také všem respondentům, kteří si udělali čas na zodpovězení otázek a mým nejbližším za psychickou podporu.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Zdeňka KOCHOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb
Název	Dobrovolnické centrum ADRA - funkce, struktura, financování a společenský přínos
Název (v angličtině)	ADRA charity organization - function, structure, financing and social benefits

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Cílem mé bakalářské práce bude charakterizovat vznik, význam, fungování, popis způsobu financování a propagace neziskových organizací. Dalším cílem bude popis činnosti neziskové organizace DC ADRA Znojmo, popis způsobu financování této organizace a její význam pro město Znojmo a jeho okolí.

Na základě provedení vlastního průzkumu bude zjištěno, jak neziskovou organizaci DC ADRA vnímají dobrovolníci, kteří zde pracují a co je motivovalo k této činnosti. Bude proveden i průzkum, jak DC ADRA vnímá okolí, zdali by byli ochotni na tuto činnosti přispívat z vlastních finančních zdrojů a jaký význam přikládají neziskovým organizacím.

Postup práce:

1. Vymezení základních pojmů a popis typů neziskových organizací, jejich funkce a financování
2. Historie a právní rámec neziskových organizací. Funkce Rady vlády pro neziskové organizace, srovnání státních a soukromých neziskových organizací
3. Představení a popis činnosti neziskové organizace ADRA a následně popis DC ADRA Znojmo
4. Sběr dat dotazníkovým šetřením, analýza dat a vyhodnocení
5. Návrhy řešení a závěr

Metody: Práce s odbornou literaturou a interní dokumentací ADRY. Sběr dat, analýza dat, syntéza dat, dotazníkové šetření a vyhodnocení.

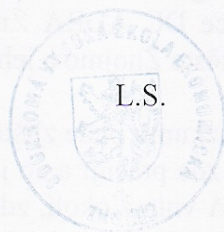
Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2009. 304 s. ISBN 978-80-245-1650-9.
2. JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 288 s. ISBN 978-80-247-3247-3.
3. PROKŮPKOVÁ, Danuše, MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, MORÁVEK, Zdeněk. *Příspěvkové organizace 2010 - MERITUM*. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-533-5.
4. ŠEDIVÝ, Marek; MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: GRADA, 2011. ISBN 978-80-247-4041-6

Datum zadání bakalářské práce: duben 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2013

Zdeňka KOCHOVÁ
student

Ing. Milan VENCLÍK, MBA
vedoucí bakalářské práce

prof. PhDr. Kamil FUCHS, CSc.
garant studijního oboru

prof. PhDr. Kamil FUCHS, CSc.
rektor SVŠE Znojmo

Abstrakt

Bakalářská práce na téma „Dobrovolnické centrum ADRA - funkce, struktura, financování a společenský přínos“ se zabývá přístupem občanů města Znojma k dobrovolnictví a jejich informovanosti o dobrovolnickém centru ADRA ve Znojmě. V teoretické části jsou definovány pojmy týkající se neziskových organizací, sociálních služeb a dobrovolnictví. Praktická část je zaměřena na dobrovolnické centrum ADRA ve Znojmě, jeho financování a společenský přínos. V rámci této bakalářské práce bylo prostřednictvím dvou kvantitativních marketingových průzkumů zjištěno, jak je veřejnost informována o dobrovolnictví, zda na tento typ služeb přispívají a jestli podle nich poroste potřeba těchto dobrovolnických služeb. Druhý marketingový průzkum probíhal mezi dobrovolníky dobrovolnického centra ADRA ve Znojmě, kde byly otázky zaměřeny na motivaci dobrovolníků k vykonávání dobrovolnické činnosti. Posledním krokem praktické části bylo navrnutí vlastních doporučení.

Klíčová slova: nezisková organizace, sociální služby, dobrovolnictví, ADRA

Abstract

The bachelor thesis on the topic of “Voluntary centre ADRA – the function, structure, financing and social contribution” deals with the attitude of Znojmo inhabitants to voluntary activities and their awareness of the voluntary centre ADRA in Znojmo. In the theoretical part the terms concerning non-profit organizations, social services and volunteering are defined. The practical part focuses on voluntary centre ADRA in Znojmo, its financing and social contribution. Within the frame of the thesis two quantitative marketing surveys were conducted. The first survey found out the level of public awareness of volunteering, the attitude of contributing to this kind of services and the public opinion about prospective growth of necessity of voluntary service. The second survey was conducted among the ADRA volunteers and the questions were focused on the volunteers’ motivation to carry out these voluntary activities. The last step of the practical part was proposal of own recommendations.

Key words: non-profit organization, social services, volunteering, ADRA

OBSAH:

1	ÚVOD	10
2	CÍL A METODIKA PRÁCE	12
3	TEORETICKÁ ČÁST	13
3.1	Vymezení základních pojmů	13
3.1.1	Nezisková organizace	13
3.1.2	Účel, cíl a poslání NO	13
3.2	Historie neziskového sektoru	13
3.2.1	Od 19. století	13
3.2.2	Od roku 1990 po současnost	14
3.3	Všeobecná charakteristika třetího sektoru	15
3.4	Rada vlády pro nestátní neziskové organizace	17
3.5	Vznik základních typů NNO v ČR	18
3.5.1	Občanské sdružení	18
3.5.2	Nadace a nadační fond	18
3.5.3	Obecně prospěšná společnost	19
3.6	Funkce nestátních organizací	19
3.7	Fundraising – získávání finančních prostředků	20
3.7.1	Státní instituce a samospráva	21
3.7.2	Individuální dárci	22
3.7.2.1	Vztah individuálních dárců k charitě	22
3.7.3	Tuzemské i zahraniční nadace	22
3.7.4	Firemní dárci	22
3.7.5	Vlastní činnost	23
3.8	Metody získávání finanční podpory	23
3.8.1	Veřejná sbírka	24
3.9	Marketing NNO	24
3.10	Public relations	24
3.10.1	Tiskové oznámení	25
3.10.2	Tisková zpráva	25
3.10.3	Tisková konference	25
3.10.4	Snídaně s novináři – alternativa tiskové konference	25
3.10.5	Monitoring a hodnocení	26
3.10.6	Spolupráce s médii	26

3.10.7	Tiskový mluvčí.....	26
3.11	Sociální služby.....	27
3.11.1	Význam sociálních služeb.....	28
3.11.2	Oblasti sociálních služeb.....	28
3.11.2.1	Sociální poradenství.....	28
3.11.2.2	Služby sociální péče.....	29
3.11.2.3	Služby sociální prevence.....	30
3.11.3	Subjekty sociální péče.....	31
3.11.3.1	Jednotliví občané.....	31
3.11.3.2	Rodina.....	31
3.11.3.3	Zájmová občanská sdružení vzájemně prospěšného charakteru.....	31
3.11.3.4	Dobročinná občanská sdružení veřejně prospěšného charakteru.....	31
3.11.3.5	Mezinárodní humanitární organizace.....	31
3.11.3.6	Obec a stát.....	32
3.12	Dobrovolnictví v sociálních službách.....	32
3.12.1	Hodnota dobrovolnické práce.....	33
3.12.2	Oblasti dobrovolnické práce.....	33
3.12.3	Přínosy dobrovolnictví.....	33
3.12.4	Úloha dobrovolníka.....	34
3.12.5	Členění dobrovolnictví.....	35
3.12.5.1	Dobrovolnictví vzájemně prospěšné.....	35
3.12.5.2	Dobrovolnictví veřejně prospěšné.....	35
3.12.6	Individuální dobrovolnictví.....	35
3.13	ADRA o. s.....	36
4	PRAKTICKÁ ČÁST.....	37
4.1	Dobrovolnické centrum ADRA Znojmo.....	37
4.1.1	Zaměření dobrovolnických programů.....	38
4.1.2	Struktura.....	39
4.1.3	Zdroje financování.....	39
4.1.4	Public relations a marketing DC ADRA.....	40
4.2	Marketingový průzkum.....	42
4.2.1	Marketingový průzkum zaměřený na obyvatele města Znojma.....	42
4.2.1.1	Identifikační otázky.....	42
4.2.1.2	Otázky týkající se veřejného mínění.....	44

4.2.2	Marketingový průzkum zaměřený na dobrovolníky DC ADRA	61
4.2.2.1	Identifikační otázky	61
4.2.2.2	Otázky týkající se dobrovolníků a jejich dobrovolnické činnosti	63
5	ZÁVĚR	69
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
	SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, ZKRATEK A PŘÍLOH	75
	PŘÍLOHY	76

1 ÚVOD

„ Pro každého je přínosné zkusit dělat něco bez nároku na mzdu, dobrovolně, pro radost někoho druhého. Je jedno zda dobrovolník sází stromky, trénuje mládež nebo dochází za opuštěnými dětmi. Vždy jde o jedno – dělat dobro. A toho není nikdy dost.“

Tyto slova vypovídají o tom, že v dnešní době je dobrovolná činnost v jakékoli oblasti užitečná. To, že zájem o dobrovolnou pomoc stoupá, vypovídají následující údaje. V roce 2005 bylo evidováno kolem 850 000 dobrovolníků, o rok později to bylo už kolem 900 000. Neatraktivnější jsou dlouhodobé programy s dětmi, např. Pět P. Do dobrovolné činnosti se zapojují mladí lidé do 30 let, kteří tvoří více než 50 % všech dobrovolníků. Jsou mezi nimi i lidé bez práce, kteří nechtějí jen tak nečinně sedět doma, potřebují se někde uplatnit nebo chtějí trávit svůj čas aktivně.

Dobrovolnictví provází člověka od nepaměti, jeho rozmach byl stvrzen i legislativně - zákon o dobrovolnické službě č. 198/2002 Sb. vstoupil v platnost 1. ledna 2003. V dnešní době představuje fenomén, který překračuje hranice států, náboženských a sociálních skupin. Ale i tak je dobrovolníků v České republice (dále jen „ČR“) stále málo. Dobrovolnická činnost není rozšířená v takové míře jak v jiných zemích. U dnešní mladé generace není bohužel rozvinuto takové sociální cítění, jako tomu bývalo v minulosti. Společnost se stává více sobeckou, přestává myslet na ostatní a na první místo ve svém životě staví finanční prostředky a statky. Důležitost těchto služeb si většina lidí uvědomí až tehdy, když ji opravdu potřebují pro sebe nebo pro člena rodiny.

Tak jak roste počet dobrovolníků, roste zároveň okruh lidí, kteří budou tuto pomoc potřebovat. Stále se zvyšují rozdíly mezi sociálně slabšími skupinami (etnickými skupinami, starými lidmi, postiženými, chudými, lidmi z jiných kultur). Tito všichni potřebují pomoc druhého člověka.

Rok 2011 byl vyhlášen Radou ministrů EU Evropským rokem dobrovolnictví. Vztahoval se na všechny členské státy EU a probíhal celý rok. Jeho hlavním účelem bylo podpořit úsilí občanské společnosti k vytvoření lepších podmínek pro dobrovolnictví v Evropské unii a zároveň zajistit větší zviditelnění dobrovolných činností v EU.

V rámci tohoto projektu Rada ministrů EU podpořila v ČR 26 organizací částkou 6 290 516 Kč, nepodpořených bylo 109 projektů a 21 jich museli vyřadit pro formální nedostatky.

Teoretická část bakalářské práce charakterizuje neziskové organizace, sociální služby a dobrovolnictví. V první části je zmapován historický vývoj neziskových organizací od 19. století. Je zde také zmíněno, jakou funkci plní Rada vlády pro nestátní neziskové organizace. Dále jsou uvedeny základní typy nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“) a jejich funkce. V této části práce je také řešena problematika získávání finančních prostředků nestátních organizací (dále jen „NO“) pro svoji činnost, jejich prezentace a komunikace s veřejností. Druhá část je zaměřena na vybrané oblasti působení neziskového sektoru, konkrétně na sociální služby. Zde je uvedeno na jaké oblasti se dělí, jaký je jejich význam a kdo jsou subjekty sociální péče. V poslední části je popsáno dobrovolnictví, bez kterého si fungování NNO v sociálních službách nelze představit. Je zde řešena hodnota dobrovolnické práce a její přínosy, dále je vysvětlen pojem dobrovolník a jeho význam pro společnost. Neopomenutelnou součástí je zmínění oblastí dobrovolné práce a také její členění.

Praktická část se zabývá dobrovolnickým centrem ADRA ve Znojmě (dále jen „DC“). Je zde popsána činnost DC a jeho způsob financování. Najdeme zde druhy služeb poskytovaných dobrovolnickým centrem a rozbor toho, komu jsou tyto služby určeny. Další bod se zabývá počtem dobrovolníků v návaznosti na to, kolika lidem tyto dobrovolníci pomáhají.

Aby mohlo být zjištěno, jaký je skutečný význam DC pro město Znojmo a jeho okolí, byla provedena dvě dotazníková šetření. První bylo zaměřeno na dobrovolníky, kteří v dobrovolnickém centru pomáhají. Otázky se zabývaly tím, co je motivovalo k této činnosti, jak dlouho vykonávají dobrovolnou činnost apod. Druhé dotazníkové šetření bylo zaměřeno na obyvatele města Znojma. Zde byly otázky směřovány tak, aby se podařilo zjistit, zda občané přispívají nebo by byli ochotni přispívat, jak tento typ organizací vnímají a jaký podle nich budou mít význam tyto služby do budoucna atd.

2 CÍL A METODIKA PRÁCE

Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je představení a popis činnosti DC ADRA ve Znojmě, definice pojmů týkajících se problematiky NO fungujících v oblasti sociálních služeb a nakonec analýza marketingového průzkumu týkajícího se veřejného mínění o dobrovolnictví a DC ADRA ve Znojmě. Při zpracování těchto částí bakalářské práce byla použita metoda analýzy odborných textů, internetových zdrojů a interních dokumentů DC ADRA.

Metodika

K získání informací byly použity tyto postupy:

- Dotazníkové šetření veřejnost - v rámci dotazníkového šetření byl proveden průzkum, kde respondenty byli obyvatelé města Znojma od 15 let. Po určení segmentu byl vytvořen záznamový arch s otázkami, viz příloha č. 2. Průzkum probíhal ve městě Znojmě v období 2. 2. – 28. 2. v odpoledních hodinách 15:00-17:00 pro osoby od 35 let. Pro osoby do 35 let probíhal průzkum ve stejném období prostřednictvím sociálních sítí a internetových odkazů. Zvolena byla kvantitativní metoda průzkumu pomocí záznamových archů. Průzkum byl vyhodnocen a prezentován ve formě grafů.
- Dotazníkové šetření dobrovolníci - cílovým segmentem byli dobrovolníci DC ADRA ve Znojmě. Pro dobrovolníky byl vytvořen dotazník, viz příloha č. 1. Průzkum probíhal v rámci supervizí v DC ADRA v měsíci únor a březen. Osloveni byli všichni dobrovolníci a každý se mohl rozhodnout, zda dotazník vyplní či ne. Průzkum byl vyhodnocen a také prezentován ve formě grafů.
- Řízený rozhovor – po vyhodnocení dotazníkových šetření byl uskutečněn řízený rozhovor 26. 3. 2013 s vedoucí dobrovolnického centra ADRA ve Znojmě, s paní Zdeňkou Severinovou, který trval přibližně 50 minut. Při rozhovoru byly objasněny potřebné informace o provozování a financování dobrovolnického centra.

Na základě získaných informací z výše uvedených postupů, bylo navrženo možné řešení problematiky dobrovolnictví ve městě Znojmě.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Vymezení základních pojmů

3.1.1 Nezisková organizace

Nezisková organizace je pojem, který je obecně používán, aniž by byl definován nějakým platným právním předpisem v ČR. Jsou to organizace, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání a o jejichž činnost je jiný zájem, ať už státu, společnosti nebo určité skupiny lidí. Jsou založeny za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Je zde kladen větší důraz na důležitost výsledků hlavního poslání, přičemž výše příjmů z něj stojí obvykle až na druhém místě. Tyto organizace nemusí být vždy nutně neziskové, i když nejsou zřízeny proto, aby zisku dosahovaly.¹ Pokud tyto organizace zisk vytvoří, musí ho zase vložit zpět k rozvoji organizace a plnění jejich cílů.

3.1.2 Účel, cíl a poslání NO

Účel je vhodné formulovat tak, aby měl obecnou povahu a zároveň vystihoval podstatu a základní smysl činnosti organizace. V některých případech není formulace složitá např. veřejná knihovna, škola. U těchto příkladů je patrné, co je hlavním smyslem činnosti.² Poslání znamená zdůvodnit její existenci a cílem rozumíme měřitelné výsledky, kterých chce organizace dosáhnout svojí činností.³

3.2 Historie neziskového sektoru

3.2.1 Od 19. století

„Historie svobody sdružování na území ČR byla vždy bohatá. Tento fakt byl dán nejen tradičně silným sociálním cítěním obyvatel, ale i specifickou rolí, kterou různé občanské spolky hrály v dobách národnostního i politického útlaku.“⁴

¹ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2009, 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2. str. 6 - 7

² MORÁVEK, Zdeněk; PROKŮPKOVÁ, Danuše; MOCKOVČIAKOVÁ, Alena. *Meritum Příspěvkové organizace 2012*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, 396 s., ISBN 978-80-7357-736-0. str. 30

³ ČIHOVSKÁ, Viera; HANULÁKOVÁ, Eva; HARNA, István; LIPIANSKA, Júlia. *Marketing neziskových organizací*. 1. Bratislava: Eurounion, spol. s r. o., 1999. 200 s. ISBN 80-88984-04-1. s. 43 - 44

⁴ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5. str. 32

Obdobím bohatým na spolkovou činnost bylo v české historii 19. století. V době národního obrození vznikla řada vlasteneckých spolků na podporu umění, kultury, vědy a vzdělávání, z nichž některé přetrvaly dodnes. Charitativní a spolková činnost byla upravena říšským zákonem v roce 1867. Po vzniku samostatného státu v roce 1918 se otevřel prostor pro svobodnou činnost nejrůznějších dobrovolných soukromých iniciativ v různých oblastech. Velké množství spolků se v té době věnovalo péči o chudé spoluobčany a mládež. Po roce 1930 bylo na území ČSR pouze v oblasti sociální péče registrováno 5 140 spolků a 1 540 ústavních zařízení, které byly v majetku soukromých neziskových organizací a podílely se na celkových nákladech na sociální a humanitární péči 26 %. Dobrovolné neziskové organizace během svého vývoje zdokonalovaly svou činnost a odbornost. Tento vývoj byl násilně přerušen německou okupací v roce 1939 a následným protektorátem. Obdobně tomu bylo i v období po roce 1948, kdy byla tradice dobrovolné spolkové činnosti cílevědomě a násilně přerušena, zredukována a zcela podřízena stranickému (KSC) vedení. Neziskové soukromé organizace, které poskytovaly veřejně prospěšnou službu, byly nahrazeny zcela státními rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi. Organizace, které se věnovaly vzájemně prospěšné činnosti (kultura, tělovýchova, mládež, hobby, odbory) se staly dobrovolnými společenskými organizacemi, nad kterými vykonávaly dozor místně, regionálně a resortně příslušné výbory komunistické strany. Aby stranická kontrola byla zajištěna totálně, byl zaveden úzus, že předseda každé společenské organizace musel být členem komunistické strany. I v těchto nepříznivých podmínkách ojediněle vznikala seskupení ve formě petičních občanských iniciativ. Tato občanská seskupení se zaměřovala na prosazování občanských svobod, dodržování lidských práv, podporu pronásledovaných rodin, vydávání časopisů atd. Takovéto aktivity občanů se zintenzivnily koncem 80. let a v roce 1989. Po „sametové revoluci“ následovalo zřizování různých nadací a nezávislých spolků a s tím oživení občanských svobod a práv a hromadné zapojování občanů do těchto aktivit.⁵

3.2.2 Od roku 1990 po současnost

V období 1990-1992 byl velmi liberální sdružovací zákon výrazem počátečního optimismu, naděje a značného idealismu. Tento přístup se projevil v podstatě ve všech prvních právních úpravách neziskového sektoru a v založení Nadačního investičního fondu. Zároveň vznikla Rada pro nadace jako poradní orgán vlády pro otázky NNO. Liberální politika státu vytvořila

⁵ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5. str. 33 -34

podmínky k bouřlivému rozvoji nestátního neziskového sektoru (dále jen „NNS“) jako reakci na předchozí direktivní systém. V letech 1993–1996 stát formoval svůj vztah k NNS stále skeptičtěji a více rezervovaně. Byl patrný nedostatek vůle rozdělit Nadační investiční fond založený na podporu NNS. Váhalo se také nad novým zákonem o nadacích a nadačních fondech, přestože jeho potřeba byla očividná. „Představy o neziskovém sektoru ovlivnila debata Václava Havla a Václava Klause o podstatě tzv. občanských společností.“⁶ Mezi roky 1997–2001 došlo k určité změně. Vztah státu k NNS se stal pozitivnějším a byl položen na solidní právní základ. Především nový zákon o nadacích a nadačních fondech vedl ke konsolidaci nadační sféry a byla zpřesněna dotační pravidla jednotlivých ministerstev. Další pozitivum bylo obnovení Rady vlády pro nestátní neziskové organizace a rozdělily se první finanční prostředky z Nadačního investičního fondu. Od roku 2002 došlo k těmto změnám. Proběhla reforma veřejné správy a ČR vstoupila do EU. To umožnilo nestátním neziskovým organizacím navazovat nová partnerství a především využívat fondy EU.⁷

„Současnost svobody sdružování v ČR je poznamenána především adaptací celé společnosti na tržní podmínky, ve kterých vše co není ziskové je ztrátové a neziskové organizace si proto v těchto podmínkách musí tvrdě prosazovat své místo, svůj prostor, svoje opodstatnění. Přitom mají hned několik handicapů, jako například omezené možnosti v získání profesionálů, závislost některých organizací na finančních zdrojích ze zahraničí atd.“⁸

3.3 Všeobecná charakteristika třetího sektoru

Téměř ve všech průmyslových zemích, jsme dnes svědky pozoruhodného vývoje ve třetím sektoru. To znamená, že sociálně-ekonomické podnikání nepatří do tradičního soukromého ziskového sektoru, ani do veřejného sektoru. Tyto organizace jsou zakládány za účelem dobrovolné činnosti a působí v nejrůznějších oblastech. V důsledku hospodářské krize, oslabování sociálních vazeb a problémů sociálního státu, vzniká stále více neziskových organizací. Nejčastěji se zakládají občanské společnosti.⁹

⁶ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9. str. 33

⁷ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9. str. 33 - 34

⁸ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5. str. 34

⁹ BORZAGA, Carlo a Jacques DEFOURNY. *The emergence of social enterprise*. London: Routledge, 2001, xi, 383 p. ISBN 0415253012. str. 1

„Postavení, význam a samotný pojem třetí sektor není pro širokou veřejnost vcelku známý a srozumitelný. Tato skutečnost odráží různorodost aktivit, které třetí sektor vykonává anebo zabezpečuje.“¹⁰

Každý z uvedených termínů vymezuje jinou oblast problému třetího sektoru:

- Třetí sektor – pojem zdůrazňuje skutečnost, že půjde o sektor, který působí v prostoru mezi státem a trhem.
- Neziskový sektor – z tohoto označení je zřejmá absence ziskového motivu. Pokud se dosáhne nějakého zisku, nerozdělí se mezi vlastníky, ale vrací se zpět do dalších veřejně prospěšných programů.
- Dobrovolnický sektor – termín vyzdvihuje podíl dobrovolníků, i když v sektoru působí i placení zaměstnanci.
- Mimovládní sektor – uvedený termín naznačuje nezávislost sektoru od státu a trhu.

Dále se používají i tyto termíny NO, charitativní, humanitární, filantropické nebo dobročinné organizace jako i pojem sektor osvobozený od daní. Avšak všechny organizace, které spadají do třetího sektoru, se vyznačují určitými společnými charakteristikami, kterými jsou:

- působení ve veřejně prospěšném zájmu na základě dobrovolných aktivit lidí v různých oblastech společenského života,
- jsou do jisté míry institucionalizované,
- jejich cílem není dosahovat zisk,
- jsou institucionálně oddělené od státu,
- jsou samosprávné,
- jsou doplňujícími zdroji na řešení veřejných problémů, přičemž vystupují jako „partneři“ soukromého a státního sektoru.

Organizace třetího sektoru přispívají k uspokojování těch potřeb občanů, které neuspokojuje ani stát ani trh. Pomáhají při prosazování společných zájmů v různých sdruženích, ochraně práv skupin i jednotlivců, tvorbě programů a opatření na zlepšení kvality života. NO vytvářejí

¹⁰ ČIHOVSKÁ, Viera; HANULÁKOVÁ, Eva; HARNA, István; LIPIANSKA, Júlia. *Marketing neziskových organizací*. 1. Bratislava: Eurounion, spol. s r. o., 1999. 200 s. ISBN 80-88984-04-1. str. 9

platformu pro rozvoj demokracie, jsou nástrojem změny v životě člověka, představují jeden ze základních pilířů společnosti a důležitý prvek sociální stability.¹¹

3.4 Rada vlády pro nestátní neziskové organizace

Na správné fungování NNO dohlíží Rada vlády pro nestátní neziskové organizace. Je stálým poradním, iniciativním a koordinačním orgánem vlády ČR v oblasti NNO.

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace byla zřízena usnesením vlády z 10. června 1992 č. 428 jako Rada pro nadace. Usnesením vlády z 30. března 1998 č. 223 byla poté transformována na Radu vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen "Rada").

Rada soustřeďuje, projednává a prostřednictvím svého předsedy předkládá vládě materiály, týkající se NNO a vztahující se k vytváření vhodného prostředí pro jejich existenci a činnost.

Rada plní zejména tyto úkoly:

- iniciuje a posuzuje koncepční a realizační podklady pro rozhodnutí vlády, týkající se podpory NNO, legislativní a politická opatření, která se týkají podmínek jejich činnosti,
- sleduje, iniciuje a vyjadřuje se k právním předpisům, upravujícím postavení a činnost NNO, připomínkuje návrhy právních úprav, které mají vztah k NNO,
- iniciuje spolupráci mezi ministerstvy, jinými správními úřady a orgány územní samosprávy v oblasti podpory NNO, včetně dotační politiky z veřejných rozpočtů,
- sleduje, analyzuje a zveřejňuje informace o postavení NNO v rámci EU, o zapojení ČR do EU s ohledem na NNO a o finančních zdrojích s tím souvisejících, spolupracuje s ministerstvy a jinými správními úřady, odpovědnými za spravování finančních zdrojů EU v ČR, pokud se jejich využívání k NNO vztahuje,
- ve spolupráci s ministerstvy, jinými správními úřady, NNO a dalšími orgány a institucemi zajišťuje dostupnost a zveřejňování informací o NNO a o opatřeních státní politiky, která se NNO týkají, zejména zpřístupňuje a analyzuje informace o dotacích z veřejných rozpočtů pro NNO a o procesu jejich uvolňování a využívání,

¹¹ ČIHOVSKÁ, Viera; HANULÁKOVÁ, Eva; HARNA, István; LIPIANSKA, Júlia. *Marketing neziskových organizací*. 1. Bratislava: Eurounion, spol. s r. o., 1999. 200 s. ISBN 80-88984-04-1. str. 9 - 11

- podílí se na opatřeních ministerstev a jiných správních úřadů, která mají vztah k NNO, zejména na procesu standardizace činností, přidělování akreditací a kategorizaci typů NNO,
- sleduje a informuje vládu o využívání finančních prostředků kategorie Nadační investiční fond, které byly usneseními Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 413/1999 a č. 1946/2001 rozděleny do nadačního jmění vybraných nadací, a o rozdělování jejich výnosů, v této činnosti spolupracuje s Ministerstvem financí.¹²

3.5 Vznik základních typů NNO v ČR

NNO může mít mnoho druhů právních forem. Zde budou uvedeny tři nejzákladnější typy a to občanské sdružení, nadace a obecně prospěšná společnost. V našem právním systému neexistuje souhrnný právní předpis, který by jednotlivé typy neziskových organizací definoval. Vznik, činnost a zánik neziskových organizací upravuje řada právních předpisů.

3.5.1 Občanské sdružení

Občanské sdružení je nejčastěji zakládaným typem NNO. Občané mají právo svobodně se sdružovat bez povolení státního orgánu. Je samostatnou právnickou osobou. Orgány státní moci mohou zasáhnout do činnosti občanského sdružení (dále jen „o. s.“) jen v mezích zákona. Vzniká registrací na Ministerstvu vnitra se současnou evidencí na Českém statistickém úřadě. O. s. se mohou sdružovat k dosažení určitého účelu. Nezakládají se k výdělečné činnosti. Prioritně se předpokládá, že o. s. se zakládá v různých oblastech života společnosti a především k uspokojení zájmů svých členů a občanů v jejich okolí. Používají rozmanité zdroje financování své činnosti.¹³ O. s. se řídí podle zákona č. 83/1990 Sb.

3.5.2 Nadace a nadační fond

Je účelové sdružení majetku k dosažení obecně prospěšného cíle. Obecně prospěšným cílem je např. rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv, ochrana přírodního prostředí,

¹² Rada vlády pro nestátní neziskové organizace [online]. [citováno 2012-12-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>>

¹³ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2009, 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2. str. 11-12

vzdělání, tělovýchovy a sportu. Nadace nebo nadační fond jsou právnickou osobou.¹⁴ Registruje ho krajský soud. Při založení je nezbytná nadační nebo zřizovací listina, základním organizačním dokumentem nadace je statut. Orgány nadace tvoří správní rada, dozorčí rada a ředitel. Nadace je povinna vytvářet nadační jmění v minimální výši 500 000 Kč.¹⁵ Nadace a nadační fond se řídí podle zákona č. 227/1997 Sb.

3.5.3 Obecně prospěšná společnost

Posledním subjektem je obecně prospěšná společnost poskytující obecně prospěšné služby všem za stejných podmínek. Obecně prospěšná společnost je právnickou osobou. Zakládá se zakládací smlouvou podepsanou všemi zakladateli.¹⁶ Základním organizačním dokumentem je statut. Orgány o. p. s. tvoří správní rada, dozorčí rada a ředitel. Není povinna vytvářet základní jmění v konkrétní minimální výši.¹⁷ O. p. s. se řídí zákonem č.248/1995 Sb.

3.6 Funkce nestátních organizací

NO plní mnoho různých funkcí. Kategorizace těchto funkcí se u jednotlivých autorů liší. Zde budou shrnuty nejvýznamnější funkce neziskových organizací, na jejichž existenci se shoduje více autorů:

- servisní funkce – představuje zajištění produkce v takových sférách ekonomické aktivity, ve kterých selhává stát i trh,
- advokační funkce – zahrnuje činnosti, jejichž cílem je změna politiky nebo zabezpečení kolektivního statku; spadá sem tedy prosazování osvícené a humánní sociální politiky nebo ochrana práva a prosazování zájmů specifických skupin,
- expresivní funkce – nezahrnuje pouze aktivity, jejichž cílem je změna politiky, jako je tomu u advokační funkce, ale i ty aktivity, které mohou nabídnout prostředky k vyjádření duchovních, profesních, kulturních nebo politických hodnot, zájmů a názorů,
- charitativní funkce – jedná se o přesunování především finančních zdrojů od bohatších jedinců k potřebným,

¹⁴ Zákon č.227/1997 Sb., ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů

¹⁵ NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika a řízení neziskových organizací (zejména nevládních organizací)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004, 156 s. ISBN 80-245-0792-7. Str. 87

¹⁶ Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech

¹⁷ NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika a řízení neziskových organizací (zejména nevládních organizací)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004, 156 s. ISBN 80-245-0792-7. Str. 88

- filantropická funkce – součástí této funkce jsou všechny aktivity, které směřují k založení a provozování neziskových organizací,
- inovační funkce – představuje změnu produkce, přičemž nezáleží na tom, zda jde o nové služby, postupy, spotřebitele nebo organizační struktury,
- budování komunity – spočívá v navazování kontaktů, budování vazeb a sjednocování.¹⁸

3.7 Fundraising – získávání finančních prostředků

Pro založení NNO, bývá zpočátku jediným zdrojem „jen“ lidské nadšení a dobrovolná práce. Velmi brzy však každá organizace zjistí, že pokud chce pracovat dobře a profesionálně, nezbyvá než svou činnost zabezpečit i finančně. Získávání prostředků, fundraising, se proto stává běžnou součástí práce každé NNO. Pojem fundraising¹⁹ je převzatým anglosaským termínem. Doslovně by se dal tento výraz přeložit jako „navyšování fondů či zdrojů“. Fundraising se netýká jenom peněz, ale také získávání podpory formou darování služeb nebo výrobků, případně získávání dalších příznivců a dobrovolníků. Jednou ze základních podmínek úspěšného fungování NNO je vícezdrojové financování, tzn. nutnost zajistit pro NNO více zdrojů, ze kterých je financována, aby nebyla závislá pouze na jednom z nich.²⁰

Jelikož mzdy na českém trhu rostou, tak NNO předpokládají, že se finanční příspěvky od dárců budou navyšovat. V období 2011-2012 byl zaznamenán nárůst mezd u 81 % společností, které se zúčastnili průzkumu společnosti Hay Group.²¹

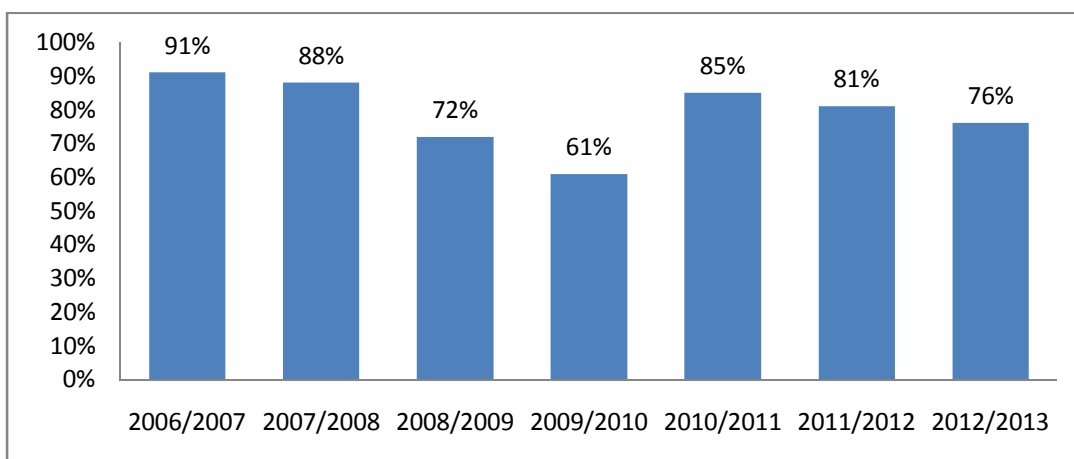
¹⁸ DOSTÁLOVÁ, Růžena. *Daňové zatížení neziskové organizace*. Brno, 2012. 74 s., 2. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Ing. Jarmila Fojtíková

¹⁹ ČIHOVSKÁ, Viera; HANULÁKOVÁ, Eva; HARNA, István; LIPIANSKA, Júlia. *Marketing neziskových organizací*. 1. Bratislava: Eurounion, spol. s r. o., 1999. 200 s. ISBN 80-88984-04-1. s. 93

²⁰ ŠEDIVÝ, Marek; MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 154 s. ISBN 978-80-247-2707-3. s. 65 - 66

²¹ Moderní řízení. Praha: Economia, a. s., 2012, roč. 7, č. 7. ISSN 0026-8720

Graf č. 1: % společností, které upravily mzdy

Zdroj: *Vlastní práce autora – údaje převzaty z Moderní řízení*²²

Zdroje financování NNO dělíme na:

- veřejné financování:
 - instituce státní správy
 - samosprávy
- financování z neveřejných zdrojů:
 - individuální dárci (tuzemští i zahraniční)
 - firemní dárci
 - tuzemské i zahraniční nadace
 - tržby z vlastní činnosti²³

Je dobré si uvědomit, že každému z těchto zdrojů odpovídá jiná skupina plátců. Organizace se bude chovat jinak k vlastním členům a jinak k dárcům. Úsilím organizace je být se všemi skupinami za dobře, komunikovat s nimi a jednat tak, aby prostředky pro svou činnost skutečně získala.

3.7.1 Státní instituce a samospráva

Nejdůležitějším zdrojem z této skupiny jsou jednotlivá resortní ministerstva. Mají své grantové systémy a pravidelně vyhlašují soutěž, kde se občanská sdružení i nadace a obecně prospěšné společnosti mohou ucházet o dotace. Některé typy organizací mají nárok na státní příspěvek ze zákona (církve, politické strany apod.) Existují i nejrůznější podpory

²² Moderní řízení. Praha: Economia, a. s., 2012, roč. 7, č. 7. ISSN 0026-8720

²³ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9. str. 72 - 75

od městských a krajských úřadů (např. z jednotlivých odborů nebo zvláštních fondů zastupitelstev).

3.7.2 Individuální dárci

Patří sem např. členové organizace, dobrovolníci, příbuzní cílových skupin či lidé podobných zájmů. Individuální dárci se stávají pro NNO stále zajímavějším zdrojem peněz. Podíl této skupiny na celkovém součtu sponzorských darů dosahuje kolem 80 %.²⁴ NNO se právě proto zaměřují hlavně na tuto skupinu dárců.

3.7.2.1 Vztah individuálních dárců k charitě

Individuálních dárců je stále málo. To vyplývá i z výzkumu, který byl proveden v rámci střední Evropy. V tomto výzkumu se srovnával vztah zemí střední Evropy k dárcovství. V ČR dává přibližně každý pátý občan (necelých 20 %) peníze na charitativní účely, čímž se ČR dostává na spodní příčky žebříčku, pokud jde o peněžní pomoc (celkový průměr je přibližně 28 %). Většina Čechů se na charitě nepodílí, ať už z důvodu toho, že si pomoc nemůže dovolit (33,4 %) nebo se o charitu nezajímá (26,7 %). Níže bylo už jen Turecko (7 %) a Německo (17 %). Nejštedřejšími dárci jsou Švédové (46 %), Holanďané (44 %) a Britové (40 %). Počet lidí, kteří se věnují dobrovolnictví, je v Čechách také nižší než ve většině ostatních zemí. Nad celkovým průměrem se Češi naopak pohybují, pokud jde o pomoc ve formě poskytování ošacení či potravin. Tento způsob charitativní pomoci uvádí 12 % dotázaných Čechů (celkový průměr je 9,5 %).²⁵

3.7.3 Tuzemské i zahraniční nadace

Jsou to nadace, kde je možné požádat o finanční pomoc podle jimi stanovených pravidel. S žádostí o grant je ale možné se obrátit i na několik nadací zahraničních či ze zahraničních zdrojů zde založených (např. The Charles Stewart Mott Foundation, Nadace rozvoje občanské společnosti apod.)

3.7.4 Firemní dárci

Některé podniky si již také vybudovaly svůj grantový systém. Chce-li NNO požádat o dotaci, musí napsat písemnou žádost s popisem projektu, rozpočtem a informacemi o poslání a cílech

²⁴ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5. str. 94

²⁵ Moderní řízení. Praha: Economia, a. s., 2011, roč. 7, č. 7. ISSN 0026-8720

organizace. Není vhodné žádat jen o finanční podporu. Pro většinu firem je jednodušší poskytnout zdarma své služby nebo své výrobky.

3.7.5 Vlastní činnost

Sem lze zařadit jednak prodej vlastních výrobků, ale také každou další hospodářskou činnost (poradenství, kurzy atd.). Dále jsou to nejrůznější burzy, plesy, aukce, loterie a řada dalších akcí.²⁶

Pro úspěšný fundraising nestačí vědět, kde finanční prostředky získat. Nezbytně důležité je také vědět, jak tyto prostředky získat.

3.8 Metody získávání finanční podpory

Teorie fundraisingu definuje různé metody, jak z určitého zdroje získat podporu:

- veřejná sbírka
- benefiční akce
- telefonické oslovení dárce
- osobní setkání
- dárcovská sms – DMS
- vytvoření projektu a sepsání žádosti o grant nebo dotaci
- sdílený marketing
- odkaz ze závěti
- prodej vlastních výrobků a služeb
- členské příspěvky
- direkt mail – poštovní kampaň²⁷

Zde je uvedena metoda získávání finanční podpory, kterou NNO používají nejčastěji a to veřejnou sbírku.

²⁶ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5. str. 94 -95

²⁷ ŠEDIVÝ, Marek; MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 154 s. ISBN 978-80-247-2707-3. s. 67 - 68

3.8.1 Veřejná sbírka

Podle našeho právního řádu se pod veřejnou sbírkou rozumí sbírka, která splňuje čtyři předpoklady:

- musí být pořádána nějakou organizací,
- sbírá prostředky pro předem stanovený účel,
- koná se na místech a v prostorech všeobecně přístupných nebo dům od domu,
- přímo nebo nepřímo veřejně vyzývá osoby a organizace, aby poskytly příspěvky anebo nakoupily předměty.²⁸

„Zjednodušeně se dá říct, že veřejná sbírka je aktivita nějaké organizace, která veřejně vyzývá občany nebo ostatní organizace přispět na konkrétní účel a zároveň jim to prakticky umožňuje.“²⁹

3.9 Marketing NNO

Marketing NO vykazuje některé odlišnosti od marketingu uplatňovaného v ziskové sféře.

Je součástí non-business marketingu, který se člení na dva okruhy, a to:

- marketing NO
- sociální marketing

Hlavním cílem non-business marketingu je získání odpovídající odezvy osloveného trhu. Odezva může být ve formě výměny hodnot, finanční podpory, darů atd.³⁰

3.10 Public relations

Public relations zahrnuje klíčové aktivity, na kterých závisí NNO. Bez vhodného informování a následného přesvědčení okolí o přínosu zvoleného poslání, nemůže NNO smysluplně existovat. Pro komunikaci s okolím používá NNO následující nástroje.

²⁸ FRIČ, Pavol a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: AGNES a NROS, 2001, 115 s. ISBN 80-902633-7-2. str. 89

²⁹ FRIČ, Pavol a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: AGNES a NROS, 2001, 115 s. ISBN 80-902633-7-2. str. 89

³⁰ JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 288 s. ISBN 978-80-247-3247-3. str. 77

3.10.1 Tiskové oznámení

Jedná se o stručnou informaci, jejímž obsahem bývá nejčastěji oznámení o akci nebo pozvánka na tiskovou konferenci. Může jím být také uvedení nesprávné informace na pravou míru nebo stručné vyjádření k nějaké události.

3.10.2 Tisková zpráva

Je klasická forma stručného předání informace sdělovacím prostředkům. Jejím úkolem je přitáhnout pozornost k důležité akci, kterou NO pořádá. Zpracovává se předběžná tisková zpráva (cca týden před konanou akcí) a připomínající tisková zpráva (cca 2 – 3 dny před akcí), kde jsou již podrobně uvedeny všechny podstatné informace. Mezi informacemi nesmí chybět, kdo akci pořádá, co je hlavním cílem akce, kde a kdy se akce pořádá.

Základními druhy tiskových zpráv jsou:

- zpráva o události – je nejčastějším druhem tiskové zprávy,
- zpráva, jejímž obsahem je reakce na událost – jejím cílem je dostat NNO do médií v souvislosti s kauzou, kterou sleduje delší dobu, např. projednávání nového zákona, odhalení korupčního skandálu, ochrana určité lokality atd.,
- zpráva provázející zveřejnění materiálu (studie, knihy, filmu atd.) – jedná se o dokument, který představuje výtah z podrobnějších studií, které NNO připravila.

3.10.3 Tisková konference

Je jí vhodné pořádat v případě, že NNO chce sdělit unikátní, zásadní informaci, např. zahájení či ukončení projektu, návštěvu významné osobnosti atd. Tisková konference musí být velmi pečlivě připravena. Je důležité na ni pozvat všechny osobnosti, s nimiž NO přichází do styku (novináři, lidé ze samosprávy atd.) Konání tiskové konference se oznamuje formou tiskového oznámení, které musí obsahovat tyto údaje: čas, téma, případně jména hlavních osob, které na tiskové konferenci vystoupí.

3.10.4 Snídaně s novináři – alternativa tiskové konference

V případě snídaně s novináři se jedná o neformální schůzku. Na rozdíl od tiskové konference je to spíše přátelské posezení, na kterém NNO informují o více oblastech jejich práce.

3.10.5 Monitoring a hodnocení

Ukončením tiskové konference nebo snídaně s novináři práce nekončí. NNO musí zhodnotit průběh těchto akcí a především výsledky. K tomu je potřebný kvalitní monitoring médií, protože NNO musí vědět, zda a jak se prostřednictvím akce dostala do médií. Pěstování kvalitních vztahů s novináři je důležité. Jedním z účelů výše popsaných akcí je získání co nejúplnějších kontaktů na zúčastněné novináře.

3.10.6 Spolupráce s médii

Spolupráce s médii je pro NNO klíčová z mnoha důvodů. Mezi nejdůležitější patří:

- umožnění veřejné diskuse o problému, který NNO považuje za podstatný
- vyvolání „politického tlaku“
- pravdivé představení se veřejnosti
- zajišťování prostředků potřebných pro chod NNO

3.10.7 Tiskový mluvčí

Tiskový mluvčí je pracovník, který vystupuje jménem příslušné NNO směrem k veřejnosti a ke sdělovacím prostředkům nebo zpravodajským agenturám. Informuje o stanoviscích NNO, vydává její prohlášení do tisku, informuje o jejích základních krocích apod. Mnohdy se musí vyjadřovat i k negativním záležitostem a hájit ohroženou pověst NNO.

Činnosti, které tiskový mluvčí vykonává, jsou:

- prezentace v médiích – vystupuje jménem NNO,
- tvorba a distribuce tiskových zpráv – píše tiskové zprávy a dohlíží na jejich podobu,
- organizace tiskových konferencí – připravuje a vede tiskové konference,
- tvorba korektur tiskových materiálů – dohled na konečné podobě tiskových materiálů,
- vedení seznamu důležitých médií – udržuje kvalitní seznam novinářů,
- vytváření přímých vztahů s médii – vytváří dobré vztahy s novináři,
- organizování mediálních vystoupení – domlouvá výstupy pro tisk, rádia atd.,
- monitoring médií – udržuje přehled o tom, jak a kde se o NNO píše atd.,
- publikace – podílí se na vydávání časopisu, letáků a dalších tiskovin,
- foto a video – organizuje práce spojené s vytvářením obrazových a zvukových materiálů,
- internet – má na starost spravování internetových stránek,

- pomoc při projektech, kampaních a fundraisingu – pomoc při přípravě akcí atd.,
- požadavky na osobnost tiskového mluvčího – představuje pozitivní vizitku NNO,
- tiskoviny – sem se řadí letáky, noviny, časopisy,
- výroční zprávy – umožňuje motivovat okolí k podpoře projektů NO.³¹

3.11 Sociální služby

Než se tato práce zaměří na vymezení pojmu dobrovolnictví, je potřeba si říct, kde se využívá a je potřebné. Následující část práce se zabývá sociálními službami, jejich oblastmi a subjekty sociálních služeb.

Pojem sociální služby je v odborné literatuře používán ve dvou úrovních:

- jako forma sociální pomoci poskytované konáním státní, obecní nebo nestátní instituce ve prospěch jiné osoby,
- jako sociální práce ve prospěch lidí v sociální nouzi.³²

„Sociální služby nejsou významné proto, že je potřebuje mnoho lidí, ale proto, že bez jejich působení by se významná část občanů nemohla podílet na všech stránkách života společnosti, bylo by znemožněno uplatnění jejich lidských a občanských práv a docházelo by k jejich sociálnímu vyloučení.“³³

Sociální služby jsou poskytovány lidem společensky znevýhodněným, a to s cílem zlepšit kvalitu jejich života, případně je v maximální možné míře do společnosti začlenit, nebo společnost chránit před riziky, jejichž jsou tito lidé nositeli. Sociální služby proto zohledňují jak osobu uživatele, tak jeho rodinu, skupiny, do nichž patří, případně zájmy širšího společenství.

V zahraniční literatuře se můžeme setkat také s pojmem humanitní služby. Pracují v nich ti, kdo se poskytování služeb lidem věnují jako profesionálové nebo jako dobrovolníci. Humanitní služby zahrnují i služby vzdělávací, zdravotnické, dokonce i administrativní.

³¹ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9. str. 152 - 164

³² PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007, 179 s. ISBN 978-80-7357-255-6. str. 19

³³ KOZLOVÁ, Lucie. *Sociální služby*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2005, 79 s. ISBN 80-7254-662-7. str. 17-18

V českém prostředí se pojem humanitní služby užívá v užším významu – míní se jím obvykle přímá materiální pomoc lidem v akutní nouzi.³⁴

Význam a potřeba sociálních služeb v současné době roste. Podle výsledků šetření z českého statistického úřadu se zvýšil počet uživatelů sociálních služeb v letech 2010–2011 z 67 414 na 69 557 (příloha č. 4). Jelikož roste počet klientů, je potřeba i více finančních prostředků na provoz sociálních služeb. Z rozpočtu MPSV byla vyčleněna dotace na sociální služby pro rok 2013 přes šest miliard korun. Tato částka je nižší oproti loňskému roku o 360 milionů korun. Podle Asociace poskytovatelů sociálních služeb a zástupců krajů je však pro fungování služeb potřeba nejméně další půl miliarda. MPSV chce přerozdělit ještě 100 milionů korun ze svých finančních rezerv. Tyto peníze půjdou nejdříve na ty sociální služby, kterým by hrozil zánik a není za ně alternativa.³⁵

3.11.1 Význam sociálních služeb

Význam sociálních služeb jako jedné z forem sociální pomoci spočívá mj. v tom, že by měli být poskytovány především při řešení těch sociálních situací, kde poskytnutí finančních prostředků neuspokojí potřebu klienta, popř. v těch situacích, kdy klient finanční prostředky nepoužívá na ten účel, pro který jsou mu poskytnuty.³⁶

3.11.2 Oblasti sociálních služeb

Podle zákona o sociálních službách č.108/2006 sociální služby zahrnují:

- sociální poradenství
- služby sociální péče
- služby sociální prevence³⁷

3.11.2.1 Sociální poradenství

Sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb. Poskytovatelé sociálních služeb jsou vždy povinni tuto činnost zajistit. Rozděluje se na základní a odborné poradenství. Základní sociální poradenství poskytuje osobám

³⁴ MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9. str. 9

³⁵ Na sociální služby půjde více peněz. [online]. [citováno 2013-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/14941>

³⁶ PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007, 179 s. ISBN 978-80-7357-255-6. str. 22

³⁷ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro oběti trestních činů apod.

3.11.2.2 Služby sociální péče

Služby sociální péče napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení.³⁸ Typologie těchto služeb je velmi pestrá od ubytování, přes zajištění stravování a dalších pečovatelských služeb po ústavní péči. Při jejich poskytování nejde pouze o pasivní přístup k potřebným, ale o cílevědomou snahu posílit jejich omezenou soběstačnost a začlenit je mezi ostatní občany.³⁹

Ke službám sociální péče patří:

- osobní asistence
- pečovatelská služba
- tísňová péče
- průvodcovské a předčitatelské služby
- podpora samostatného bydlení
- odlehčovací služby
- centra denních služeb
- denní stacionáře
- týdenní stacionáře
- domov pro osoby se zdravotním postižením
- domov pro seniory
- domovy se zvláštním režimem
- chráněné bydlení
- sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče⁴⁰

³⁸ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

³⁹ NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika a řízení neziskových organizací (zejména nevládních organizací)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004, 156 s. ISBN 80-245-0792-7. Str. 41

⁴⁰ PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007, 179 s. ISBN 978-80-7357-255-6. str. 65

3.11.2.3 Služby sociální prevence

Napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem je pomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.⁴¹

K službám sociální prevence patří:

- raná péče
- telefonická krizová pomoc
- tlumočnické služby
- azylové domy
- domy na půl cesty
- kontaktní centra
- krizová pomoc
- nízkoprahová denní centra
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- noclehárny
- služby následné péče
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
- sociálně terapeutické dílny
- terapeutické komunity
- terénní programy
- sociální rehabilitace⁴²

Sociální služby můžeme rozdělit podle dalších hledisek. Podle charakteru činnosti mohou být služby členěny na služby sociální péče, sociální intervence a služby sociálních aktivit. Podle délky trvání jsou členěny na služby dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé, z hlediska místa

⁴¹ HYÁNEK, Vladimír; PROUZOVÁ, Zuzana; ŠKARABELOVÁ, Simona. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 293 s. ISBN 978-80-210-4423-4. str. 131

⁴² PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007, 179 s. ISBN 978-80-7357-255-6. str. 65 - 66

poskytování služeb jsou to služby spojené s bydlením v zařízení (pobytové), služby spojené s návštěvou zařízení (ambulantní) a služby spojené s návštěvou uživatele (terénní).⁴³

3.11.3 Subjekty sociálních služeb

3.11.3.1 Jednotliví občané

Mohou osobně poskytovat nebo organizovat občanskou nebo sousedskou výpomoc na neziskové či ziskové bázi. Naopak občan, jemuž je služba poskytována, by měl v mezích svých možností poskytovanou službu uhrazovat.

3.11.3.2 Rodina

Rodina by měla být první oblastí, která zajistí každému jednotlivci potřebnou sociální službu. Rodina je nepřirozenější jednotkou, v jejímž rámci probíhá péče o děti, o staré členy rodiny atd. Každá společnost by měla rozvoj rodiny jako elementární společenské jednotky podporovat.

3.11.3.3 Zájmová občanská sdružení vzájemně prospěšného charakteru

Slouží prioritně svým členům. Vzniká na bázi např. určité podobnosti zájmů, koníčků osudů svých členů, sociálního postavení, profese, věku atd. Služba veřejnému prospěchu není obecně hlavním cílem činnosti.

3.11.3.4 Dobročinná občanská sdružení veřejně prospěšného charakteru

Jsou otevřené široké veřejnosti. Poskytují služby všem, kteří je potřebují, čímž slouží obecným zájmům. Právě tato sdružení se orientují zejména na sociální péči o staré lidi, opuštěné děti, tělesně postižené atd. Služba veřejnému prospěchu je obecně hlavním cílem činnosti.

3.11.3.5 Mezinárodní humanitární organizace

Činnost některých organizací poskytujících sociální služby má mezinárodní charakter. Jako příklad lze uvést celosvětovou humanitární organizaci ADRA, která začala v ČR působit roku 1992. Tehdy vznikla v ČR dárcovská pobočka. ADRA využívá finanční příspěvky i materiální dary od fyzických a právnických osob, českých i mezinárodních nevládních organizací a poboček ADRA ve světě.

⁴³ KOZLOVÁ, Lucie. *Sociální služby*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2005, 79 s. ISBN 80-7254-662-7. str. 25

3.11.3.6 Obec a stát

Povinností obce je garantovat základní standart sociálních služeb na svém území v rozsahu daném politikou státu. K zajištění tohoto standardu stát poskytuje prostředky ze státního rozpočtu. Pokud chce obec zajišťovat sociální služby nad rámec základního stanoveného standardu, musí je financovat z obecního rozpočtu. Stát zodpovídá v rámci své sociální politiky za existenci sociálních služeb. Může je poskytovat sám, jeho základní úlohou je však vytvoření právních, organizačních a ekonomických podmínek pro jejich poskytování.⁴⁴

3.12 Dobrovolnictví v sociálních službách

Sociální služby představují velice široký „vějíř“ činností, které ovšem spojuje docela stručně vyjádřitelný cíl sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Dobrovolníci sem přinášejí svou životní zkušenost a celkové zkvalitnění služeb individuálním přístupem včetně schopnosti navazovat přátelství.

„Obecně řečeno, dobrovolnictví je svobodně zvolená činnost, konaná ve prospěch druhých bez nároku na finanční odměnu. Dobrovolník dává část svého času, energie a schopností ve prospěch činnosti, která je časově i obsahově vymezena. Za tuto činnost nedostává finanční odměnu, ale často nedocenitelný dobrý pocit z pomoci ostatním, získává zkušenosti a nezřídka i přátelství.“⁴⁵

Řada NNO se v této oblasti stává postupně partnerem státu a v posledních letech se podílí i na diskusích o změnách v sociální politice a zejména o charakteru poskytovaných sociálních služeb. Zvlášť významnou roli hrají např. Charita, ADRA nebo Diakonie. Využití dobrovolníků v sociálních službách vyžaduje zpravidla profesionální management, protože se zde dobrovolníci pohybují na poli psychosociálních služeb, kde je důležitý kompetentní přístup. Zároveň je nutné připravit organizaci na přijetí dobrovolníků, včetně vyškolení vlastních koordinátorů dobrovolníků.⁴⁶

⁴⁴ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9. str. 193 - 197

⁴⁵ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9. str. 133

⁴⁶ ŠIMKOVÁ, Svatava. *Dobrovolníci mění svět: sborník příkladů dobré praxe: Evropský rok dobrovolnictví*. Praha: Národní institut dětí a mládeže MŠMT, 2011, 119 s. ISBN 978-80-87449-15-8. str. 15

3.12.1 Hodnota dobrovolnické práce

Z výzkumu provedeného v roce 1999 v USA vyplynulo, že více než polovina obyvatel nějakým způsobem vykonává dobrovolnou činnost. Celkem 51 % z nich se dobrovolně angažuje v průměru 4,2 hodin týdně. Hodnota práce dobrovolníků v roce 1992 byla v USA vyčíslena na 176 miliard dolarů.⁴⁷ V ČR zatím neexistuje žádná metoda zjištění hodnoty práce dobrovolníků.

3.12.2 Oblasti dobrovolnické práce

Typickými oblastmi, kde se vyskytují dobrovolníci:

- sportovní, vzdělávací a volnočasové aktivity
- ekologie a ochrana životního prostředí
- humanitární organizace a ochrana lidských práv
- sociální a zdravotní oblast
- kulturní organizace
- zahraniční dobrovolná služba
- záchranáři

3.12.3 Přínosy dobrovolnictví

Příjemce dobrovolníků získává velmi levně službu, kterou by si pravděpodobně nemohl na pracovním trhu dovolit. Záměrně není uvedeno, že příjemce získává práci zdarma, neboť spolupráce s dobrovolníky určité náklady vyžaduje.

Mezi hlavní přínosy dobrovolné činnosti patří:

- levná pracovní síla
- nové pohledy a názory
- zpětná vazba
- ducha a nadšení
- propagace
- uchazeči o práci⁴⁸

⁴⁷ DLOUHÁ, Regina; JEŽKOVÁ, Zuzana; CAHA, Milan. *Dobrovolnictví a dárcovství – interaktivní lekce*. Praha: ICN, o. p. s., 2001, 38 s. str. 4

⁴⁸ *Dobrovolníci v neziskových organizacích*. Vyd. 1. Praha: Informační centrum neziskových organizací, 2001, 24 s. ISBN 80-86423-05-0. str. 4

3.12.4 Úloha dobrovolníka

Dobrovolník je člověk, který na základě vlastního svobodného a dobrovolného rozhodnutí věnuje svůj čas a své schopnosti ve prospěch druhých bez nároku na finanční nebo jinou hmotnou odměnu.⁴⁹

Dobrovolníky mohou být Češi i cizí státní příslušníci, mládež, dospělí, senioři i lidé zdravotně postižení. Dobrovolnická činnost může být vykonávána v České republice i v zahraničí.⁵⁰

Rozlišujeme 2 skupiny důvodů, které dobrovolníky motivují k jejich činnosti:

- motivy vnitřní (např. sebeuplatnění, získání nových zkušeností a dovedností, navázání nových vztahů, podílení se na smysluplné práci, pocit dluhu ke společnosti),
- motivy vnější (např. morální normy okolí nebo neformální pravidla chování určité společnosti, ovlivnění příkladem přátel nebo příbuzných).

Dobrovolníci mohou být zapojeni:

- v podpůrných službách (např. organizační pomoc při akcích, pomoc při humanitárních sbírkách),
- v přímých službách (např. konzultanti na Lince bezpečí, osobní asistenti handicapovaných osob, společníci seniorů),
- ve výborech a v řídicích a dohlížecích funkcích (např. ve správních radách NO).⁵¹

Uplatnění dobrovolníků v NO je opravdu značně široké. Dobrovolníci se mohou zapojit takřka do všech projektů. Dobrý dobrovolník by měl být zralým, zodpovědným člověkem, který cílevědomě věnuje svůj čas, znalosti a dovednosti dobrovolnické práci.⁵² Dobrovolníkem se může stát osoba starší 15 let a vykonává dobrovolnickou službu na základě smlouvy.⁵³ Dobrovolníky se nejčastěji stávají mladí lidé, kteří studují střední

⁴⁹ DLOUHÁ, Regina; JEŽKOVÁ, Zuzana; CAHA, Milan. *Dobrovolnictví a dárcovství – interaktivní lekce*. Praha: ICN, o. p. s., 2001, 38 s. str. 4

⁵⁰ *Dobrovolníci v neziskových organizacích*. Vyd. 1. Praha: Informační centrum neziskových organizací, 2001, 24 s. ISBN 80-86423-05-0. str. 4

⁵¹ DLOUHÁ, Regina; JEŽKOVÁ, Zuzana; CAHA, Milan. *Dobrovolnictví a dárcovství – interaktivní lekce*. Praha: ICN, o. p. s., 2001, 38 s. str. 4

⁵² *Dobrovolníci v neziskových organizacích*. Vyd. 1. Praha: Informační centrum neziskových organizací, 2001, 24 s. ISBN 80-86423-05-0. str. 4

⁵³ Zákon č. 198/2002, Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

nebo vysoké školy. Druhou nejčastější skupinou jsou ženy mezi 50-60 lety.⁵⁴ Nově se také stávají dobrovolníky osoby bez práce – rozvíjí se dobrovolnictví nezaměstnaných, maminek na mateřské dovolené i seniorů.

3.12.5 Členění dobrovolnictví

Dobrovolnictví se dá rozdělit na dvě hlavní kategorie a to na dobrovolnictví vzájemně prospěšné a dobrovolnictví veřejně prospěšné.

3.12.5.1 Dobrovolnictví vzájemně prospěšné

Je to činnost, kterou vykonávají členové určitého sdružení či klubu v zájmu realizace svých cílů a poslání. Nejideálnějším příkladem v tomto případě jsou sbory dobrovolných hasičů. Dále vznikly tisíce nových vzájemně prospěšných NNO, které postavily svoji činnost na lidském nadšení a dobrovolné práci. Jedná se o mnoho kulturních, sportovních, dětských a mládežnických organizací, kde určité skupiny občanů dobrovolně, sami pro sebe a své přátele realizují řadu aktivit.

3.12.5.2 Dobrovolnictví veřejně prospěšné

Vychází z ochoty občanů angažovat se svobodně a podle svého přesvědčení, ať již pro druhé nebo pro určité změny ve společnosti. U tohoto typu dobrovolnictví je na prvním místě potřeba být užitečný svému okolí. Klasickým příkladem jsou dobrovolní dárci krve či horská služba.⁵⁵

3.12.6 Individuální dobrovolnictví

Je nejrozšířenější formou dobrovolnické činnosti. Budoucí dobrovolník si najde místo, resp. organizaci, která ho zaujme, a v ní začne působit jako dobrovolník. Výhodou pro dobrovolníka je, že v ideálním případě má organizace jasně vymezeno, na co a jaké dobrovolníky potřebuje, má vypracovaný systém jejich zaškolení nebo výcviku a má určeného pracovníka, který se dobrovolníkům věnuje.⁵⁶

⁵⁴ FRIČ, Pavol a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: AGNES a NROS, 2001, 115 s. ISBN 80-902633-7-2. str. 105

⁵⁵ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9. str. 139

⁵⁶ NOVOTNÝ, Michal a kol. *Dobrovolnictví středoškoláků*. Praha: HESTIA, 2003, 40 s. ISBN 80-239-0748-4. str. 9

3.13 ADRA o. s.

Přes teorii neziskové sektoru, sociálních služeb a dobrovolnictví se dostávám k hlavní části této práce. Nejdříve se ve stručnosti zmíním o mezinárodně fungující organizaci ADRA a pak se v mé praktické části budu zabývat dobrovolnickým centrem ADRA ve Znojmě.

Čtyři písmena v názvu organizace jsou zkratkou anglického názvu – Adventist Development and Relief Agency. Jak anglický název napovídá, ADRA je mezinárodní organizace působící přibližně ve sto dvaceti pěti zemích světa. ADRA Česká republika byla založena 29. května 1992. Občanské sdružení ADRA (dále jen „ADRA“) působí při mimořádných událostech doma i v zahraničí okamžitou bezprostřední asistencí, tak zvanou humanitární pomocí. V působení za hranicemi mimo tyto události jsou stěžejní dlouhodobé rozvojové projekty, které mají za cíl pomoci ohroženým skupinám obyvatel převzít kontrolu nad vlastními životy, za využití místních, snadno dosažitelných zdrojů. ADRA si však také neustále upevňuje svou pozici na domácí půdě. Například na poli dobrovolnictví je dnes vnímána jako jedna z nejsilnějších organizací.⁵⁷

„Posláním organizace ADRA je pomáhat lidem v nouzi bez ohledu na rasovou, národnostní, genderovou, náboženskou, politickou či kulturní odlišnost.“⁵⁸

ADRA vyvíjí svoji činnost díky podpoře pravidelných dárců, sponzorských darů právnických i soukromých osob a veřejným sbírkám. Účastní se výběrových řízení, tendrů a grantů vypisovaných ministerstvy ČR. V ČR využívá možnosti podpory nejen ze strany ministerstev, ale uchází se rovněž o dotace krajů, měst a obcí.⁵⁹

⁵⁷ Výroční zpráva občanského sdružení ADRA za rok 2010. str. 5

⁵⁸ Výroční zpráva občanského sdružení ADRA za rok 2010. str. 5

⁵⁹ Výroční zpráva občanského sdružení ADRA za rok 2010. str. 5

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část bakalářské práce byla zaměřena na představení DC ADRA Znojmo. Dále se věnovala dobrovolnickým programům, zdrojům financování a public relations. Druhá část se zabývala vyhodnocením provedených marketingových průzkumů týkajících se názorů veřejnosti na dobrovolnictví a motivace dobrovolníků DC ADRA Znojmo. Posledním bodem bylo navržnutí vlastních doporučení.

4.1 Dobrovolnické centrum ADRA Znojmo

Dobrovolnické centrum ADRA Znojmo bylo založeno 20. září 2010 jako desátá pobočka občanského sdružení ADRA. V únoru 2011 získali akreditaci Ministerstva vnitra ČR na program - Dobrovolníci v sociálních a zdravotních organizacích pro seniory a zdravotně postižené Jihomoravského kraje a v červnu 2012 druhou akreditaci na dobrovolnickou činnost v oblasti vysílání dobrovolníků v rámci dlouhodobé dobrovolnické služby v oblasti pomoci při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase na území Jihomoravského kraje v projektu Pět P. Jsou členy Asociace Pět P v ČR a jsou zapojeni do Komunitního plánování sociálních služeb Znojemska. DC ADRA Znojmo se řídí podle zákona č. 198/2002, Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Posláním organizace je šířit myšlenku dobrovolnictví a poskytovat pomoc osobám, které se nacházejí v nesnadné životní situaci, potřebují podporu druhých a strádají po psychosociální stránce.

Úkolem organizace je vyhledávat, školit a pečovat o dobrovolníky, koordinovat jejich činnost a tím zprostředkovávat pomoc potřebným lidem.

Cílem organizace je rozvíjet dobrovolnictví v Jihomoravském kraji a doplnit stávající nabídku služeb o dobrovolnickou pomoc a přispět tak k naplňování psychosociálních potřeb osob, které se nacházejí v těžké životní situaci.⁶⁰

⁶⁰ ADRA Česká republika. [online]. [citováno 2013-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.adra.cz/projekty/projekty-v-cr/dobrovolnicka-centra/znojmo>

4.1.1 Zaměření dobrovolnických programů

Cílovou skupinou dobrovolnických programů DC ADRA Znojmo jsou děti, senioři, osoby se zdravotním postižením a osoby sociálně slabé.

Program zaměřený na seniory a osoby se zdravotním postižením přispívá k naplnění psychosociálních potřeb příjemců služby prostřednictvím pomoci dobrovolníků. Dobrovolníci pomáhají zpříjemňovat chvíle v těchto zařízeních: Centrum sociálních služeb Znojmo, p. o. (domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, centrum denních služeb, odlehčovací služby, pečovatelská služba), Domov pro seniory Jevišovice, p. o., Domov pro seniory Plaveč, p. o., Zámek Břežany, p. o. a v nemocnici Znojmo p. o.

V programu zaměřeném na osoby sociálně slabé dochází dobrovolníci do azylového domu pro muže ve Znojmě, který poskytuje ubytování, pomoc a podporu dospělým mužům v těžkých životních situacích. Tito lidé často nemají nikoho z rodiny nebo mají narušené vztahy. Dobrovolníci s nimi nejčastěji hrají společenské hry, např. karty, šachy nebo dámu. Osoby bez domova jsou také ohrožené sociálním vyloučením a je pro ně důležitý kontakt s někým, kdo působí mimo azylový dům. Tento dobrovolnický program je užitečný pro opětovné začlenění osob bez domova do společnosti. Zájemci o dobrovolnictví prochází školením a pohovorem.

Posledním dobrovolnickým programem je pomoc dětem nesoucí název „program Pět P“. Program Pět P se nazývá proto, že nabízí dětem i dobrovolníkům pomoc, podporu, přátelství, péči a prevenci. Jedná se o sociálně preventivní volnočasový program pro děti postavený na principu dobrovolného vztahu mezi jedním dítětem ve věku od 6 – 15 let a jedním dospělým dobrovolníkem. Hlavním cílem programu je prevence sociálně patologických jevů (alkohol, drogy, záškoláctví, lhaní, krádeže apod.), obohacení sociálního zázemí dítěte a zvýšení kvality života ohrožených dětí nalezením vhodné aktivity. Program Pět P je zaměřen především na konkrétní pomoc dětem. Dobrovolníci se schází s dětmi jednou týdně odpoledne, kde se věnují společenským aktivitám nebo komunikaci. V rámci programu Pět P proběhlo několik společných akcí a to: výtvarné a kreativní odpoledne (děti si vyzkoušeli malování na sklo a keramiku, ubrouskovou techniku nebo vyrobit si výrobky z hlíny), v rámci celodenního výletu navštívili Technické muzeum v Brně, podnikli cestu do národního parku Podyjí a chystají se navštívit jihlavskou zoologickou zahradu. Při realizaci programu spolupracuje DC s odborníky, psychologem, odborem sociálně právní

ochrany dětí. Dobrovolníci se získávají především z řad studentů vysoké školy ve Znojmě. Zájemci o dobrovolnictví v programu Pět P musí projít školením a testem základních psychologických předpokladů.

4.1.2 Struktura

DC ADRA Znojmo se skládá ze zaměstnanců a dobrovolníků. Vedoucí DC a koordinátorka dobrovolníků - Zdeňka Severinová, koordinátor dobrovolníků - Tomáš Severin, koordinátorka Pět P, supervizor, projektový pracovník Mgr. Adéla Bartesová, účetní - Eva Foltýnová. Co se týče dobrovolníků, tak těch je celkem 86, z toho 8 dobrovolníků se věnuje programu Pět P a ostatní dobrovolníci věnují svůj čas seniorům, lidem se zdravotním postižením a sociálně slabým osobám.

4.1.3 Zdroje financování

Pro svoji činnost si musí DC ADRA Znojmo shánět finanční prostředky samo. V tabulkách níže je uveden přehled finančních darů od vzniku DC.

Tabulka č. 1 – Přehled finančních darů DC ADRA Znojmo

DÁRCE	2010	2011	2012
Město Znojmo	25 000	20 000	60 000
MV	-	-	90 000
MZ	-	-	-
MPSV	-	-	-
JMK	-	20 000	20 000
Nadace ADRA	-	-	40 000
Obce	-	-	8 000
Dárci, sponzoři, sbírky, dárci	4 964	251 276	330 286
PŘÍJMY CELKEM	29 964	291 276	548 286

Zdroj: Vlastní práce autora – údaje použity z řízeného rozhovoru

Tabulka č. 2 – Přehled předpokládaných finančních darů na rok 2013

Dárce	Předpokládané příjmy 2013	Potvrzené příjmy 2013
Město Znojmo	88 824	-
MV	210 700	140 000
MZ	28 000	28 000
MPSV	56 000	56 000
JMK	88 484	-
Nadace ADRA	169 631	-
Dárci, sponzoři, sbírky, dárci	141 704	205 600
PŘÍJMY CELKEM	783 343	429 600

Zdroj: Vlastní práce autora- údaje použity z řízeného rozhovoru

Jako věcné dary obdrželo DC ADRA Znojmo od GE Volunteers ELFUN tiskárnu, od dalších dárců monitor a nábytek. Při konání veřejných sbírek věnoval hypermarket Interspar občerstvení dobrovolníkům, kteří se těchto sbírek zúčastnili.

Na podporu DC ADRA Znojmo a dobrovolnických programů proběhlo také několik veřejných sbírek. První sbírka se konala při slavnostním otevření DC ADRA Znojmo, kde se vybralo celkem 16 379 Kč. Další sbírka byla konaná pod záštitou humanitární organizace ADRA. Při této akci se vybralo 61 219 Kč. Výtěžek z této dobročinné akce byl rozdělen na 3 části. První část výtěžku podpořila domácí projekty Dobrovolnického centra ADRA Znojmo, druhá část posloužila při humanitární pomoci po mimořádných událostech u nás i v zahraničí a poslední třetina byla věnována dlouhodobým rozvojovým projektům v zahraničí. Další veřejná sbírka se konala v den Mezinárodního dne dobrovolníků, kde se vybralo celkem 16 288 Kč. Poslední sbírka proběhla na jaře 2012, kde se vybralo 24 021 Kč. Tyto finanční prostředky byly vynaloženy na podporu činnosti dobrovolnických programů na Znojmsku. Na podporu DC ADRA Znojmo proběhl také benefiční koncert sólisty Státní opery Ivo Hrachovce, kde se vybralo 6 136 Kč. DC ADRA Znojmo plánuje nadále využívat veřejných sbírek na podporu své činnosti a dobrovolnických programů.

DC ADRA Znojmo má také své podporovatele, kterými jsou: JMK, MV, Církev adventistů sedmého dne, Sklářské stroje Znojmo s. r. o., město Znojmo, GE Money Bank, Maranatha, GE Volunteers ELFUN, KOFROŇ PRODUCTION & ADVERTISING s.r.o., Interspar, obec Valtrovice, Tasovice, ADRA, G-MEDA s. r. o.

4.1.4 Public relations a marketing DC ADRA

DC ADRA Znojmo se prezentuje mnoha způsoby. Mezi nejvýznamnější události roku 2013 patří získání patrona Miroslava Hraběte a nominace na cenu Ď Jihomoravského kraje, kde DC ADRA Znojmo nominoval ředitel Domova pro seniory Jevišovice. DC ADRA Znojmo se také každoročně prezentuje veřejnosti, ale i dětem, rodinám, seniorům, osobám se zdravotním postižením a osobám v tíživé sociální situaci na Dni sociálních služeb, kde se mohou o dobrovolnickém centru dozvědět mnoho užitečných informací. Další zajímavou událostí byl benefiční koncert operního zpěváka a sólisty Státní opery Iva Hrachovce, který se konal na podporu DC ADRA Znojmo.

Další způsoby, kterými se dobrovolnické centrum prezentuje, jsou:

- Přednášky na školách – Vedoucí DC navštěvuje školy, kde přednáší o dobrovolnické činnosti, informuje o fungování centra, o získávání informací a o tom, jak se stát dobrovolníkem. Zároveň je promítán dokument, který přibližuje, jak pomáhá občanské sdružení ADRA. Dobrovolníci vyprávějí, jak se k dobrovolnictví dostali a jak se aktivně zapojují. Název dokumentu se jmenuje „Pomáhám zn. Rád.“
- Ostatní přednášky – DC velmi aktivně spolupracuje s Městskou knihovnou a to zejména pořádáním přednášek se zajímavou tematikou. V květnu 2011 to byly např. přednášky „Dobrovolníci mění svět“. Další přednášky probíhaly ve znojemské besedě a také se pořádaly přednášky pro Klub Zdraví.
- Letáčky- DC se propaguje také formou letáčků. Pokud někoho DC ADRA zajímá, může si letáček vzít a prostudovat. Letáčky se nachází ve školách, v informačním centru města Znojma a v budově, kde DC ADRA sídlí.
- Spolupráce s médii – DC ADRA se snaží co nejvíce zvýšit povědomí o své záslužné činnosti. Poskytuje rozhovory, vítá prezentaci své činnosti formou novinových článků. Dobrovolnické centrum úspěšně spolupracuje se Znojemskými listy, Znojemským deníkem, Znojemskem, Znojemským týdnem, deník 5 +2 a Zrcadlem v Moravském Krumlově. Informace jsou také pravidelně umístěovány na znojemský web. Články informují o založení DC ADRA, školení nových dobrovolníků, oznámení veřejné sbírky a výši výtěžku ze sbírky, pokud se spouští nový program, jako bylo v případě Pět P, pak informace o tomto programu. Někdy DC ADRA poskytuje i fotografie, někdy si dobrovolníky vyfotí sami. Rozhovory a informace o sbírkách byly několikrát zmiňované na rádiu Blaník. Český rozhlas Brno dělal rozhovor na Dni sociálních služeb.
- Internetové stránky – DC ADRA prezentuje svoji činnost i pomocí svých internetových stránek, kde mimo jiné také pravidelně informují o konaných akcích, o školení dobrovolníků a také uveřejňují příběhy dobrovolníků. Od března 2013 byl založen i účet na sociální síti facebook, pomocí kterého mohou lépe informovat o svojí činnosti hlavně mladší generace.

4.2 Marketingový průzkum

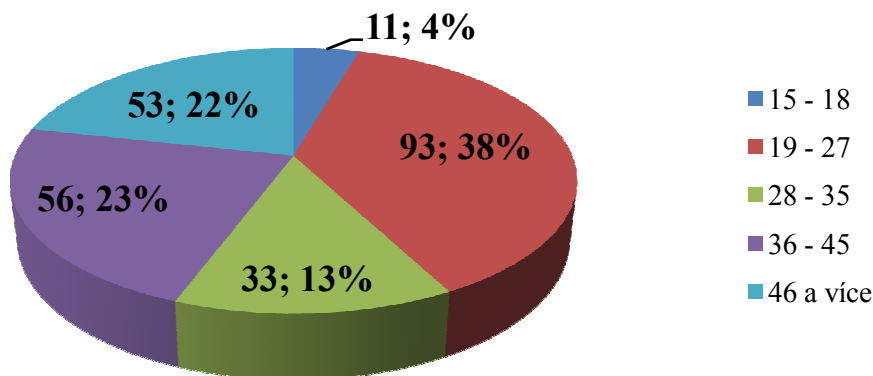
4.2.1 Marketingový průzkum zaměřený na obyvatele města Znojma

Marketingový kvantitativní průzkum zaměřený na obyvatele města Znojma byl realizován prostřednictvím internetových odkazů pro mladší cílový segment respondentů do 35 let. Pro segment od 35 let byl uskutečněn marketingový průzkum na ulicích města Znojma v odpoledních hodinách 15.00-17.00. Průzkum probíhal v období 2. 2. – 28. 2. 2013. Celkem bylo osloveno 246 respondentů. Jejich odpovědi se zaznamenávaly do záznamových archů, poté se vyhodnotily a nakonec byly prezentovány v této práci formou grafů. Dotazníky se zabývaly problematikou dobrovolnictví a informovaností občanů Znojma o DC ADRA Znojmo. Dotazník se skládal z 35 otázek a 5 identifikačních údajů. Tři části dotazníku byly rozdělující. To znamená, že po zodpovězení otázky někteří respondenti pokračovali dále a někteří tyto otázky vynechali. Posledních 11 otázek je uvedených v příloze č. 3, neboť zde šlo o názory veřejnosti na různé výroky, které byly vyřčeny. Tyto odpovědi byly shrnuty v závěru práce.

4.2.1.1 Identifikační otázky

Z celkového počtu 246 oslovených respondentů bylo 164 žen a 83 mužů. Nejvíce dotazovaných uvedlo, že jsou ve věku od 19 – 27 let, kde tuto možnost zvolilo 53 %. Věk od 36 – 45 let napsalo 23 % respondentů, možnost 46 a více let zvolilo 22 % oslovených. Věková skupina od 28 – 35 let byla zaznamenána v 13 % odpovědích a nejméně uváděnou možností byl věk od 15 – 18 let, který uvedla pouze 4 %.

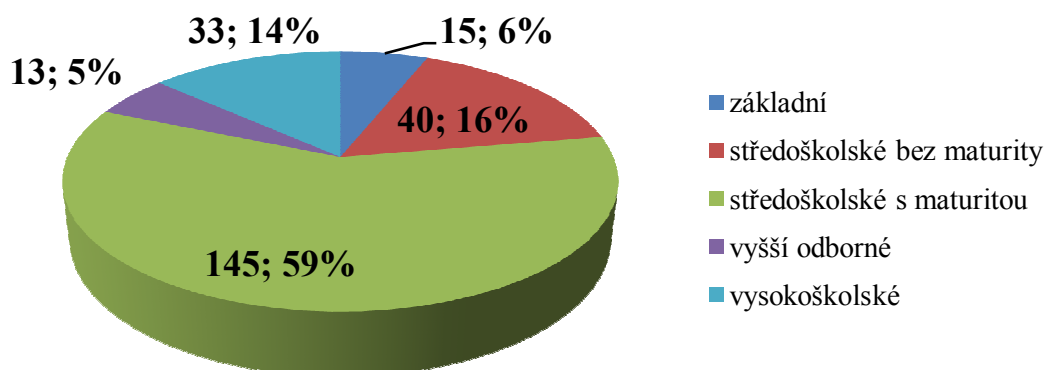
Graf č. 2 – Věk respondentů

Zdroj: Vlastní práce autora

Následující identifikační otázka se týkala nejvyššího dosaženého vzdělání. Nejvíce zastoupené bylo středoškolské vzdělání s maturitou, které uvedlo 59 % respondentů. Další uváděnou odpovědí bylo středoškolské vzdělání bez maturity 16 % a vysokoškolské vzdělání bylo zaznamenáno u 15 % oslovených. Nejméně zastoupené bylo základní vzdělání, které zvolilo 6 % dotazovaných a vyšší odborné vzdělání, které napsalo 5 % oslovených.

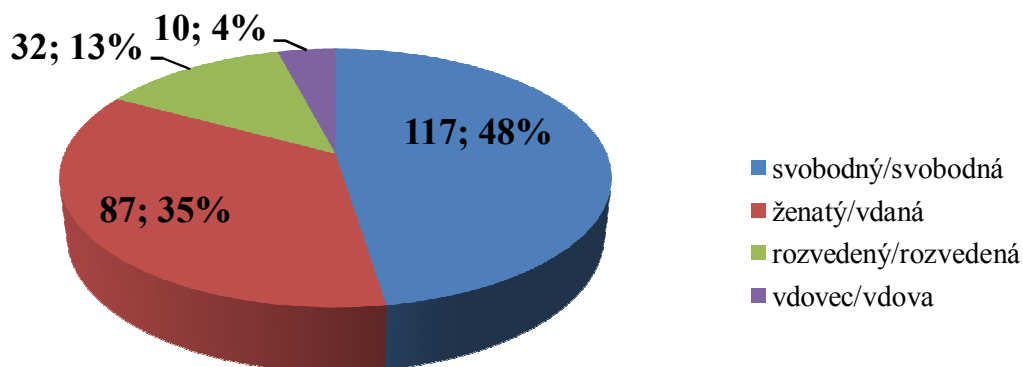
Graf č. 3 – Nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní práce autora

Poslední dvě identifikační otázky se týkaly rodinného stavu a ekonomické aktivity. Nejvíce respondentů bylo svobodných a to 50 %. Další hojně zastoupenou skupinou byly manželské páry, kde tuto možnost uvedlo 38 % dotazovaných. Možnost rozvedený/rozvedená zvolilo 13 % oslovených a pouhá 4 % volila možnost vdovec/vdova.

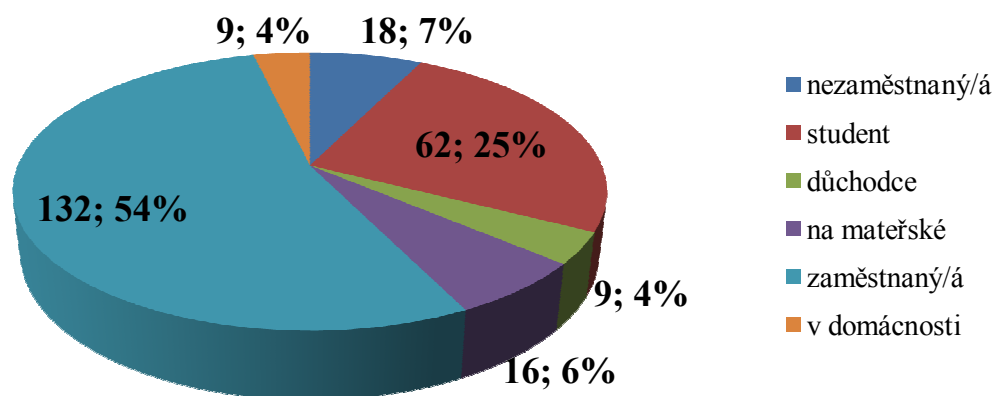
Graf č. 4 – Rodinný stav

Zdroj: Vlastní práce autora

U otázky zabývající se ekonomickou aktivitou byla nejvíce zastoupena skupina zaměstnaných osob a to v 54 %. Druhou početnou skupinou jsou studenti, kterých tuto možnost zvolilo 25 %. Dalších 7 % respondentů jsou nezaměstnané osoby a 6 % tvoří ženy na mateřské. Nejméně zastoupenými skupinami, které tvoří po 4 % respondentů, jsou důchodci a osoby v domácnosti.

Graf č. 5 – Ekonomická aktivita

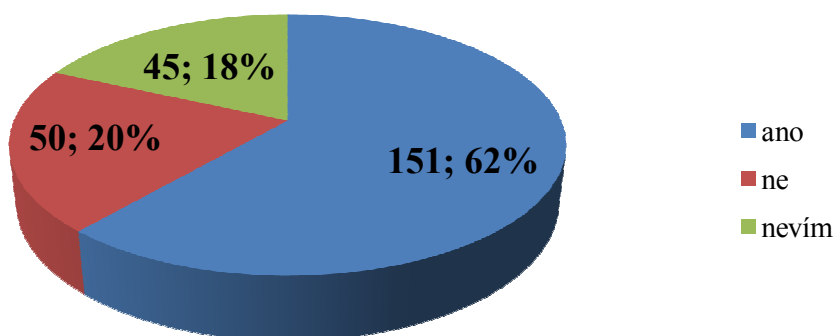

Zdroj: Vlastní práce autora

4.2.1.2 Otázky týkající se veřejného mínění

Po sérii identifikačních otázek následovaly otázky zaměřené na problematiku NNO a dobrovolnictví. První otázka měla za úkol zjistit, zda respondenti znají nějakou NNO. Více než polovina respondentů 62 % uvedla, že zná alespoň jednu. Nejčastěji zmiňované NNO byly DC ADRA ve Znojmě, Oblastní charita Znojmo, Český červený kříž a Člověk v tísni (podrobnější tabulka, s počty respondentů u jednotlivých odpovědích, je v příloze č. 3). Dalších 20 % respondentů žádnou NNO neznalo a zbývajících 18 % si na žádnou nevzpomnělo nebo nedokázali odpovědět.

Graf č. 6 – Znáte nějakou nestátní neziskovou organizaci?

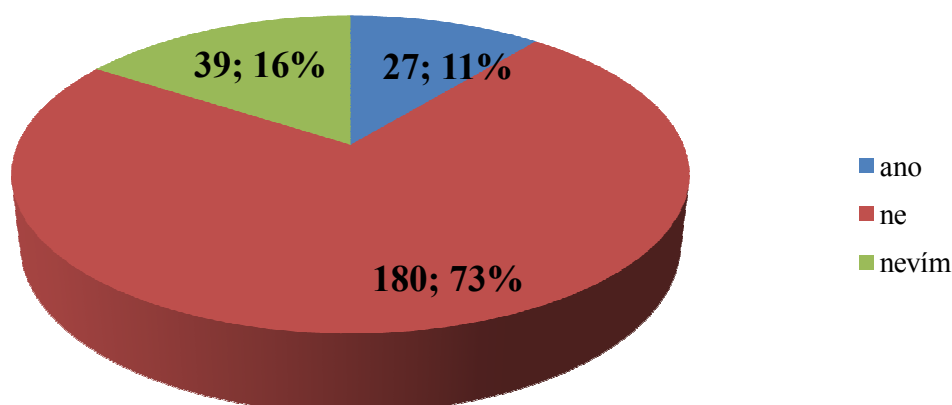

Zdroj: Vlastní práce autora

Další otázka zjistila, zda je respondent či někdo z jeho rodiny přímým uživatelem služeb NNO. Téměř ¼ respondentů (73 %) nebo členové jejich rodiny, nejsou uživateli služeb. 16 % oslovených si není jistých a pouhých 11 % oslovených je uživateli služeb.

Vzhledem k tomu, že stárne populace a lidé se dostávají často do finančních a sociálních problémů v důsledku hospodaření státu, je více než pravděpodobné, že služby, které dobrovolnické centrum DC ADRA poskytuje, budou v budoucnu více potřebné.

Graf č. 7 – Využíváte Vy nebo někdo z Vaší rodiny služeb NNO?

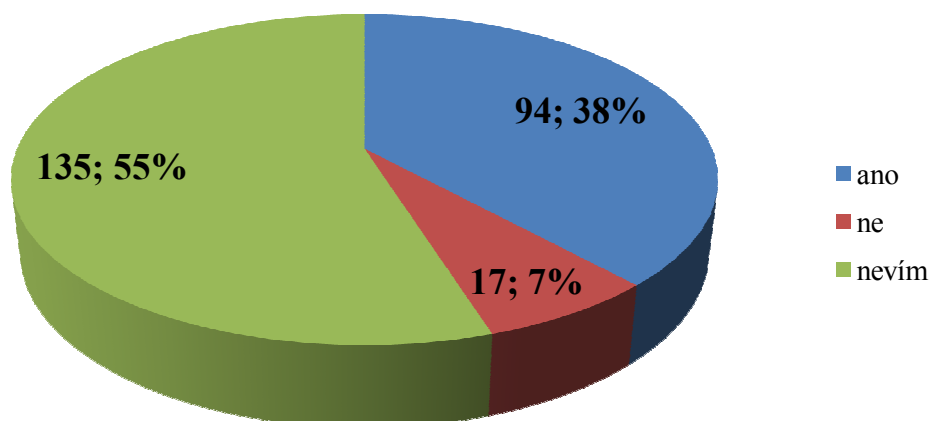
Zdroj: Vlastní práce autora

Důležitou součástí každé NNO je jejich kvalita poskytovaných služeb. Většina organizací si myslí, že jejich služby jsou poskytovány kvalitně v rámci jejich finančních možností. Cílem této otázky bylo zjistit, jak tuto kvalitu vnímá druhá strana a to veřejnost. 55 % respondentů neví, zda jsou tyto služby kvalitní. To je zapříčiněno tím, že se tito respondenti o problematiku NNO nezajímají nebo jejich služby nevyužívají. 38 % si naopak myslí, že služby NNO jsou kvalitní. To jsou nejčastěji osoby, které mají už s těmito organizacemi nějakou zkušenost nebo se o ně aktivně či pasivně zajímají a podporují je. Zbývajících 7 % zastává názor, že služby kvalitní nejsou.

Veřejnost nepovažuje služby NNO za kvalitní, neboť je nevyužívají nebo se o problematiku NNO nezajímají. Aby dobrovolnické centrum ADRA přesvědčilo veřejnost, že jejich služby jsou opravdu kvalitní, mělo by se zaměřit na informování o jejich spolupráci s příspěvkovými organizacemi a klienty. Klienti by mohli poskytnout rozhovor, jak jsou se službami spokojeni a co jim přináší spolupráce s dobrovolníky z DC. Do problematiky zkvalitnění služeb by mohl

zasáhnout i kromě finanční podpory stát. Ten by mohl provádět v dobrovolnických centrech kontroly kvality poskytovaných služeb a případně navrhnout řešení, jak by se daly řešit nedostatky. A na základě kontroly by informovali veřejnost o jejich výsledcích šetření a navrhovaných řešeních.

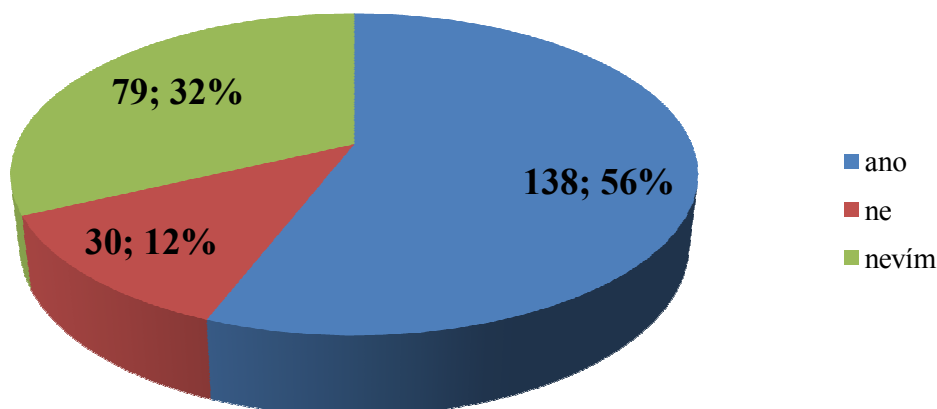
Graf č. 8 – Jsou podle Vás služby nestátních neziskových organizací kvalitní?

Zdroj: Vlastní práce autora

Každá NNO se zaměřuje na určitý segment klientů. Mohou to být např. děti, senioři, osoby tělesně postižené, osoby sociálně slabé atd. Jedno mají ale společné a to, že se snaží klientům pomáhat a zpříjemňovat jim jejich volný čas. S tím souvisela i následující otázka, která zjišťovala, zda NNO skutečně zastávají zájmy občanů. 56 % respondentů si myslí, že ano a pouze 12 % je opačného názoru. Zbývajících 32 % zvolilo možnost odpovědi nevím, neboť se v dané problematice neorientují.

Graf č. 9 – Zastávají podle Vás nestátní neziskové organizace skutečné zájmy občanů?

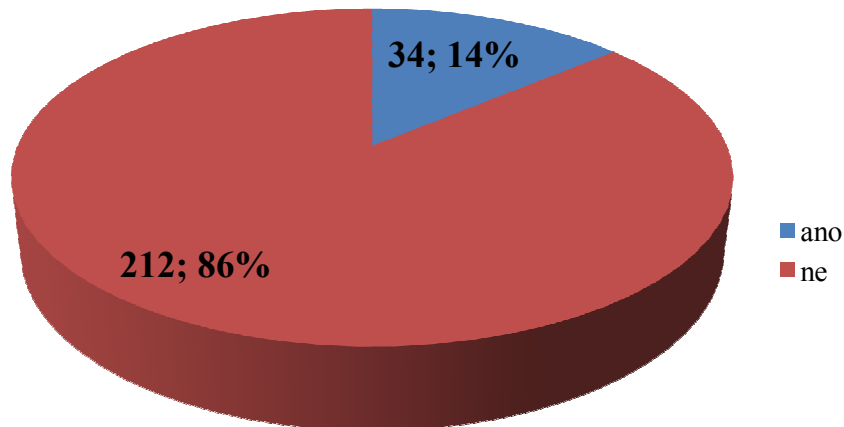

Zdroj: Vlastní práce autora

Poslední otázka, která byla zaměřená na NNO, se týkala členství. Respondenti mohli zvolit možnost ano nebo ne. Většina oslovených 86 % odpověděla, že v žádné NNO není členem. Zbýlých 14 % uvedlo, že jsou členy nějaké organizace. Nejvíce respondentů působí v DC ADRA Znojmo.

Nejčastějším důvodem proč se lidé nestávají členy je jejich nezájem působit v nějaké organizaci. Najdou se mezi nimi i ti, kteří ani nevědí, že se mohou členy stát. Jiné osoby zase dosud žádná organizace se svým programem činnosti neoslovila. Přesto zájem stát se dobrovolníkem DC ADRA roste. Veřejnosti se líbí jejich myšlenka dělat něco pro druhé a trávit s nimi svůj volný čas bez nároku na odměnu. DC ADRA nemusí mít strach o nedostatek dobrovolníků pro fungování jejich činnosti. Kvůli zhoršující se sociální a ekonomické situaci v ČR si stále více lidí uvědomuje potřebnost takových organizací, jako je právě DC a snaží se sami zapojovat do jejich činnosti. DC by si mělo zachovat své současné metody propagování, aby si potenciální zájemci při výběru organizace, kde budou chtít vykonávat dobrovolnickou činnost, vybavili právě DC ADRA.

Graf č. 10 – Jste v nějaké nestátní neziskové organizaci členem?

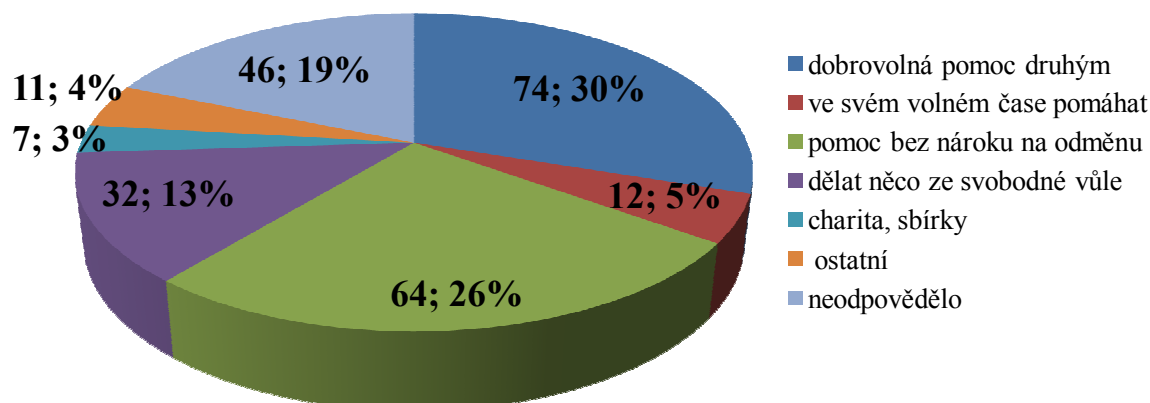

Zdroj: Vlastní práce autora

Další otázky se už zaměřovaly přímo na dobrovolnickou činnost. První otázka, týkající se dobrovolnictví, byla otevřená a respondenti zde vyjadřovali svůj názor, co si představí pod pojmem dobrovolnictví. Většina respondentů se shodla v tom, že je to určitá pomoc druhým a odpovědi byly rozdílné jen v přidání některých slov. Největší část respondentů 30 % si myslí, že dobrovolnictví je dobrovolná pomoc druhým. Dalších 26 % uvedlo, že je to pomoc bez nároku na odměnu. Někteří dotázaní (13 %) jsou toho názoru, že se jedná

o činnost, kterou děláme ze své svobodné vůle. 7 % oslovených si pod pojmem dobrovolnictví představí různé sbírky, charitu, asistenční službu atd. Zbýlých 19 % jsou respondenti, kteří na tuto otázku neodpověděli. Jejich nejčastějším argumentem bylo, že se o danou problematiku nezajímají nebo se jim jen nechce nad tímto pojmem přemýšlet a následně odpovídat.

Graf č. 11 – Co si představíte pod pojmem dobrovolnictví?

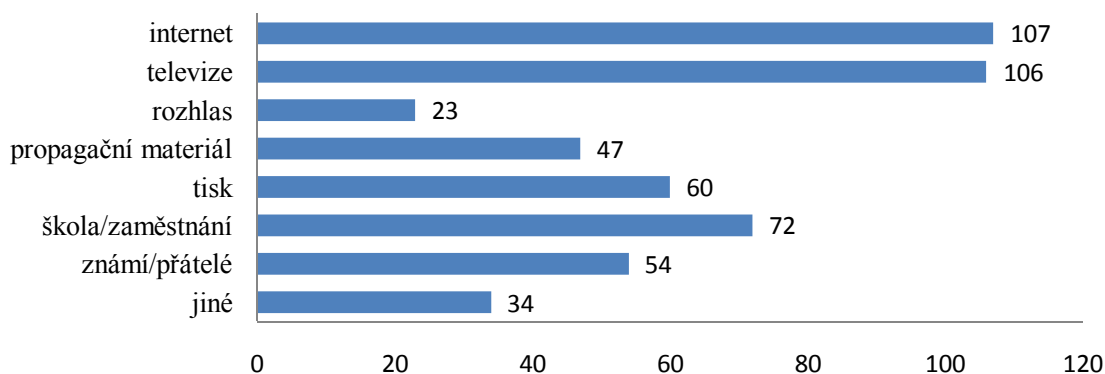
Zdroj: Vlastní práce autora

U další otázky, která navazovala na předchozí, měli respondenti na výběr z více možností, aby byly odpovědi co nejpřesnější. Tato otázka byla určena k tomu, aby se podařilo zjistit, odkud se respondenti o dobrovolnictví dozvídají nejčastěji. Nejvíce uváděným zdrojem informací byl internet a televize, kde každou z těchto možností zvolilo přes 100 oslovených. Mezi dalšími uvedenými zdroji informací byly přednášky na školách či v zaměstnáních, kde tuto možnost uvedlo 72 oslovených a také šíření informací mezi známými, kde tuto odpověď zaškrtnulo 54 dotázaných. V 60 případech bylo uvedeno, že se informace dozvídají pomocí tisku a 47 zná dobrovolnictví přes propagační materiály. Nejméně uváděnou odpovědí byl rozhlas, který napsalo jen 23 respondentů.

Pro DC ADRA je nevýhodou, že se nemohou propagovat prostřednictvím televizní reklam a diskusních pořadů, neboť tento druh prezentace je příliš nákladný. V dnešní době je nejméně nákladným způsobem propagace pomocí internetu, sociálních sítí nebo webových stránek, neboť je běžné vyhledávat informace o komkoli a o čemkoli na internetu. Pokud se organizace propaguje prostřednictvím webových stránek, může nastat problém, že osloví jen určitý cílový segment. Pokud ovšem využije DC sociální sítě, může vytvořit tzv. událost,

kteřá se mezi uřivatelé začne řířít rychleji a dostane se k řírokému segmentu. Tato aplikace se využívá například pro nábör nových dobrovolníků. DC by mělo také nadále pokračovat v přednáškách na školách, neboť se na školy hlásí každým rokem noví studenti, kteří se mohou stát potencionálními dobrovolníky.

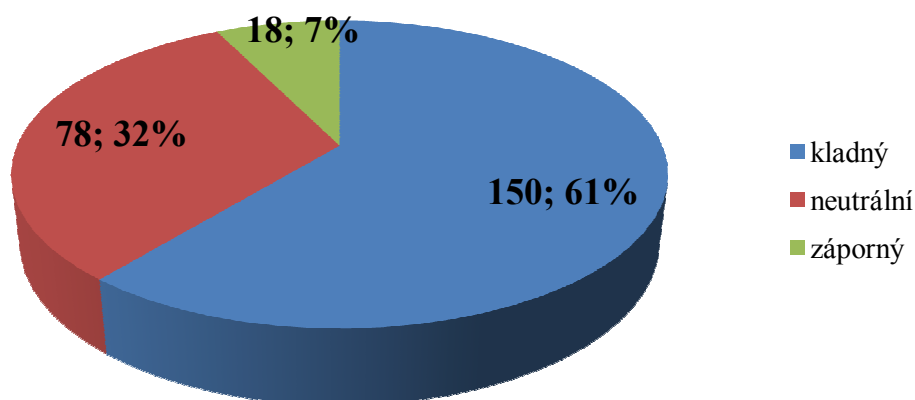
Graf č. 12 – Z jakých zdrojů jste se dozvěděl/a o dobrovolnictví?

Zdroj: Vlastní práce autora

Poté co respondenti zodpověděli předchozí otázku, co to je dobrovolnictví a odkud se o něm dozvěděli, následovala otázka, která měla za úkol zjistit, jaký mají názor na dobrovolnickou činnost. Kladný názor na dobrovolnickou činnost má 61 %, 32 % respondentů zaujímá k této problematice neutrální postoj, ale našlo se i 7 % respondentů, kteří se k dobrovolnické činnosti staví negativně. Tento negativní přístup či nedůvěra je z velké části zapříčiněna organizacemi, které při různých sbírkách podvádějí a také názory občanů, že dárcovství neřeší problémy ve společnosti.

Graf č. 13 – Jaký je Váš názor na dobrovolnickou činnost?

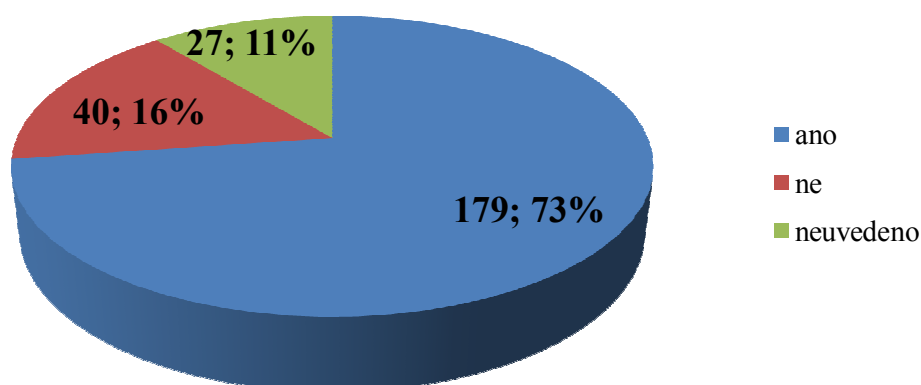

Zdroj: Vlastní práce autora

Následující otázky byly zaměřeny na dobrovolnické veřejné sbírky a jejich financování dárci. Nejprve byla položena otázka, zda respondenti znají alespoň jednu sbírku. Kladně na tuto otázku odpovědělo 73 % respondentů. Nejčastěji uváděnou sbírkou byla Tříkrálová, která byla uvedena v 66 odpovědích. Mezi další nejvíce uváděné patří sbírka Bílá pastelka (13krát), Pomozte dětem – Kuře (17krát), Světluška (13krát) a sbírky ADRY (15krát). Zápornou odpověď uvedlo 16 % oslovených a žádnou odpověď nenapsalo 11 %.

Největším problémem při veřejných sbírkách je podezření veřejnosti, že organizace podvádějí a vybrané finanční dary neputují tam, kam by měli. Aby se DC ADRA vyhnulo často mylnému názoru, že jsou peníze využívány jinak, než je prezentováno, měli by pravidelně informovat o tom, na co finance využívají.

Graf č. 14 – Znáte nějakou dobrovolnickou veřejnou sbírku?

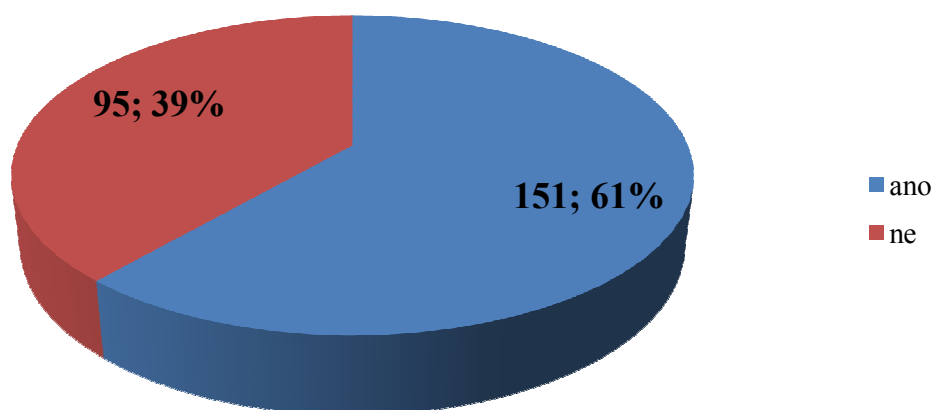

Zdroj: Vlastní práce autora

Další otázka byla rozřazovací. Což znamená, že pokud uvedl respondent odpověď ano, pokračoval v zodpovídání otázek dále. Pokud odpověděl ne, tak několik otázek bylo vynecháno a pokračovalo se až od otázek zabývajících se informovaností o dobrovolnictví. Na otázku zda respondenti přispívají při veřejných sbírkách, odpovědělo 61 % kladně. Zbýlých 39 % uvedlo odpověď zápornou. Nejčastějšími důvody proč respondenti nepřispívají, byl nedostatek finančních prostředků a nedůvěra k přerozdělování finančních darů. Někteří se o tuto problematiku nezajímají a jiní zase nevidí důvod přispívat.

Bohužel je stále velké procento těch, kteří na dobročinné účely nepřispívají. DC by se mělo zaměřit na to, jak využít popularitu svého patrona Miroslava Hraběte pro zviditelnění dobrovolnického centra.

Graf č. 15 – Přispíváte na nějaké dobrovolnické veřejné sbírky?

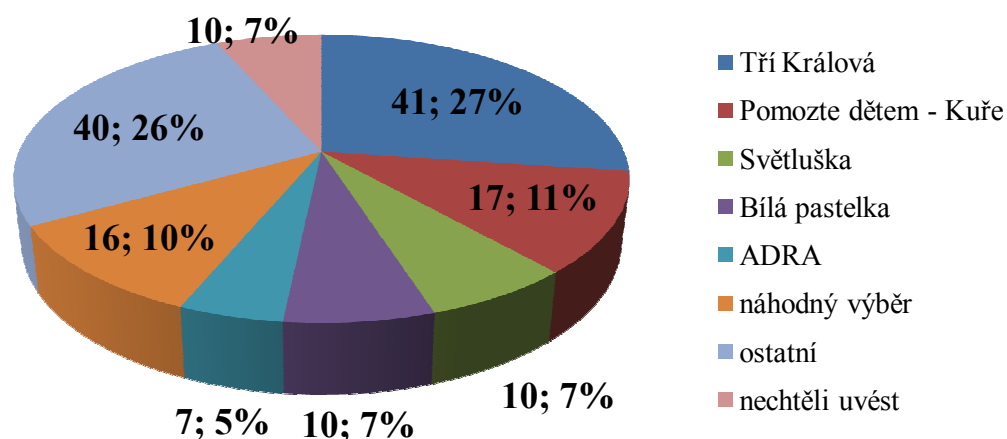

Zdroj: Vlastní práce autora

V případě této otázky bylo zjištěno, které veřejné sbírky občané města Znojma nejčastěji podporují formou finančních darů. Nejvíce uváděné byly mediálně známé sbírky, kterými jsou Tři Králová sbírka, která byla uvedena ve 27 % odpovědích. Dále sbírka Pomozte dětem, kterou napsalo 11 %. Po 7 % byly zmíněny i sbírky Světluška a Bílá pastelka. ADRU uvedlo pouze 5 % oslovených. Na náhodném výběru nechává své přispívání 10 %. Dalšími sbírkami, které byly uváděny, jsou např. UNICEF, Liga proti rakovině, Paraple, Charita Znojmo atd. (další možnosti odpovědí jsou uvedeny v příloze č. 3)

Hlavní nevýhodou DC ADRA je jejich nezaběhlá tradice, neboť v rámci své činnosti působí pouze 3 roky. Například sbírky Světluška nebo Tři Králové jsou přece jen mediálně známější, mají určitou tradici a své věrné dárcy.

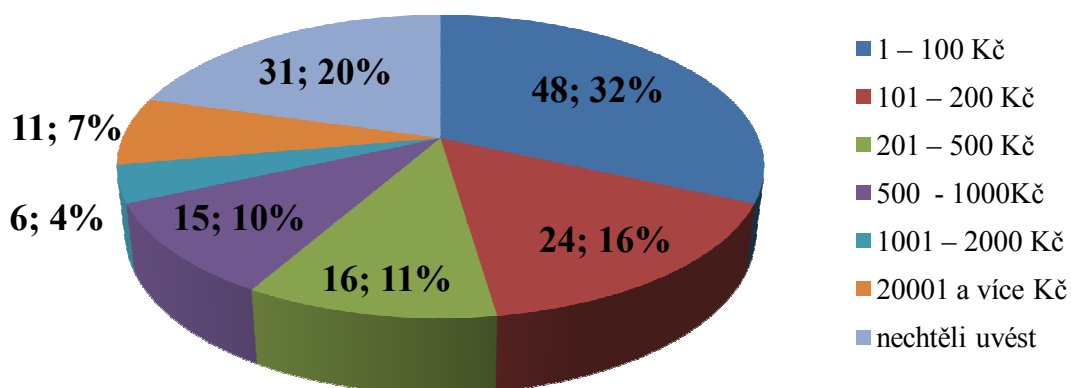
Graf č. 16 – Které veřejné sbírky finančně podporujete?

Zdroj: Vlastní práce autora

Další otázka se zabývala roční výší finanční částky, kterou respondenti dávají na dobročinné účely při veřejných sbírkách. Nejvíce respondentů 32 % přispívá částkou do 100 Kč, kde nejčastější formou přispívání jsou DMS nebo různé sbírky probíhající na ulicích. Dalších 16 % respondentů přispívá částkou do 200 Kč, což už jsou dárci, kteří mají k organizacím, kterým přispívají, určitý vztah. 11 % dotázaných přispívá vyšší částkou a to do 500 Kč, zhruba stejný počet 10 %, dává na dobročinné účely finanční prostředky do 1000 Kč. 4 % oslovených daruje ročně částku do 2000 Kč. Mezi respondenty, se našli i osoby 7 %, které přispívají ročně částkou od 2000 Kč výše, např. jedna z oslovených žen přispívá částkou 7 500 Kč na Centrum Dialog. Zbylých 20 % dotázaných, nechtělo uvést, jako částku dávají na dobročinné sbírky.

Graf č. 17 – Jakou částkou ročně zhruba přispíváte?

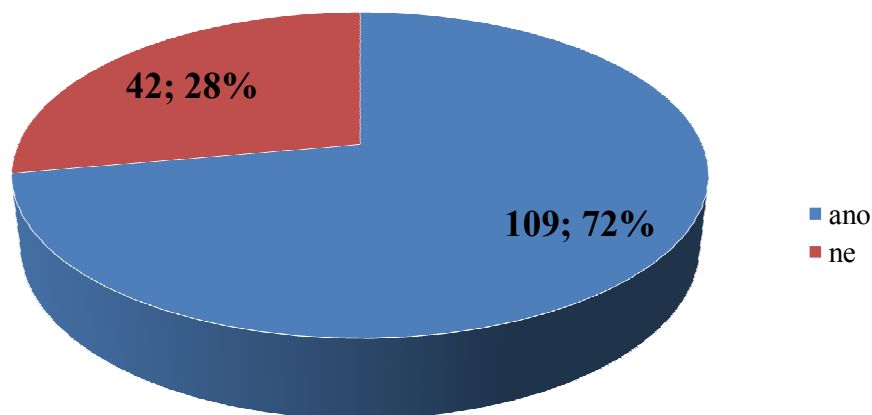

Zdroj: Vlastní práce autora

Respondentům, kteří přispívají na dobročinné veřejné sbírky, byla také položena otázka, zdali mají k organizaci, které přispívají nějaký vztah. ¾ dotázaných 72 % uvedlo, že přispívání na dobročinné účely má pro ně osobní význam. Jsou to např. rodičové, kteří přispívají na různé sbírky pro děti. Také to jsou často osoby, které mají člena rodiny umístěného v nějaké instituci zabývající se sociálními službami nebo to mohou být občané, kteří chtějí přispět na dobrou věc a daná organizace jim je svojí činností sympatická. Zbývajících 28 % uvedlo, že nemají vztah k organizacím, kterým přispívají. Sem se dají zařadit různé sbírky probíhající na ulicích, kde občané přispívají náhodných organizacím.

Mít vztah k určité organizaci je jedním z kroků k úspěchu. Protože dárci, kteří pravidelně přispívají, jsou pro organizace nedocenitelným zdrojem příjmů. Pro DC jsou důležití klienti, kteří jejich služeb využívají. Jako jedni z mála mohou zhodnotit, jak jsou služby DC kvalitní a prospěšné. Kladným hodnocením činnosti DC mohou přibývat dárci, kteří ocení právě jejich služby a rozhodnout se je finančně podporovat. Je všeobecně známé, že když dělá někdo něco dobře, doporučí ho ostatním a pak se tyto informace šíří dál.

Graf č. 18 – Máte nějaký vztah k organizaci, které přispíváte?

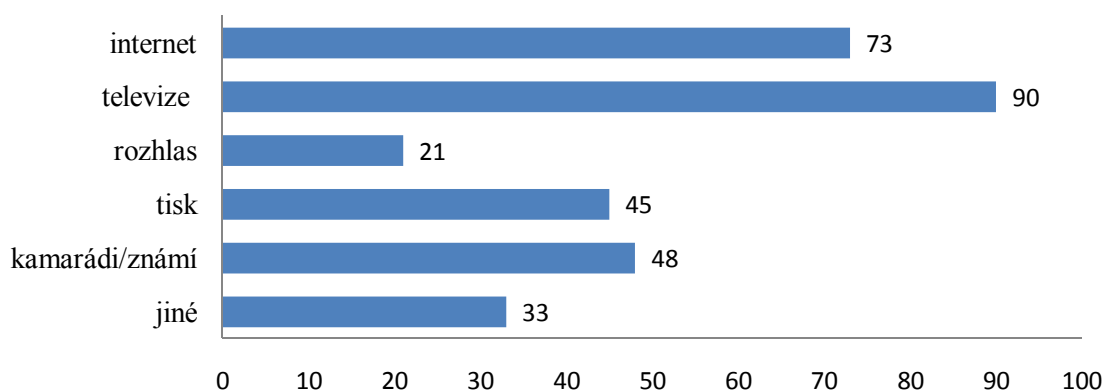

Zdroj: Vlastní práce autora

Další otázka měla za úkol zjistit, odkud se respondenti dozvěděli o veřejných sbírkách. Nejčastěji uváděnou odpovědí byla televize, kterou uvedlo 90 oslovených a internet, který zvolilo 73 dotázaných. To je zapříčiněno tím, že nejnámější veřejné sbírky jsou propagovány v televizi pomocí reklam nebo televizních pořadů a na internetu má každá veřejná sbírka svoji internetovou webovou stránku, kde jsou uvedeny základní informace o sbírce. 48 respondentů uvedlo možnost získávání informací prostřednictvím přátel a 45 oslovených se o sbírkách dočetlo v tisku. Možnost odpovědi jiné 33, zvolili ti respondenti, kteří v předchozí otázce

uvedli, že nemají vztah k organizaci, které přispívají. Jsou to nejčastější sbírky probíhající na ulicích, kde se informace o sbírce dozvídají až při oslovení osobami, které sbírku organizují. Lidé, kteří nejčastěji cestují autem nebo jsou zaměstnaní v administrativě, se dozvídají o sbírkách také pomocí rozhlasu. Tuto možnost uvedlo 21 respondentů.

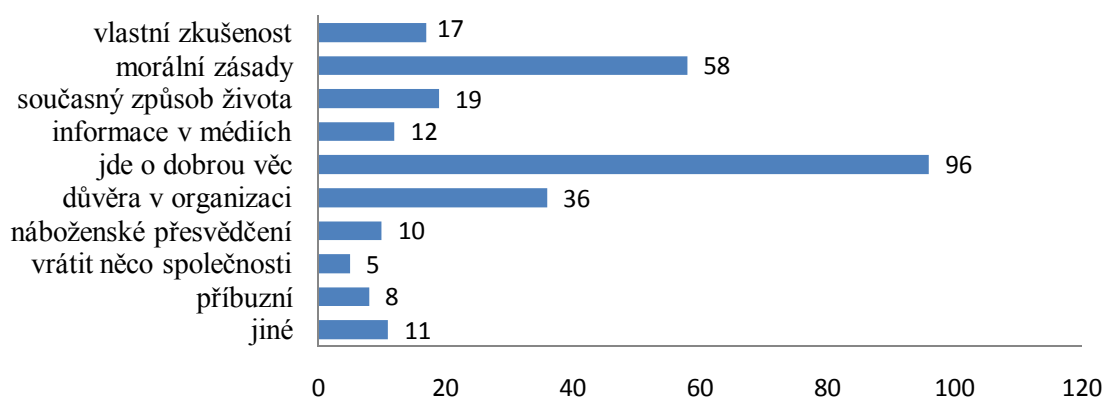
Graf č. 19 – Kde jste se dozvěděl/a o možnosti přispět?

Zdroj: Vlastní práce autora

Respondenti nejčastěji přispívají, neboť se domnívají, že se jedná o dobrou věc. Tuto možnost zvolilo 96 lidí. Dalšími častými důvody jsou morální zásady, které zvolilo 58 oslovených a důvěra v organizaci, kterou uvedlo 36 dotazovaných. Méně častými odpověďmi bylo náboženské přesvědčení, informace v médiích, současný způsob života a vlastní zkušenosti. Tyto typy odpovědí napsalo vždy přes 10 respondentů. Nejmenší motivací k dávání finančních prostředků na veřejné sbírky je možnost vrátit něco společnosti.

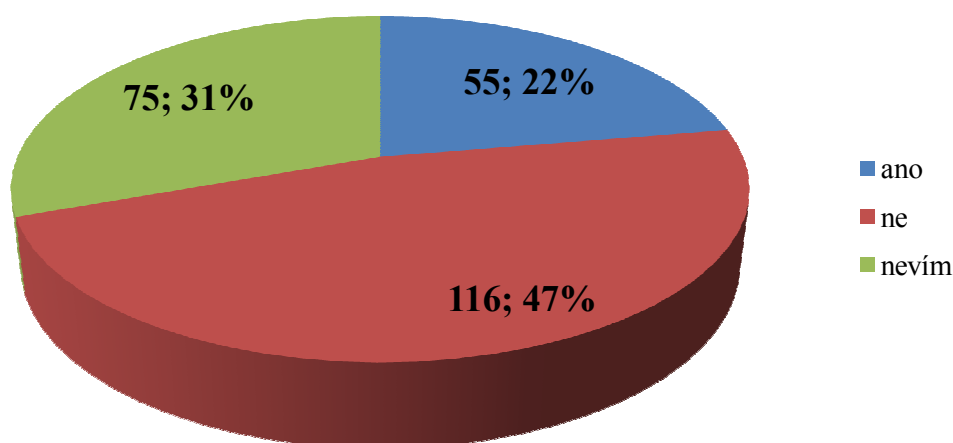
Graf č. 20 – Co Vás vede k tomu, aby jste přispíval/a?

Zdroj: Vlastní práce autora

Následující otázky se zabývaly tím, jak dobře jsou respondenti informováni o dobrovolnické činnosti. Pokud respondenti odpověděli kladně, mohli pár následujících otázek vynechat. V případě ostatních odpovědí bylo položeno pár doplňujících otázek. 47 % respondentů uvedlo, že je veřejnost informována špatně. 31 % oslovených nedokázalo na otázku odpovědět, neboť se o danou problematiku zatím nezajímají a zbývajících 22 % uvedlo, že je veřejnost informována dobře. Hlavním argumentem bylo, že se lidé začínají více zajímat o problematiku dobrovolnictví a vyhledávají si sami informace o organizacích, které je zaujaly.

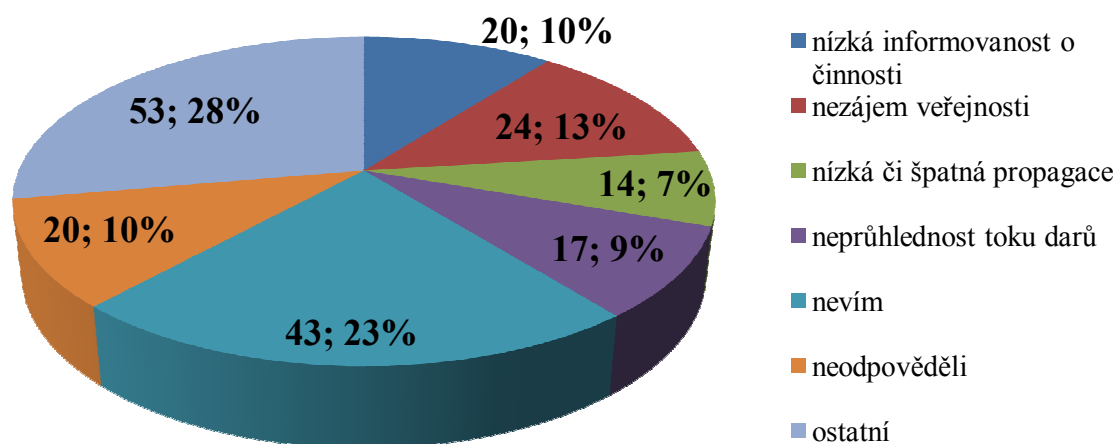
Graf č. 21 - Myslíte si, že je veřejnost v současné době dostatečně informována o dobrovolnické činnosti?

Zdroj: Vlastní práce autora

Na základě předchozí otázky bylo zjištěno, že pouhých 22 % respondentů je dobře informováno o dobrovolnické činnosti. Proto byla položena zbývajícím 78 % otázka, která měla za úkol zjistit, jaké jsou podle nich nedostatky v informovanosti a na základě toho navrhnout nějaké doporučení, jak tuto situaci řešit. 13 % oslovených je názoru, že největším problémem je nezájem veřejnosti o tuto problematiku. Dalších 10 % si myslí, že příčinou je nízká informovanost o činnosti jednotlivých organizací. 9 % označilo jako největší problém neprůhlednost toku finančních darů a 7 % se domnívá, že hlavním důvodem je nízká či špatná propagace organizací. 10 % oslovených nechtělo na tuto otázku odpovídat a 23 % neví, jaké jsou nedostatky. Zbývajících 28 % zahrnuje odpovědi ostatních respondentů, kterými jsou např. nezájem médií o tuto problematiku, nevyužití potenciálu sociálních sítí či informování pouze v případě nějaké tragédie. (další možnosti odpovědí jsou uvedeny v příloze č. 3)

Graf č. 22 a) - Jaké jsou podle Vás současné nedostatky v informovanosti veřejnosti o dobrovolnické činnosti?

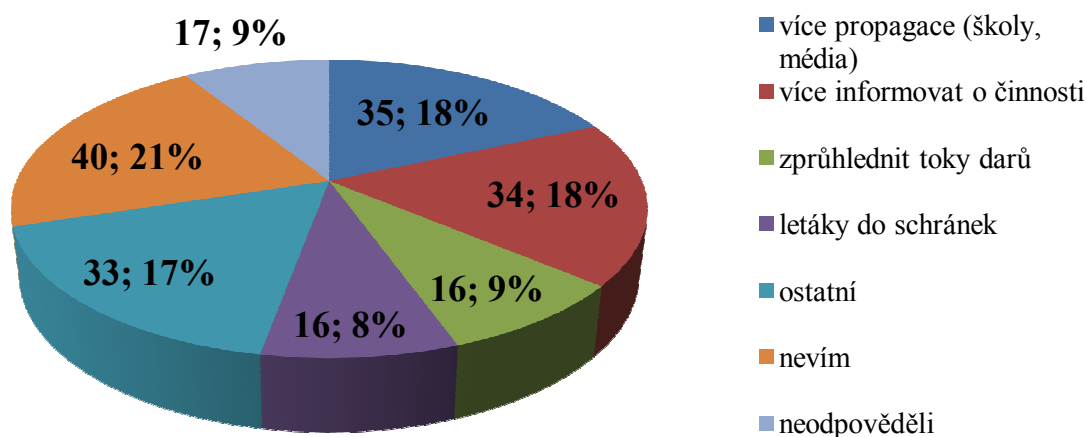

Zdroj: Vlastní práce autora

Když respondenti zodpověděli otázku týkající se nedostatků v informovanosti, následovala otázka, jak by tuto situaci řešili. Veřejnost navrhovala, aby se NNO zaměřily hlavně na větší propagaci a aby více informovaly o své činnosti. Obě tyto možnosti odpovědí zvolilo 18 % oslovených. Dalšími návrhy na zlepšení situace bylo zprůhlednění toků finančních darů (9 %) a rozesílání letáků do schránek (8 %). Respondenti (28 %) také uváděli jako řešení více pořádaných akcí, využití sociálních sítí či informovanost netradičním způsobem, kde tyto možnosti odpovědí spadaly do položky ostatní. (další možnosti odpovědí jsou uvedeny v příloze č. 3). 10 % neodpovědělo na tuto otázku vůbec a zbývajících 23 % nevědělo, jak na tuto otázku odpovědět.

U DC je hlavním nedostatkem podle veřejnosti to, že se nedá zjistit, na co se darované peníze využili. Tato situace by se dala vyřešit pravidelnými výročními zprávami, kde by bylo zmapováno, na co se vybrané peníze použily nebo plánují použít. Nezájem veřejnosti o problematiku dobrovolnictví nemůže bohužel ovlivnit nikdo. Třetí problém, kterým je informovanost o činnosti organizace, se snaží DC řešit. Prezентuje se na Dni sociálních služeb, organizuje přednášky na školách, má své internetové stránky, účet založený na sociální síti a také spolupracuje s tiskem.

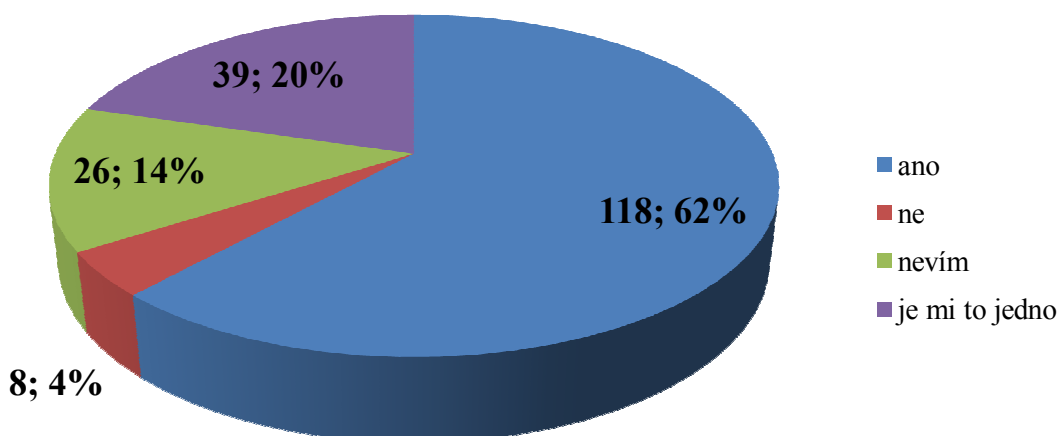
Graf č. 22 b) - Jak byste současnou situaci vylepšil/a?

Zdroj: Vlastní práce autora

Jelikož jsou podle odpovědí respondenti špatně informováni o činnosti dobrovolnických organizací, tak jim byla položena otázka, zda by uvítali větší informovanost o této problematice. 62 % respondentů odpovědělo jednoznačně ano. Dvaceti procentům je jedno, jestli budou organizace více informovat o své činnosti. 14 % odpovědělo, že neví a zbývajících 4 % nechtějí být více informováni.

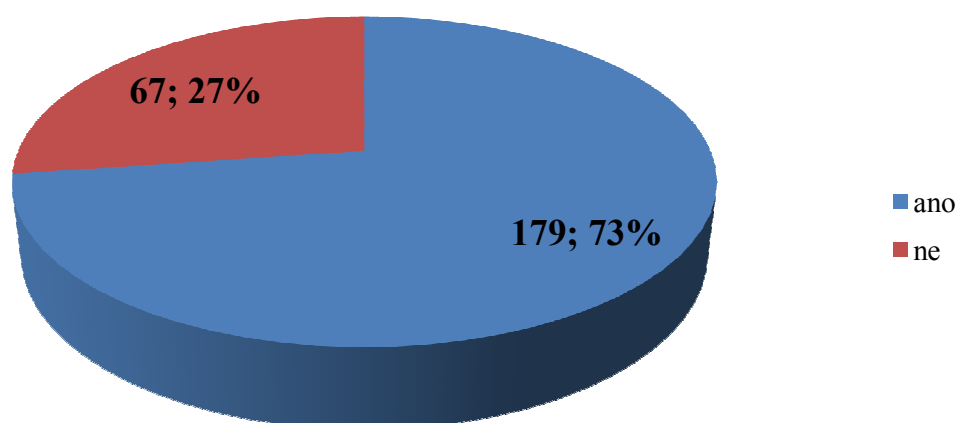
Graf č. 23 - Uvítal/a byste větší informovanost o činnostech dobrovolníků a dobrovolnických organizací?

Zdroj: Vlastní práce autora

Poslední skupina otázek byla zaměřena na DC ADRA ve Znojmě. Nejprve byla položena otázka, zda občané města Znojma znají občanské sdružení ADRA působící v ČR. Většina respondentů (73 %) odpověděla, že tuto organizaci znají a zbývajících 27 % ji nezná.

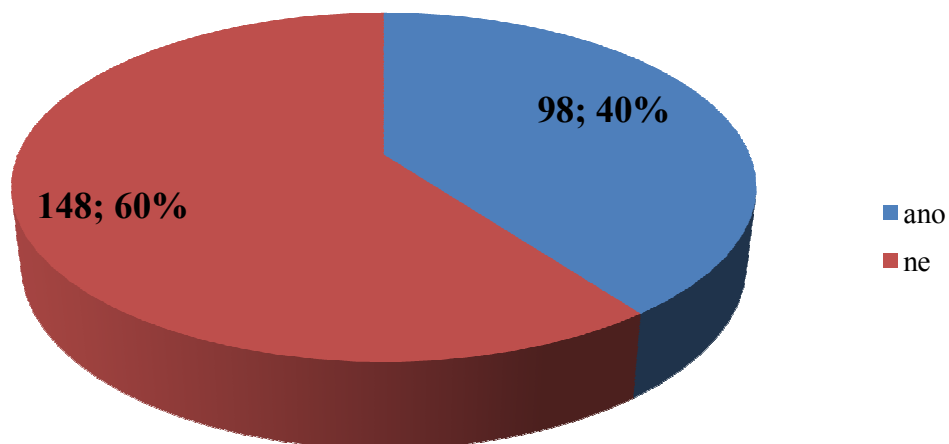
Graf č. 24 - Znáte občanské sdružení ADRA?

Zdroj: Vlastní práce autora

Poté následovala otázka, která zjistila, zda respondenti znají DC ADRA ve Znojmě. Toto dobrovolnické centrum, působící ve Znojmě, je pobočkou výše zmiňovaného občanského sdružení ADRA. Zde už byly odpovědi oproti předchozí otázce rozdílné. DC znalo pouze 40 % respondentů a zbývajících 60 % ho nezná vůbec.

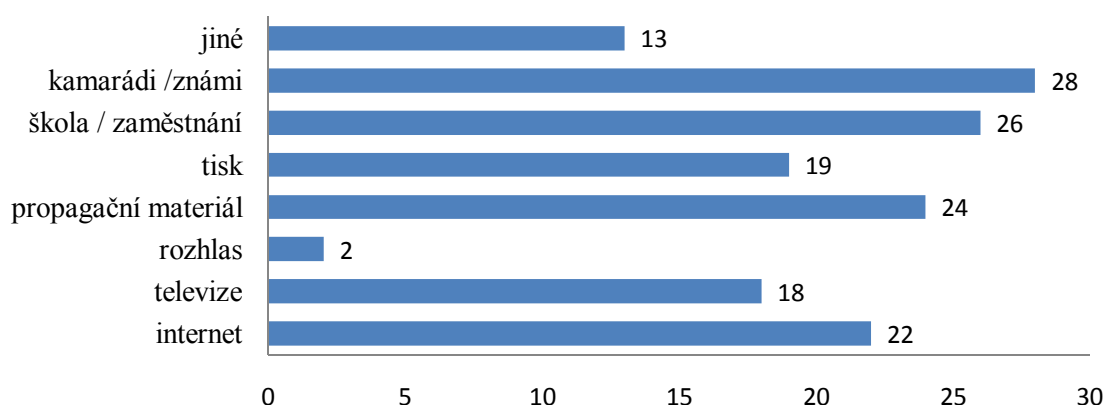
Graf č. 25 - Znáte dobrovolnické centrum ADRA ve Znojmě?

Zdroj: Vlastní práce autora

Tato otázka měla za úkol zjistit, odkud respondenti znají DC. Nejvíce oslovených se o činnosti DC dozvědělo přes známé (28), na přednáškách ve škole (26), přes propagační materiály (24), přes internetové stránky DC (22) a z tisku (19), kde se pravidelně uveřejňují články.

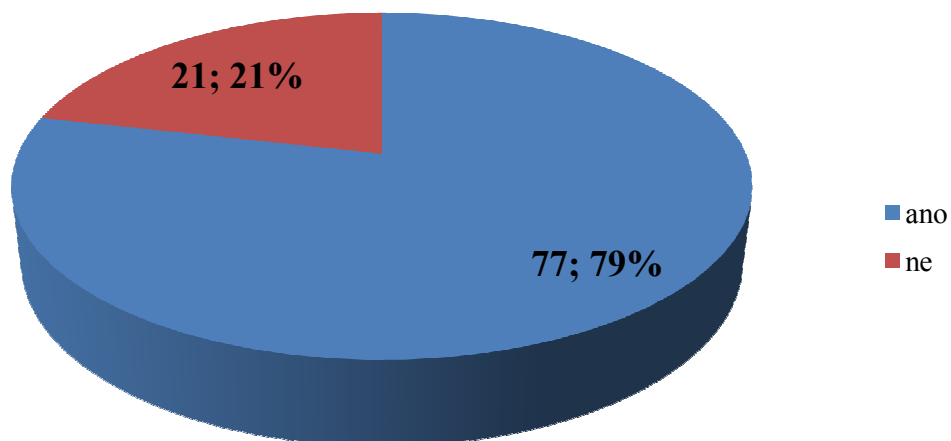
Graf č. 26 – Odkud znáte dobrovolnické centrum ADRA?

Zdroj: Vlastní práce autora

Následující otázka navazovala na předchozí a měla zjistit, zda respondenti vědí, kterým osobám se DC ADRA snaží pomáhat. 21 % neznalo na otázku odpověď a zbývajících 79 % uvedlo, má přehled o tom, komu DC pomáhá. Respondenti uvedli všechny cílové skupiny, kterým DC ADRA pomáhá a to seniorům, dětem, sociálně slabým osobám, osobám tělesně postiženým. Mezi odpověďmi byla také uvedena znojemská nemocnice, kam dobrovolníci dochází za pacienty a věnují jim svůj čas.

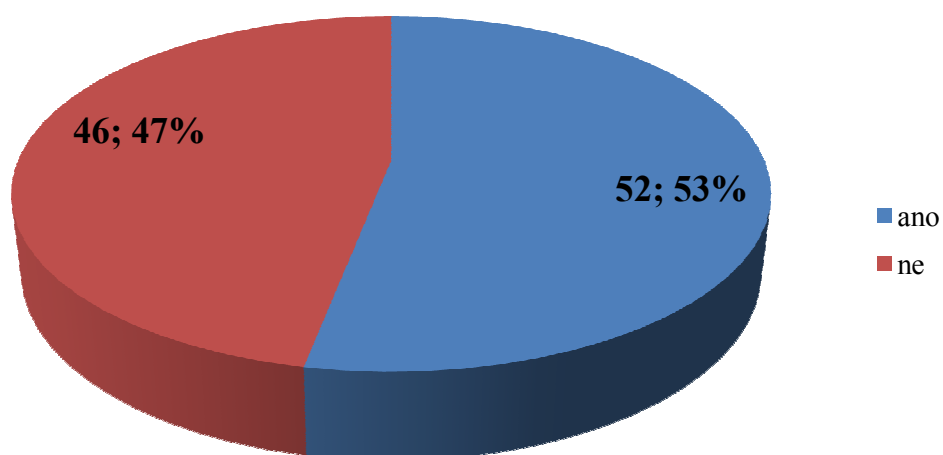
Graf č. 27 - Víte, komu DC ADRA pomáhá?

Zdroj: Vlastní práce autora

Poslední otázka týkající se DC informovala o tom, zda respondenti znají nějakého dobrovolníka, který vykonává v DC dobrovolnickou činnost. 53 % dotazovaných zná alespoň jednoho dobrovolníka DC nebo jimi přímo jsou. Se žádným dobrovolníkem se zatím nesetkalo 47 %.

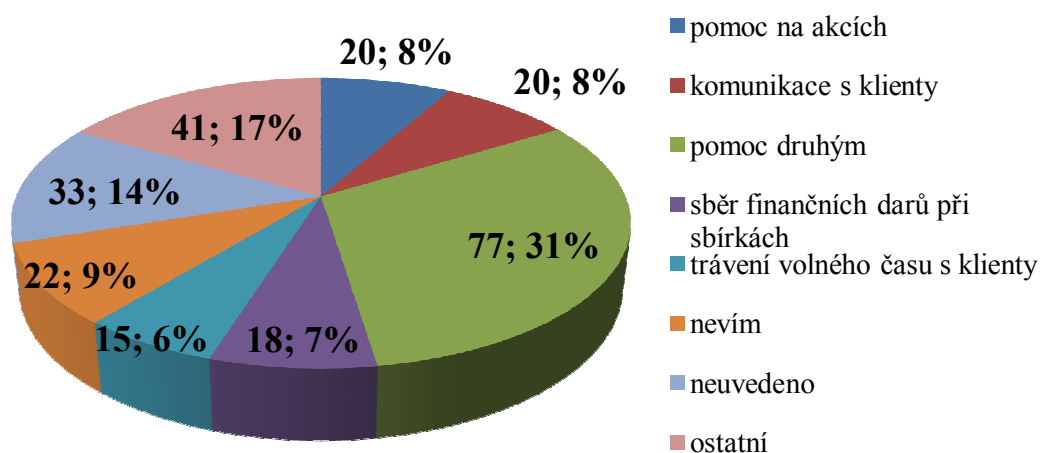
Graf č. 28 - Znáte nějakého dobrovolníka ADRY?

Zdroj: Vlastní práce autora

Poslední otázka dotazníku se týkala dobrovolnické činnosti, kterou vykonávají dobrovolníci. Cílem bylo zjistit, co podle všech respondentů dobrovolníci dělají. Nejvíce oslovených 31 % odpovědělo, že pomáhají druhým. Tato otázka měla zjistit spíše konkrétnější činnosti, než je všeobecně používaný termín „pomoc druhým“. Nejlépe odpověděli respondenti, kteří napsali odpovědi pomoc na akcích (8 %), komunikace s klienty (8 %), sběr finančních darů při sbírkách (7 %) a trávení volného času (6 %). 14 % respondentů na tuto otázku neodpovědělo a 9 % nevěděli, jako odpovědět. Ve zbývajících 17 % odpovědích oslovení uvedli návštěvu klientů, dále že dobrovolníci činí správnou věc nebo dělají vše, co je zrovna potřeba.

Graf č. 29 – Co si myslíte, že dobrovolníci dělají?

Zdroj: Vlastní práce autora

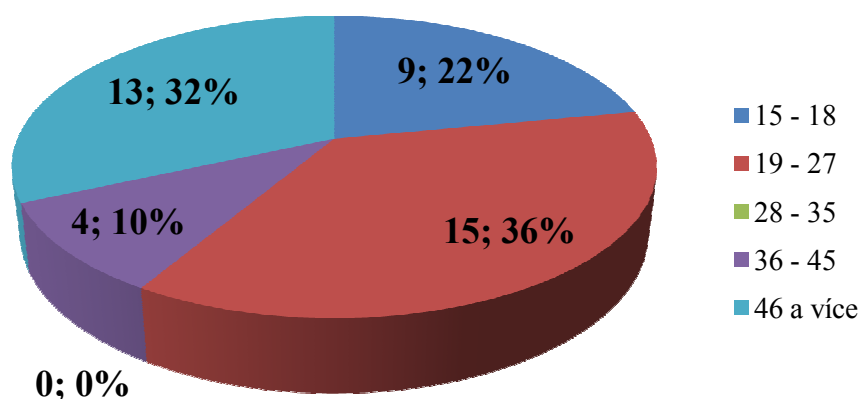
4.2.2 Marketingový průzkum zaměřený na dobrovolníky DC ADRA

Marketingový průzkum zaměřený na dobrovolníky dobrovolnického centra ADRA ve Znojmě probíhal v únoru a březnu 2013 v rámci supervizí. K vyplnění dotazníku byly vyzváni všichni dobrovolníci, kterých je v DC evidováno 86. Dotazníků bylo vyplněno 41, návratnost činila pouze 47,6 % z důvodu chřipkových epidemií. Dobrovolníci se proto na supervize nemohli dostavit a tím pádem ani vyplnit dotazník. Odpovědi respondentů byly vyhodnoceny a prezentovány formou grafů. Dotazník byl tvořen devíti otázkami a pěti identifikačními údaji. Tématem dotazníku bylo působení dobrovolníků v DC a také činnosti, které v rámci dobrovolnictví vykonávají.

4.2.2.1 Identifikační otázky

Z celkového počtu 41 oslovených dobrovolníků bylo 34 žen a 7 mužů. Nejvíce dotazovaných uvedlo, že jsou ve věku od 19 – 27 let. Tuto možnost zvolilo 36 %. Věk 46 a více let napsalo 32 % respondentů. Věková skupina od 15 – 18 let byla zaznamenána v 22 % odpovědích a nejméně uváděnou možností byl věk od 36 - 45 let, který uvedlo 10 %. Dotazník nevyplnil žádný dobrovolník ve věku od 28 – 35 let.

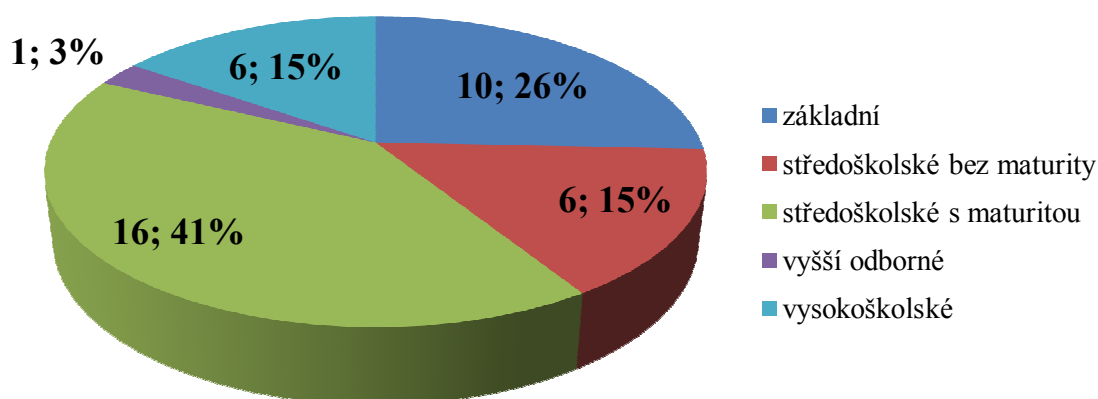
Graf č. 30 – Věk respondentů

Zdroj: Vlastní práce autora

Následující identifikační otázka se týkala nejvyššího dosaženého vzdělání. Většina zvolila možnost středoškolského vzdělání s maturitou, kterou uvedlo 41 % respondentů. Další uváděnou odpovědí bylo základní vzdělání, které zvolilo 26 %. Po 15 % měly odpovědi středoškolské bez maturity a vysokoškolské vzdělání. Nejméně zastoupené bylo vyšší odborné vzdělání, které zvolila 3 % dotazovaných.

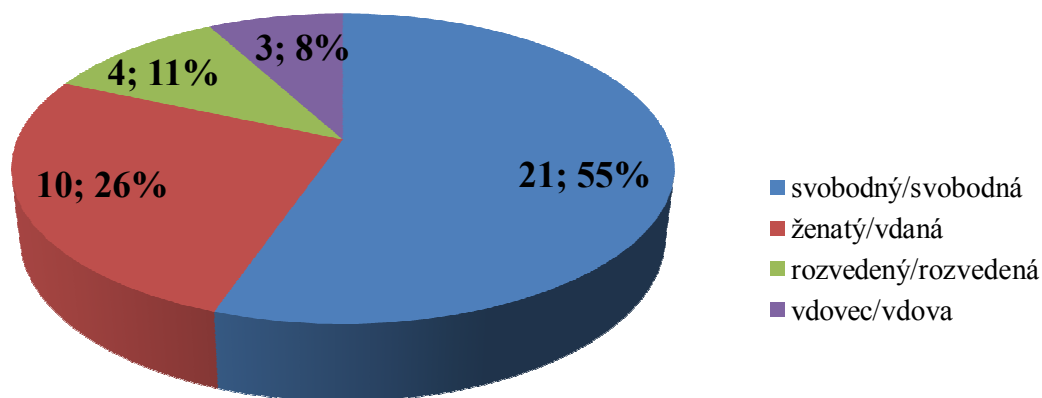
Graf č. 31 – Nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní práce autora

Poslední dvě identifikační otázky se týkaly rodinného stavu a ekonomické aktivity. Nejvíce respondentů bylo svobodných a to 55 %. Další hojně zastoupenou skupinou byly manželské páry, kde tuto možnost uvedlo 26 % dotazovaných. Možnost rozvedený/rozvedená zvolilo 11 % oslovených a 8 % zvolilo možnost vdovec/vdova.

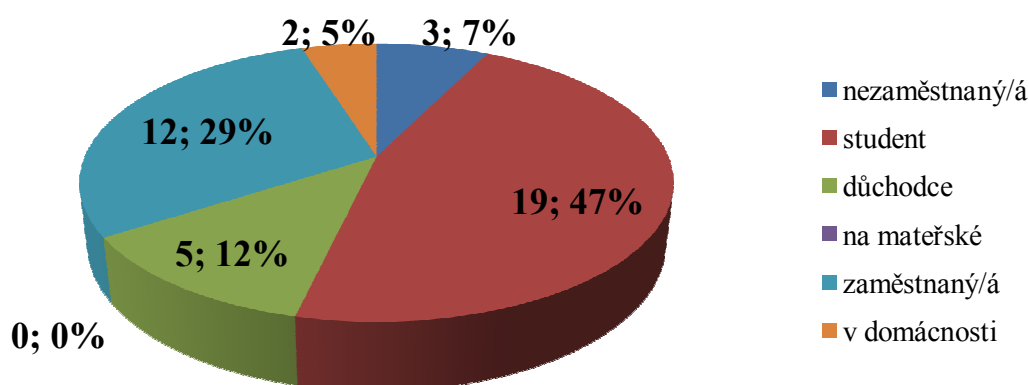
Graf č. 32 – Rodinný stav

Zdroj: Vlastní práce autora

U otázky zabývající se ekonomickou aktivitou byla nejvíce zastoupena skupina studentů a to 47 %. Druhou početnou skupinou byly zaměstnané osoby, kterých bylo 29 %. Dalších 12 % respondentů byli důchodci a 7 % nezaměstnané osoby. Nejméně zastoupenou skupinou tvoří osoby v domácnosti, kterých bylo 5 % a mezi dobrovolníky se nenacházela ani jedna žena na mateřské dovolené.

Graf č. 33 – Ekonomická aktivita

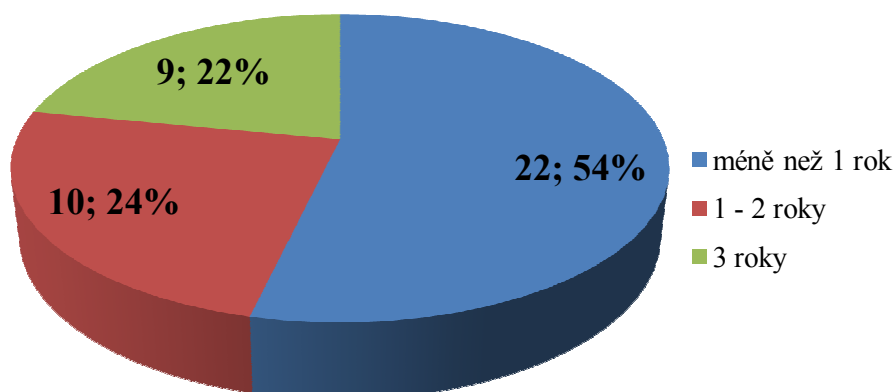

Zdroj: Vlastní práce autora

4.2.2.2 Otázky týkající se dobrovolníků a jejich dobrovolnické činnosti

Po sérii identifikačních otázek následovaly otázky zaměřené na činnost dobrovolníků v DC. První otázka měla za úkol zjistit, jako dlouhou působí respondenti jako dobrovolníci. Jelikož DC bylo založeno v září 2010, nemohou respondenti působit v této organizaci déle než 3 roky. Nejvíce dobrovolníků působí v DC méně než 1 rok a to 54 %, 24 % pomáhá více než rok a zbývajících 22 % vykonávají činnost dobrovolníka už 3 roky. K této otázce bylo potřebné vysvětlit, proč nejvíce dobrovolníků působí v DC méně než jeden rok. DC nejdříve vysílalo své dobrovolníky do Centra sociálních služeb Znojmo, p. o., kde dobrovolníci navštěvovali seniory a osoby se zdravotním postižením. Dobrovolníci také docházeli do Domova pro seniory v Jevišovicích, p. o. Poté se DC dohodlo na spolupráci se znojemskou nemocnicí, kde dobrovolníci zpřijemňovali čas pacientům na oddělení dlouhodobě nemocných. Dále své služby nabídl DC azylovému domu ve Znojmě a nakonec se zaměřili na nový program Pět 5, který je založen na spolupráci dítěte s dobrovolníkem.

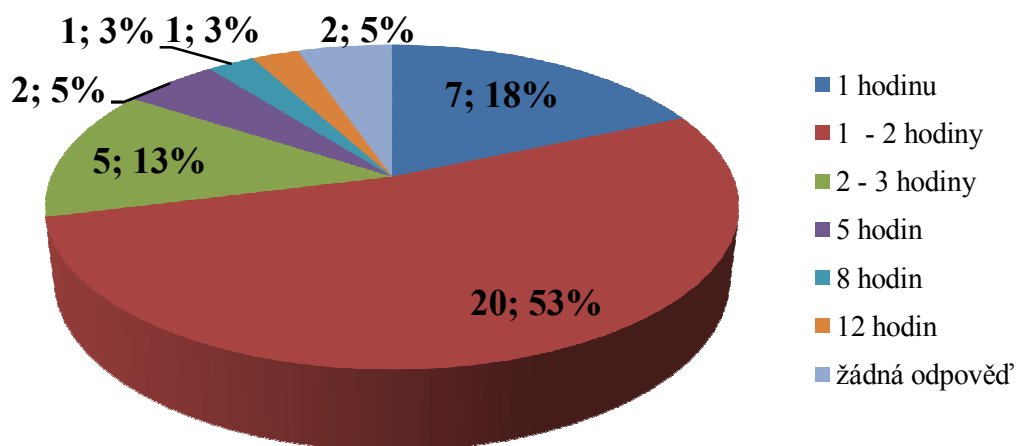
Graf č. 34 - Jak dlouho pracujete jako dobrovolník?

Zdroj: Vlastní práce autora

Dobrovolníci by se měli věnovat dobrovolnické činnosti alespoň 1 hodinu týdně, tuto podmínku splňují všichni dobrovolníci. Přesně 1 hodinu týdně se věnuje klientům 18 % respondentů. Nejvíce oslovených 53 %, vykonává funkci dobrovolníka 1–2 hodiny týdně. Početnou skupinou jsou také respondenti, kteří tráví svůj čas s klienty 2-3 hodiny. Najdou se i dobrovolníci, kteří zpřijemňují čas klientům déle než 5, 8 a 12 hodin. Není ani tak podstatné, kolik času dobrovolníci věnují dobrovolnické činnosti, ale to, že si dobrovolníci najdou čas věnovat se klientovi, kterého ze začátku neznají a zpřijemňují mu tím jeho život.

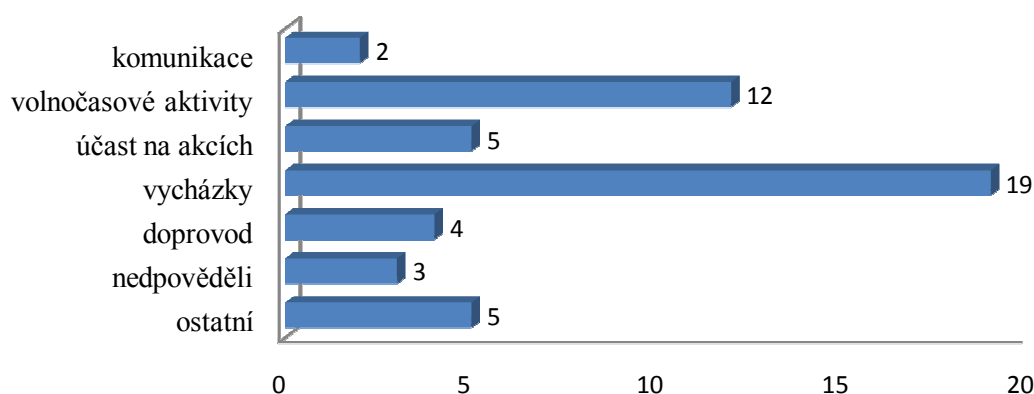
Graf č. 35 - Kolik hodin týdně věnujete ze svého volného času dobrovolnické činnosti?

Zdroj: Vlastní práce autora

Dále byla dobrovolníkům položena otázka, jaké činnosti v rámci dobrovolnictví vykonávají.

Graf č. 36 - Jaké činnosti v rámci dobrovolnictví vykonáváte?

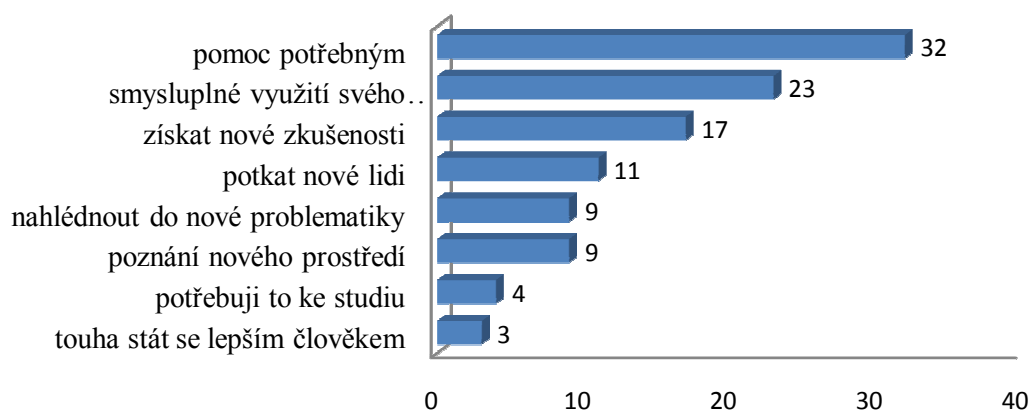

Zdroj: Vlastní práce autora

Nejčastěji dobrovolníci si s klienty povídají, kde tuto možnost uvedlo 30 respondentů. Druhou nejčastější aktivitou jsou vycházky, které zvolilo 19 dotázaných, dále to jsou volnočasové aktivity, které napsalo 12 oslovených, kde s klienty hrají různé deskové nebo karetní hry. Dobrovolníci se také účastní různých veřejných pořádaných DC nebo doprovází klienty k doktorům, kadeřníkům atd.

Další otázkou byla motivace dobrovolníků vykonávat dobrovolnickou činnost. 32 respondentů motivuje pomoc potřebným osobám, neboť se jedná o dobrou věc. Jsou toho názoru, že jednou může být každý z nás sám a budeme rádi za každou společnost, která nám bude nabídnuta. Dobrovolníci také prostřednictvím dobrovolnictví využívají smysluplně svůj volný čas (23), získávají nové zkušenosti (17) a potkávají nové lidi (11), s kterými by se běžně nesetkali. Pokud se například věnují seniorům, nahlíží tím do nové problematiky (9) a poznávají nové prostředí (9).

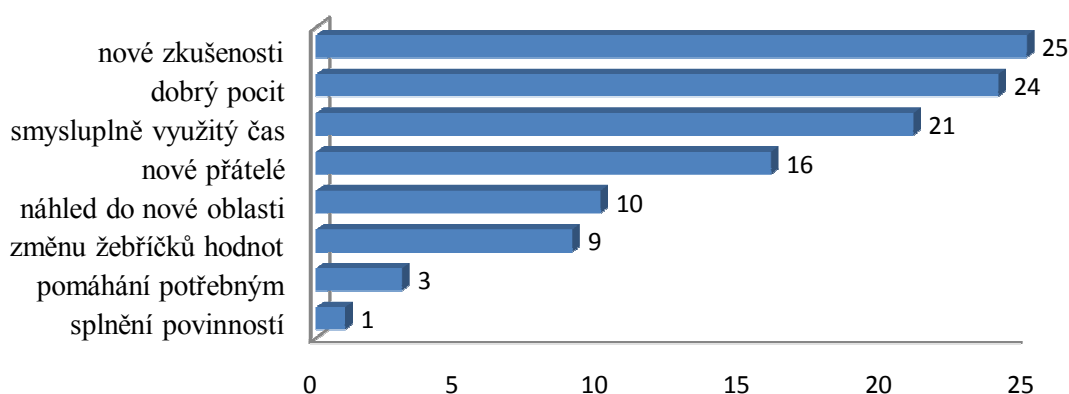
Graf č. 37 - Proč jste se rozhodl/a pracovat jako dobrovolník?

Zdroj: Vlastní práce autora

Dobrovolníci často pomáhají a věnují svůj čas osobě, kterou předtím vůbec neznali. Touto pomocí ale získávají nové zkušenosti (25) a mají dobrý pocit (24) z toho, že svůj volný čas smysluplně využívají (21). Díky dobrovolnictví získávají nové přátele (16) a zároveň nahlíží do problematiky (10), o kterou se dříve nezajímali. Mnohým dobrovolníkům se touto záslužnou činností změnil jejich žebříček hodnot (9), kde zjistí, že někteří na tom mohou být ještě hůř než oni sami.

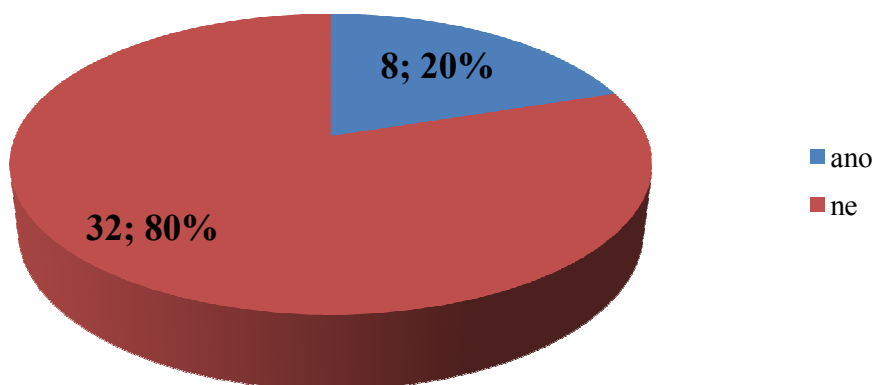
Graf č. 38 - Co Vám dobrovolnictví přináší?

Zdroj: Vlastní práce autora

Další otázka měla za úkol zjistit, zda dobrovolníci věnují kromě svého volného času i finanční prostředky na činnost DC. Důležité je podotknout, že dobrovolníci nemají povinnost přispívat. Přesto se mezi nimi našlo 20 % těch, kteří kromě dobrovolnictví i finančně přispívají.

Graf č. 39 - Přispíváte i Vy finančně na činnost DC ADRA?

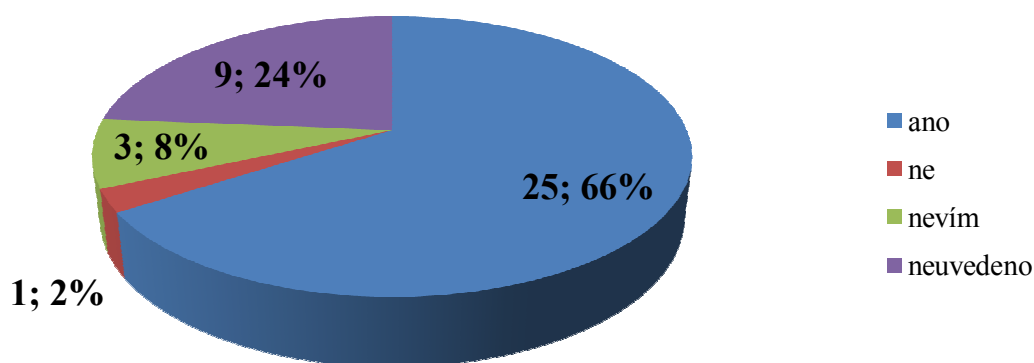

Zdroj: Vlastní práce autora

Následující otázka se zabývala tím, zda bude podle nich veřejnost v budoucnu využívat více služeb dobrovolnických organizací. Většina dobrovolníků 66 % odpověděla na otázku ano. Nejčastějšími důvody, proč bude narůstat potřeba dobrovolnictví, jsou stárnutí obyvatelstva a přibývání sociálně slabých skupin. Dobrovolníci také uvedli, že dobrovolnická činnost je potřebná v jakékoli době, jedná se o dobrou věc a dobrovolnické programy se v naší společnosti osvědčují. Pouze 2 % respondentů si myslí, že nebude narůstat poptávka po těchto

službách. Zbývajících 32% nedokázalo na otázku odpovědět nebo nezodpověděli otázku vůbec.

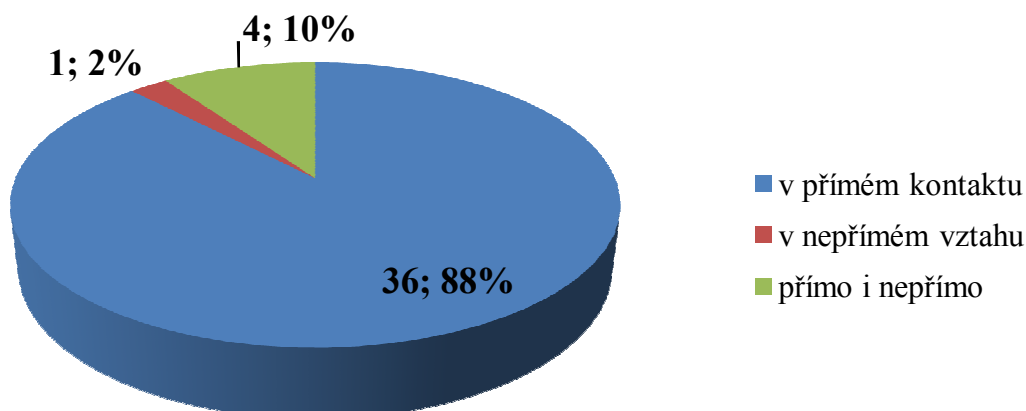
Graf č. 40 - Myslíte si, že v budoucnu bude služeb organizací tohoto druhu využívat větší počet obyvatel?

Zdroj: Vlastní práce autora

Tato otázka zjišťovala, zda dobrovolníci věnují svůj čas pouze klientům nebo pracují i pro DC. 88 % oslovených uvedlo, že vykonávají svoji dobrovolnickou činnost v přímém kontaktu s klienty. To znamená, že dochází za klientem a věnují se různým aktivitám. Dalších 10 % respondentů vykonává kromě funkce společníka klientů také nepřímou službu. Tato služba zahrnuje např. účast na různých veřejných sbírkách nebo administrativu. Pouhá 2 % se věnují pouze nepřímé službě.

Graf č. 41- S klienty pracujete?

Zdroj: Vlastní práce autora

Poslední otázka se zabývala tím, zda by dobrovolníci doporučili dobrovolnictví ostatním. Všichni dobrovolníci se shodli na tom, že ano. Paradoxem je, že i když tato dobrovolnická činnost není nijak náročná, je stále málo ochotných lidí, kteří by se této činnosti věnovali. Naštěstí se do dobrovolnických programů DC ADRA Znojmo hlásí stále více lidí, takže se předpokládá, že o dobrovolníky nebude nouze.

5 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo představit DC ADRA ve Znojmě a na základě marketingového průzkumu zjistit stav povědomí veřejnosti o DC, prokázat jak významný je přínos dobrovolníků v sociálních službách, neboť právě dobrovolníci pomáhají klientovi řešit jeho problémy, věnují mu svůj čas, snaží se ho začlenit zpět do společnosti a tím zmírnit dopad sociálního vyloučení. Dobrovolnictví se dostává do povědomí veřejnosti a je využíváno spíše ve větších městech.

Z výsledků marketingového průzkumu bylo zjištěno, že veřejnost je dobře orientovaná v problematice NNO a zná mnoho těchto organizací, např. DC ADRA ve Znojmě, Oblastní charita Znojmo, Český červený kříž, Člověk v tísni apod. I když zatím společnost nevyužívá tolik služeb NNO, je prokazatelné, že populace stárne a lidé se dostávají do finančních a sociálních problémů v důsledku hospodaření státu. Je tedy více než pravděpodobné, že služby DC ADRA budou v budoucnu více potřebné. Bohužel mezi lidmi stále převládá názor, že služby NNO jsou nekvalitní. Aby dobrovolnické centrum ADRA přesvědčilo veřejnost, že jejich služby jsou opravdu kvalitní, mělo by se zaměřit na větší informovanost veřejnosti. Klienti využívající tyto služby by mohli poskytnout rozhovor, jak jsou spokojeni, co jim spolupráce s dobrovolníky z DC přináší, proč tyto služby vyhledávají. Do problematiky zkvalitnění služeb by mohl kromě finanční podpory zasáhnout i stát. Ten by mohl provádět v jednotlivých institucích kontroly kvality poskytovaných služeb a případně navrhovat řešení, jak zjištěné případné nedostatky řešit. Na základě provedených kontrol informovat veřejnost o výsledcích šetření a navrhovaných řešeních.

Veřejnost má většinou kladný přístup k dobrovolnictví, ale je o činnosti jednotlivých dobrovolnických založených organizací špatně informována. Ve společnosti stále převládá názor, že dárcovství neřeší problémy a je jen pouhým gestem. Největšími nedostatky, jsou podle občanů města Znojma, nezájem veřejnosti o problematiku dobrovolnictví, nízká informovanost o činnosti jednotlivých organizací, problém neprůhlednosti finančních toků, špatná propagace organizací a nevyužití potenciálu sociálních sítí. Pod pojmem dobrovolnictví si každý představí svobodně zvolenou činnost konanou ve prospěch druhých bez nároku na finanční odměnu. Nejčastěji získávají lidé informace prostřednictvím internetu, televize ale také různými přednáškami a šířením informací přes známé. Pro DC ADRA je

nevýhodou, že se nemohou propagovat prostřednictvím televizním reklam a diskusních pořadů, neboť tento druh prezentace je příliš nákladný. V dnešní době je nejméně nákladným způsobem propagace využití internetu, sociálních sítí nebo webových stránek, neboť je běžné vyhledávat informace o komkoli a o čemkoli na internetu. Pokud se organizace propaguje prostřednictvím webových stránek, může nastat problém, že osloví jen určitý cílový segment. Pokud ovšem využije DC sociální sítě, může vytvořit tzv. událost, která se mezi uživateli začne šířit rychleji a dostane se k širokému segmentu. Tato aplikace je dobrá například pro nábor nových dobrovolníků. DC by mělo také nadále pokračovat v přednáškách na školách, neboť každým rokem přichází noví studenti, kteří se mohou stát potencionálními dobrovolníky.

Individuálních dárců sice v poslední době přibývá, ale stále je velké procento těch, kteří přispívat nechtějí nebo nemají dostatek financí na to, aby nějakou organizaci finančně podporovali. Veřejnost nejčastěji přispívá částkou do 200 Kč. Najdou se mezi nimi ale i tací, co přispívají částkou v řádech tisíců korun. Nejznámějšími a nejčastěji podporovanými sbírkami jsou podle občanů města Znojma Tříkrálová sbírka, Pomozte dětem – Kuře, DC ADRA, Bílá pastelka a Světluška. Největším problémem při veřejných sbírkách je podezření veřejnosti, že organizace podvádějí a vybrané finanční dary neputují tam, kam by měli. Aby se DC ADRA vyhnulo často mylnému názoru, že jsou peníze využívány jiným způsobem než je prezentováno, mělo by pravidelně informovat o tom, na co a jak byly finance použity. Zároveň by bylo dobré maximálně využít popularitu svého patrona Miroslava Hraběte pro zviditelnění dobrovolnického centra. Nevýhodou DC ADRA při sbírkách je jejich nezaběhlá tradice, neboť v rámci své činnosti působí pouze 3 roky. Například sbírky Světluška nebo Tři Králové jsou přece jen mediálně známější, mají určitou tradici a své věrné dárci. Pro DC je důležité, aby dárci měli k organizaci, které přispívají určitý vztah. Neboť dárci, kteří pravidelně přispívají, jsou pro organizace nedocenitelným zdrojem příjmů.

Občanské sdružení ADRA zná většina respondentů, ale DC ADRA Znojmo pouhá polovina oslovených. Nejvíce se veřejnost o činnosti DC ADRA dozvídá přes známé, na přednáškách ve škole, přes internetové stránky ADRY nebo prostřednictvím propagačních materiálů. Ti, kteří znají DC ADRA, zároveň vědí, komu jsou programy poskytované DC určeny. DC pomáhá seniorům, dětem, sociálně slabým osobám a tělesně postiženým.

Dobrovolníky v DC ADRA jsou nejčastěji ženy ve věku od 19 – 27 let a ve věku nad 46 let, které věnují dobrovolné činnosti alespoň 1 hodinu/týdně. Najdou se mezi nimi ale i ti, kteří jsou ochotni věnovat této činnosti mnohonásobně více času. Dobrovolníci si s klienty nejčastěji povídají, chodí na vycházky, hrají různé společenské hry nebo klienty doprovází na různé společenské akce. Největší motivací k vykonávání dobrovolnické činnosti je pomoc druhým osobám, které to potřebují. Dalším důvodem je možnost smysluplného využití volného času, získání nových zkušeností a přátel, s kterými by se běžně nesetkali. I když není povinností dobrovolníka na činnost DC přispívat, jsou i tací, kteří DC finančně podporují. Dobrovolníci DC by dobrovolnictví doporučili každému a podle jejich názoru bude veřejnost v budoucnu více využívat jejich služeb z důvodu stárnutí populace a nárůstu sociálně slabých skupin. Naštěstí se do dobrovolnických programů DC ADRA Znojmo hlásí stále více lidí, takže se předpokládá, že o dobrovolníky nebude nouze.

Výsledky této bakalářské práce využije dobrovolnické centrum ADRA ve Znojně pro vlastní potřebu.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné zdroje:

- BORZAGA, Carlo a Jacques DEFOURNY. *The emergence of social enterprise*. London: Routledge, 2001, xi, 383 p. ISBN 0415253012
- BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9
- ČIHOVSKÁ, Viera; HANULÁKOVÁ, Eva; HARNA, István; LIPIANSKA, Júlia. *Marketing neziskových organizací*. 1. Bratislava: Eurounion, spol. s r. o., 1999. 200 s. ISBN 80-88984-04-1
- DLOUHÁ, Regina; JEŽKOVÁ, Zuzana; CAHA, Milan. *Dobrovolnictví a dárcovství – interaktivní lekce*. Praha: ICN, o. p. s., 2001, 38 s.
- DOSTÁLOVÁ, Růžena. *Daňové zatížení neziskové organizace*. Brno, 2012. 74 s., 2. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Ing. Jarmila Fojtíková
- *Dobrovolníci v neziskových organizacích*. Vyd. 1. Praha: Informační centrum neziskových organizací, 2001, 24 s. ISBN 80-86423-05-0
- FRÍČ, Pavol a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: AGNES a NROS, 2001, 115 s. ISBN 80-902633-7-2
- HYÁNEK, Vladimír; PROUZOVÁ, Zuzana; ŠKARABELOVÁ, Simona. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 293 s. ISBN 978-80-210-4423-4
- JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 288 s. ISBN 978-80-247-3247-3.
- KOZLOVÁ, Lucie. *Sociální služby*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2005, 79 s. ISBN 80-7254-662-7
- MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
- MORÁVEK, Zdeněk; PROKŮPKOVÁ, Danuše; MOCKOVČIAKOVÁ, Alena. *Meritum Příspěvkové organizace 2012*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, 396 s., ISBN 978-80-7357-736-0

- NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika a řízení neziskových organizací (zejména nevládních organizací)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004, 156 s. ISBN 80-245-0792-7
- NOVOTNÝ, Michal a kol. *Dobrovolnictví středoškoláků*. Praha: HESTIA, 2003, 40 s. ISBN 80-239-0748-4
- PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007, 179 s. ISBN 978-80-7357-255-6
- REKTORČÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5
- RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2009, 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2
- ŠEDIVÝ, Marek; MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 154 s. ISBN 978-80-247-2707-3
- ŠIMKOVÁ, Svatava. *Dobrovolníci mění svět: sborník příkladů dobré praxe: Evropský rok dobrovolnictví*. Praha: Národní institut dětí a mládeže MŠMT, 2011, 119 s. ISBN 978-80-87449-15-8

Periodikum:

- *Moderní řízení*. Praha: *Economia*, a. s., 2012, roč. 7, č. 7. ISSN 0026-8720
- *Moderní řízení*. Praha: *Economia*, a. s., 2011, roč. 7, č. 7. ISSN 0026-8720

Internetové zdroje:

- *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace* [online]. [citováno 2012-12-25]. Dostupné z WWW: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>
- *Počet uživatelů sociálních služeb v roce 2011* [online]. [citováno 2012-12-25]. Dostupné z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/C9003EF23C/\\$File/320112301.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/C9003EF23C/$File/320112301.pdf)
- *Statistika NNO tabulka 1990-2012* [online]. [citováno 2012-12-25]. Dostupné z WWW: http://www.neziskovky.cz/data/stat_NNO_tabulka_1990_2012txt12780.pdf
- *Přehled základních typů NO v ČR* [online]. [citováno 2012-12-25]. Dostupné z WWW: http://www.neziskovky.cz/data/prehled_nnotxt8382.pdf

- *Na sociální služby půjde více peněz.* [online]. [citováno 2013-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/14941>
- *Sociálním službám pošleme více peněz.* [online]. [citováno 2013-04-06]. Dostupné z WWW: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14934/TZ_270313a.pdf
- *ADRA Česká republika.* [online]. [citováno 2013-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.adra.cz/projekty/projekty-v-cr/dobrovolnicka-centra/znojmo>

Zákony:

- Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech.
- Zákon č.227/1997 Sb., ze dne 3. září 1997 o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech).
- Zákon č. 198/2002, Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Ostatní zdroje:

- Výroční zpráva občanského sdružení ADRA za rok 2010
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Znojemska na období 2012 – 2014
- Adresář poskytovatelů sociálních služeb Znojemska 2011

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, ZKRATEK A PŘÍLOH

Grafy:

Graf č. 1 – % společností, které upravily mzdy

Graf č. 2 – Věk respondentů

Graf č. 3 – Nejvyšší dosažené vzdělání

Graf č. 4 – Rodinný stav

Graf č. 5 – Ekonomická aktivita

Graf č. 6 – Znáte nějakou nestátní neziskovou organizaci?

Graf č. 7 – Využíváte Vy nebo někdo z Vaší rodiny služeb nestátních neziskových organizací?

Graf č. 8 – Jsou podle Vás služby nestátních neziskových organizací kvalitní?

Graf č. 9 – Zastávají podle Vás nestátní neziskové organizace skutečné zájmy občanů?

Graf č. 10 – Jste v nějaké nestátní neziskové organizaci členem?

Graf č. 11 – Co si představíte pod pojmem dobrovolnictví?

Graf č. 12 – Z jakých zdrojů jste se dozvěděl/a o dobrovolnictví?

Graf č. 13 – Jaký je Váš názor na dobrovolnickou činnost?

Graf č. 14 – Znáte nějakou dobrovolnickou veřejnou sbírku?

Graf č. 15 – Přispíváte na nějaké dobrovolnické veřejné sbírky?

Graf č. 16 – Které veřejné sbírky finančně podporujete?

Graf č. 17 – Jakou částkou ročně zhruba přispíváte?

Graf č. 18 – Máte nějaký vztah k organizaci, které přispíváte?

Graf č. 19 – Kde jste se dozvěděl/a o možnosti přispět?

Graf č. 20 – Co Vás vede k tomu, aby jste přispíval/a?

Graf č. 21 - Myslíte si, že je veřejnost v současné době dostatečně informována o dobrovolnické činnosti?

Graf č. 22 a) - Jaké jsou podle Vás současné nedostatky v informovanosti veřejnosti o dobrovolnické činnosti?

Graf č. 22 b) - Jak byste současnou situaci vylepšil/a?

Graf č. 23 - Uvítal/a byste větší informovanost o činnostech dobrovolníků a dobrovolnických organizací?

Graf č. 24 - Znáte občanské sdružení ADRA?

- Graf č. 25 - Znáte dobrovolnické centrum ADRA ve Znojmě?
- Graf č. 26 – Odkud znáte dobrovolnické centrum ADRA?
- Graf č. 27 - Víte, komu DC ADRA pomáhá?
- Graf č. 28 - Znáte nějakého dobrovolníka ADRY?
- Graf č. 29 – Co si myslíte, že dobrovolníci dělají?
- Graf č. 30 – Věk respondentů
- Graf č. 31 – Nejvyšší dosažené vzdělání
- Graf č. 32 – Rodinný stav
- Graf č. 33 – Ekonomická aktivita
- Graf č. 34 - Jak dlouho pracujete jako dobrovolník?
- Graf č. 35 - Kolik hodin týdně věnujete ze svého volného času dobrovolnické činnosti?
- Graf č. 36 - Jaké činnosti v rámci dobrovolnictví vykonáváte?
- Graf č. 37 - Proč jste se rozhodl/a pracovat jako dobrovolník?
- Graf č. 38 - Co Vám dobrovolnictví přináší?
- Graf č. 39 - Přispíváte i Vy finančně na činnost DC ADRA?
- Graf č. 40 - Myslíte si, že v budoucnu bude služeb organizací tohoto druhu využívat větší počet obyvatel?
- Graf č. 41 - S klienty pracujete?
- Graf č. 42 - Souhlasíte s názorem, že potřeba dobročinnosti je dnes větší než před lety?
- Graf č. 43 - Souhlasíte s názorem, že kdyby byl stát zodpovědnější, dárcovství bychom nepotřebovali?
- Graf č. 44 - Souhlasíte s názorem, že bohatí lidé nepovažují dárcovství za povinnost?
- Graf č. 45 - Souhlasíte s názorem, že dárcovství dělá lidi lepšími?
- Graf č. 46 - Souhlasíte s názorem, že jako občan cítíte morální závazek přispívat?
- Graf č. 47 - Souhlasíte s názorem, že organizace pořádající sbírky často podvádějí?
- Graf č. 48 - Souhlasíte s názorem, že z toho mála, co člověk má, nelze podporovat cizí lidi?
- Graf č. 49 - Souhlasíte s názorem, že platíte daně, tak proč ještě dávat na dobročinnost?
- Graf č. 50 - Souhlasíte s názorem, že jste už unavení z dávání peněz na různé účely?
- Graf č. 51 - Souhlasíte s názorem, že dárcovství nemá v naší zemi budoucnost?
- Graf č. 52 - Souhlasíte s názorem, že dobročinnost je jen gestem, neřeší problém?

Tabulky:

Tabulka č. 1 – Přehled finančních darů DC ADRA Znojmo

Tabulka č. 2 – Přehled předpokládaných finančních darů na rok 2013

Tabulka č. 3 - Co si představíte pod pojmem dobrovolnictví?

Tabulka č. 4 - Znáte nějaké neziskové organizace?

Tabulka č. 5- Znáte nějakou dobrovolnickou veřejnou sbírku?

Tabulka č. 6- Které veřejné sbírky finančně podporujete?

Tabulka č. 7 - Jakou částkou zhruba přispíváte?

Tabulka č. 8 - Jaké jsou podle Vás současné nedostatky v informovanosti veřejnosti o dobrovolnické činnosti?

Tabulka č. 9 - Jak byste současnou situaci vylepšil/a?

Tabulka č. 10 - Co si myslíte, že dobrovolníci dělají?

Seznam použitých zkratk:

ČR	Česká republika
DC	Dobrovolnické centrum
EU	Evropská unie
NO	Neziskové organizace
NNO	Nestátní neziskové organizace
NNS	Nestátní neziskový sektor
JMK	Jihomoravský kraj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví

Seznam příloh:

Příloha č. 1 – Dotazník dobrovolníci

Příloha č. 2 – Záznamový arch veřejnost

Příloha č. 3 a) – Podrobnější výsledky některých vybraných otázek dotazníku

Příloha č. 3 b) - Názorové grafy respondentů

Příloha č. 4 – Počet uživatelů (klientů) sociálních služeb v roce 2011

Příloha č. 5 - Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2012

Příloha č. 6 – Přehled základních typů NNO v ČR

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Dotazník dobrovolníci

Dotazník pro dobrovolníky DC ADRA

Autor dotazníku: Zdeňka Kochová, studentka SVŠE Znojmo, oboru EKONOMIKA VEŘEJNÉ SPRÁVY A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Milí dobrovolníci,

předkládám Vám tento dotazník, jehož smyslem je provést kvantitativní výzkum v rámci mé bakalářské práce pod názvem „Dobrovolnické centrum ADRA“. Zajímá mě, jak dlouho vykonáváte roli dobrovolníka, proč tuto činnost vykonáváte a také mě zajímá Váš názor, zda si myslíte, že tyto služby bude využívat větší počet obyvatel. Z Vašich odpovědí provedu souhrnný výzkum, který mi pomůže blíže objasnit vnímání dobrovolnické činnosti ze strany dobrovolníků.

Chtěla bych Vás tímto požádat o vyplnění krátkého dotazníku. Dotazník je anonymní a veškeré údaje budou sloužit jako podklad k vytvoření praktické části mé bakalářské práce.

OTÁZKY:

1. Jak dlouho pracujete jako dobrovolník?

- méně než 1 rok
- 1 – 2 roky
- 3 roky

2. Kolik hodin týdně věnujete ze svého volného času dobrovolnické činnosti?

3. Jaké činnosti v rámci dobrovolnictví vykonáváte?

4. Proč jste se rozhodl/a pracovat jako dobrovolník?

- pomoc potřebným
- smysluplné využití svého volného času
- touha stát se lepším člověkem
- poznání nového prostředí
- potkat nové lidi
- nahlédnout do nové problematiky
- získat nové zkušenosti
- potřebuji to ke studiu

5. Co Vám dobrovolnictví přináší?

- nové zkušenosti
- nové přátele
- náhled do nové oblasti
- změnu žebříčků hodnot
- dobrý pocit
- smysluplně využitý čas
- splnění povinností
- jiné (popište)

6. Přispíváte i Vy finančně na činnost DC ADRA?

- ano
 ne

**7. Myslíte si, že v budoucnu bude služeb organizací tohoto druhu využívat větší počet obyvatel?
Pokud ano uveďte proč:**

8. S klienty pracujete:

- v přímém kontaktu
 v nepřímém vztahu (spíše pro organizaci)
 přímo i nepřímo

9. Doporučili byste dobrovolnictví ostatním?

- ano
 ne
 nevím

10. Pohlaví:

- Muž
 Žena

11. Věk:

- 15 – 18 let
 19 – 27 let
 28 – 35 let
 36 – 45 let
 45 a více let

12. Rodinný stav:

- svobodný / svobodná
 ženatý / vdaná
 rozvedený / rozvedená
 vdovec / vdova

13. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- základní
 středoškolské bez maturity
 středoškolské s maturitou
 vyšší odborné
 vysokoškolské

14. V současné době jste:

- nezaměstnaný / á
 student
 důchodce
 na mateřské dovolené
 zaměstnaný / á
 v domácnosti

**DĚKUJI VÁM ZA VÁŠ ČAS, KTERÝ JSTE VĚNOVALI K VYPLNĚNÍ TOHOTO
DOTAZNÍKU A PŘEJI VÁM MNOHO ZÁŽITKU VE VAŠÍ ROLI DOBROVOLNÍKA**
Zdeňka Kochová

Příloha č. 2 – Záznamový arch veřejnost

Dotazník veřejného mínění o dobrovolnictví a DC ADRA

Autor dotazníku: Zdeňka Kochová, studentka SVŠE Znojmo, oboru EKONOMIKA VEŘEJNÉ SPRÁVY A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Milí respondenti,

předkládám Vám tento dotazník, jehož smyslem je provést kvantitativní výzkum v rámci mé bakalářské práce pod názvem „Dobrovolnické centrum ADRA“. Z Vašich odpovědí provedu souhrnný výzkum, který mi pomůže blíže objasnit vnímání dobrovolnické činnosti ze strany veřejnosti.

Chtěla bych Vás tímto požádat o vyplnění krátkého dotazníku. Dotazník je anonymní a veškeré údaje budou sloužit jako podklad k vytvoření praktické části mé bakalářské práce.

OTÁZKY:

1. Znáte nějakou nestátní neziskovou organizaci?

- ano
- ne
- nevím

2. Využíváte Vy nebo někdo z Vaší rodiny služby NNO?

- ano
- ne
- nevím

3. Jsou podle Vás služby NNO kvalitní?

- ano
- ne
- nevím

4. Zastávají podle Vás NNO skutečné zájmy občanů?

- ano
- ne
- nevím

5. Jste v nějaké nestátní neziskové organizaci členem?

- ano
- ne

6. Co si představíte pod pojmem dobrovolnictví?

7. Z jakých zdrojů jste se dozvěděl/a o dobrovolnictví?

- internet
- televize
- rozhlas
- propagační materiál
- tisk

- škola/ zaměstnání
- kamarádi/známí
- jiné

8. Jaký je váš názor na dobrovolnickou činnost?

- kladný
- neutrální
- záporný

9. Znáte nějakou dobrovolnickou veřejnou sbírku?

10. Přispíváte na nějaké dobrovolnické veřejné sbírky?

- ano
- ne (přejděte na otázku č. 16)

11. Které veřejné sbírky finančně podporujete?

12. Jakou částkou ročně zhruba přispíváte?

13. Máte nějaký vztah k dané organizaci, které přispíváte?

- ano
- ne

14. Kde jste se dozvěděli o možnosti přispět?

- internet
- televize
- rozhlas
- tisk
- kamarádi/známí
- jiné

15. Co Vás vede k tomu, aby jste přispíval/a?

- vlastní zkušenost
- morální zásady
- současný způsob života
- informace v médiích
- jde o dobrou věc
- důvěra v organizaci
- náboženské přesvědčení
- vrátit něco společnosti
- příbuzní
- jiné

16. Myslíte si, že je veřejnost v současné době dostatečně informována o dobrovolnické činnosti?

- ano (přejděte na otázku č. 20)

- ne
 nevím

17. Jaké jsou podle Vás současné nedostatky v informovanosti veřejnosti o dobrovolnické činnosti a jak byste současnou situaci vylepšil/a?

18. Uvítal/a byste větší informovanost o činnostech dobrovolníků a neziskových organizací?

- ano
 ne
 nevím
 je mi to jedno

19. Znáte organizaci ADRA?

- ano
 ne

20. Znáte dobrovolnické centrum ADRA?

- ano
 ne (přejděte na otázku č. 25)

21. Odkud znáte dobrovolnické centrum ADRA?

- internet
 televize
 rozhlas
 propagační materiál
 tisk
 škola/ zaměstnání
 kamarádi/známí
 jiné

22. Víte, komu DC ADRA pomáhá? (Pokud ano, uveďte):

- ano
 ne

23. Znáte nějakého dobrovolníka ADRY?

- ano
 ne

24. Co si myslíte, že dobrovolníci dělají?

25. Jste:

- Muž
 Žena

26. Váš věk:

- 15 – 18 let
 19 – 27 let
 28 – 35 let

- 36 – 45 let
 45 a více let

27. Rodinný stav:

- svobodný / svobodná
 ženatý / vdaná
 rozvedený / rozvedená
 vdovec / vdova

28. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- základní
 středoškolské bez maturity
 středoškolské s maturitou
 vyšší odborné
 vysokoškolské

29. V současné době jste:

- nezaměstnaný / á
 student
 důchodce
 na mateřské dovolené
 zaměstnaný / á
 v domácnosti

Souhlasím s názorem, že...	Nesouhlasím	Je mi to jedno	Souhlasím
Potřeba dobročinnosti je dnes větší než před lety			
Kdyby byl stát zodpovědnější, dárcovství bychom nepotřebovali			
Bohatí lidé nepovažují dárcovství za povinnost			
Dárcovství dělá lidi lepšími			
Jako občan cítím morální závazek přispívat			
Organizace pořádající sbírky často podvádějí			
Z toho mála, co člověk má, nelze podporovat cizí lidi			
Platím daně, tak proč ještě dávat na dobročinnost			
Jsem už unavený z dávání peněz na různé účely			
Dárcovství nemá v naší zemi budoucnost			
Dobročinnost je jen gestem, neřeší problém			

**DĚKUJI VÁM ZA VÁŠ ČAS, KTERÝ JSTE VĚNOVALI K VYPLNĚNÍ
TOHOTO DOTAZNÍKU**

Zdeňka Kochová

Příloha č. 3 a) – Podrobnější výsledky některých vybraných otázek dotazníku

Tabulka č. 3 - Co si představíte pod pojmem dobrovolnictví?

Možnosti odpovědí	Počet odpovědí
dobrovolná pomoc druhým	74
ve svém volném čase někomu pomáhat	12
pomoc bez nároku na odměnu	64
dělat něco ze svobodné vůle	32
charita, sbírky	7
neodpovědělo	46
nezisková organizace	1
asistenční služba	1
odvážnost v dnešní době	1
charita	2
sbírky	2
zodpovědnost	2
práce	2
Celkem	246

Zdroj: Vlastní práce autora

Tabulka č. 4 - Znáte nějaké neziskové organizace?

Možnosti odpovědí	Počet odpovědí
ADRA	57
oblastní charita	33
nemocnice	2
Světluška	5
červený kříž	18
Člověk v tísni	14
drogové centrum Znojmo	1
spolek na ochranu zvířat	2
UNICEF	6
hasiči, myslivci	4
školy	4
nadace CHARTY 77	5
Celkem	151

Zdroj: Vlastní práce autora

Tabulka č. 5- Znáte nějakou dobrovolnickou veřejnou sbírku?

Možnosti odpovědí	Počet odpovědí
ADRA	15
Bílá pastelka	13
Člověk v tísni	3
charita	5

Kapka naděje	9
Tříkrálová sbírka	66
adventní koncerty	4
Pomozte dětem - Kuře	17
Světluška	12
Frenštát pod Radhoštěm	2
Liga proti rakovině	4
Paraple	6
charitativní sbírka šatstva	7
Klokánek	1
Květinový den	4
Děti v Africe	4
Nadace Terezy Maxové	2
živelné katastrofy	3
Konto bariéry	2
Celkem	179

Zdroj: Vlastní práce autora

Tabulka č. 6- Které veřejné sbírky finančně podporujete?

Možnosti odpovědí	Počet odpovědí
UNICEF	3
Tříkrálová sbírka	41
Bílá pastelka	10
náhodný výběr	16
Světluška	10
adventní koncerty	4
různé sbírky pro děti	7
Pomozte dětem - Kuře	17
útulky pro psy	3
Charita Znojmo	4
Člověk v tísni	5
Paraple	5
ADRA	7
nechtěli uvést	10
Kapka naděje	2
Červený kříž	2
Liga proti rakovině	4
Květinový den	1
Celkem	151

Zdroj: Vlastní práce autora

Tabulka č. 7 - Jakou částkou zhruba přispíváte?

Možnosti odpovědí	Počet odpovědí
0 – 30 Kč	10

31 – 50 Kč	28
51 – 100 Kč	10
101 – 200 Kč	24
201 – 500 Kč	16
501 – 700 Kč	5
701 – 1000 Kč	10
1001 – 1500 Kč	2
1501 – 2000 Kč	4
2001 – 2500 Kč	4
2501 a více Kč	7
nechtěli uvést	31
Celkem	151

Zdroj: Vlastní práce autora

Tabulka č. 8 - Jaké jsou podle Vás současné nedostatky v informovanosti veřejnosti o dobrovolnické činnosti?

Možnosti odpovědí	Počet odpovědí
informování pouze v okamžiku tragédie či výročí	11
nízká informovanost o činnosti	20
nízká či špatná propagace	14
nezájem veřejnosti o tuto problematiku	24
nezájem médií o tuto oblast	11
sbírky především v době adventu	10
nepřemýšlel jsem o tom	11
nevím se, na co peníze jdou (nedůvěra)	17
nevyužití potenciálu sociálních sítí	10
neodpověděli	20
nevím	43
Celkem	191

Zdroj: Vlastní práce autora

Tabulka č. 9 - Jak byste současnou situaci vylepšil/a?

Možnosti odpovědí	Počet odpovědí
více propagace (školy, média atd.)	35
více informovat společnost o činnosti	34
začít každý u sebe	3
využití sociálních sítí – informace za min. náklady	7
více pořádaných akcí	4
zaměřit se více na internet	3
zprůhlednit, kam a na co dary putují	16
informovanost netradičním způsobem	3
letáky do schránek	16

osvěta	4
medializace kampaní	6
nábory na školách	3
nevím	40
neodpověděli	17
Celkem	191

Zdroj: Vlastní práce autora

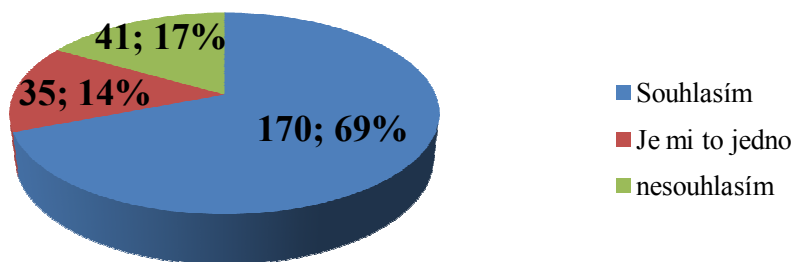
Tabulka č. 10 - Co si myslíte, že dobrovolníci dělají?

Možnosti odpovědí	Počet odpovědí
tráví svůj volný čas s osobami, které to potřebují	15
vybírají finanční prostředky při sbírkách	18
pomáhají druhým	77
komunikace s klienty	20
pomoc na různých akcích	20
navštěvují klienty	10
vše co je potřeba	10
správnou věc	7
ostatní	10
doprovod klientů	4
neuveдено	33
nevím	22
Celkem	246

Zdroj: Vlastní práce autora

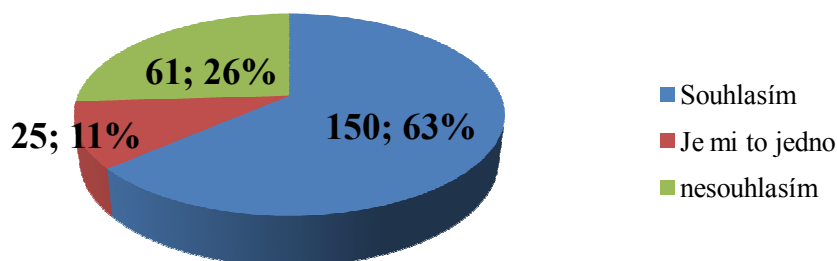
Příloha č. 3 b) - Názorové grafy respondentů

Graf č. 42 - Souhlasíte s názorem, že potřeba dobročinnosti je dnes větší než před lety?

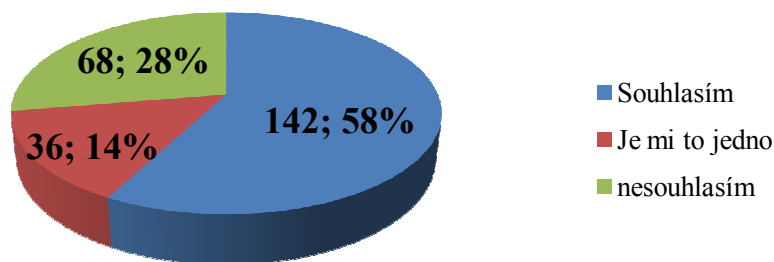
Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 43 - Souhlasíte s názorem, že kdyby byl stát zodpovědnější, dárcovství bychom nepotřebovali?

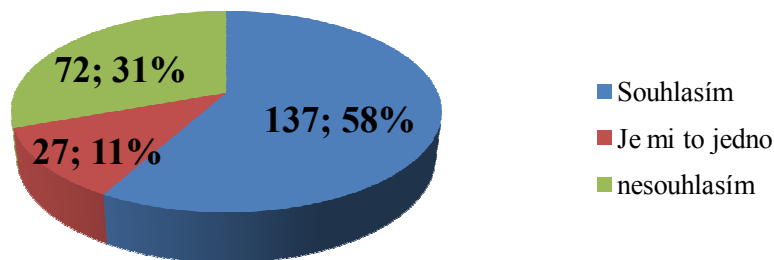
Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 44 - Souhlasíte s názorem, že bohatí lidé nepovažují dárcovství za povinnost?

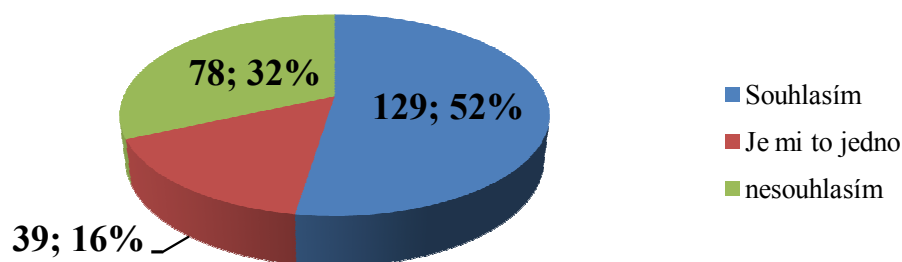
Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 45 - Souhlasíte s názorem, že dárcovství dělá lidi lepšími?

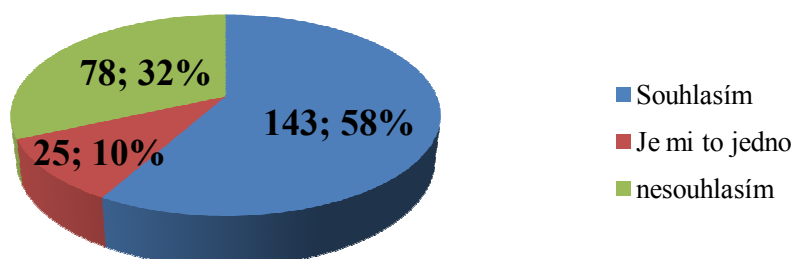
Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 46 - Souhlasíte s názorem, že jako občan cítíte morální závazek přispívat?

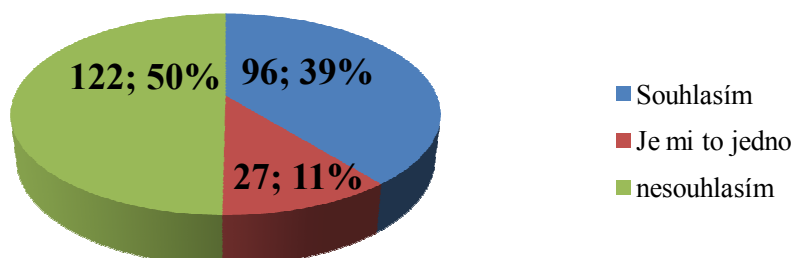
Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 47 - Souhlasíte s názorem, že organizace pořádající sbírky často podvádějí?

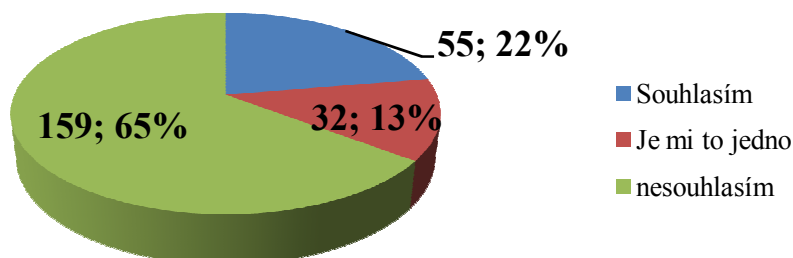
Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 48 - Souhlasíte s názorem, že z toho mála, co člověk má, nelze podporovat cizí lidi?

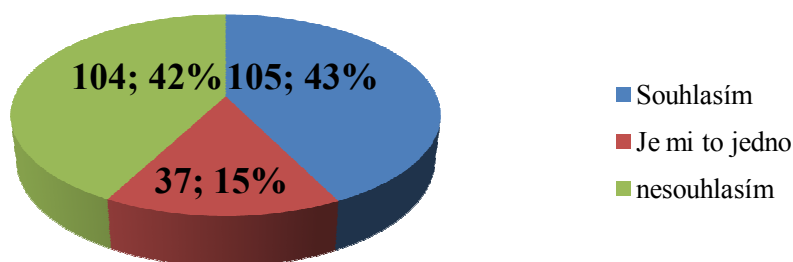
Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 49 - Souhlasíte s názorem, že platíte daně, tak proč ještě dávat na dobročinnost?

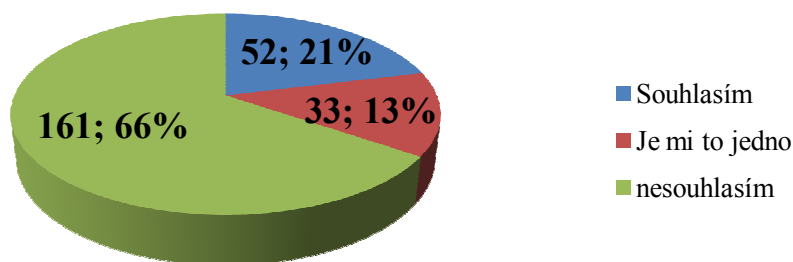
Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 50 - Souhlasíte s názorem, že jste už unavení z dávání peněz na různé účely?

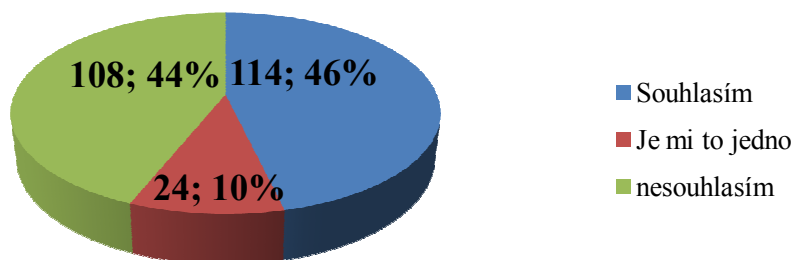
Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 51 - Souhlasíte s názorem, že dárcovství nemá v naší zemi budoucnost?

Zdroj: Vlastní práce autora

Graf č. 52 - Souhlasíte s názorem, že dobročinnost je jen gestem, neřeší problém?

Zdroj: Vlastní práce autora

Příloha č. 4 – Počet uživatelů (klientů) sociálních služeb v roce 2011

Druh služby	Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2010		Pohyb ve sledovaném roce						Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2011	
	celoroční a týd. pob.	denní pobyty	přijetí		propuštění		zemřelí		celoroční a týd. pob.	denní pobyty
			celoroční a týd. pob.	denní pobyty	celoroční a týd. pob.	denní pobyty	celoroční a týd. pob.	denní pobyty		
Centra denních služeb	0	1 007	0	208	0	167	0	29	0	1 019
Denní stacionáře	0	2 859	0	538	0	421	0	35	0	2 941
Týdenní stacionáře	707	0	283	0	184	0	24	0	782	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	13 729	0	1 096	0	622	0	585	0	13 618	0
Domovy pro seniory	35 944	0	11 610	0	1 840	0	9 191	0	36 523	0
Domovy se zvláštním režimem	8 622	0	3 834	0	584	0	2 457	0	9 415	0
Chráněné bydlení	2 353	0	587	0	321	0	52	0	2 567	0
Azylové domy	4 804	0	10 118	0	9 772	0	26	0	5 124	0
Domy na půl cesty	253	0	519	0	497	0	0	0	275	0
Zařízení pro krizovou pomoc	22	0	185	3	187	3	1	0	19	0
Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Noclehárny	289	835	2 075	59 448	1 933	59 416	133	1	298	866
Terapeutické komunity	212	0	385	0	386	0	0	0	211	0
Sociální poradny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociálně terapeutické dílny	0	945	0	306	0	233	0	2	0	1 016
Centra sociálně rehabilitačních služeb	552	326	776	233	711	193	2	0	615	366
Pracoviště ranné péče	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intervenční centra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Služby následné péče	127	10	277	0	274	0	0	0	130	10
ČR celkem	67 614	5 982	31 745	60 736	17 311	60 433	12 471	67	69 577	6 218

Zdroj: Údaje převzaty z: Počet uživatelů sociálních služeb v roce 2011 [online]. [citováno 2012-12-25]. Dostupné z WWW:

[http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/C9003EF23C/\\$File/320112301.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/C9003EF23C/$File/320112301.pdf)

Příloha č. 5 - Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 - 2012

Rok	Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Evidované právnické osoby	Organizační jednotky sdružení
1990	3 879					
1991	9 366					
1992	prosinec	prosinec				
	15 393	1 551				
1993	prosinec	prosinec				
	21 694	2 768				
1994	prosinec	prosinec				
	24 978	3 800				
1995	prosinec	listopad				
	26 814	4 253				
1996	březen	březen		březen		
	27 807	4 392		*1		
1997	březen	prosinec		březen		
	30 297	5238		52		
1998	listopad	listopad	listopad	listopad		
	36 046	**55	**71	129		
1999	léto/podzim	prosinec	prosinec	prosinec		
	38 072	272	695	560		
2000	květen	květen	květen	květen		
	42 302	282	735	557		
2001	listopad	listopad	listopad	listopad		
	47 101	299	784	701		
2002	říjen	říjen	říjen	říjen	říjen	říjen
	49 108	330	825	762	4 785	30 547
2003	listopad	listopad	listopad	listopad	listopad	listopad
	50 997	350	859	884	4 946	31 509
2004	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	53 306	362	898	1 038	4 927	32 020
2005	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	54 963	368	925	1 158	4 605	33 178
2006	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	58 347	380	992	1 317	4 464	28 868
2007	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	61 802	390	1 048	1 486	4 446	29 378
2008	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	65 386	411	1 095	1 658	4 399	29 752
2009	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	68 631	429	1 168	1 813	4 347	30 640
2010	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	72 111	449	1 205	1 958	4 352	31 166
2011	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	75 627	455	1 269	2 126	4 366	32 104
2012	červen	červen	červen	červen	červen	červen
	77 801	458	1 278	2 183	4 348	32 376

Zdroj: Vlastní práce autora na základě údajů Statistiky NNO tabulka 1990-2012 [online].
 [citováno 2012-12-25]. Dostupné z WWW:
http://www.neziskovky.cz/data/stat_NNO_tabulka_1990_2012txt12780.pd

Příloha č. 6 – Přehled základních typů NNO v ČR

	Občanské sdružení	Obecně prospěšná společnost	Nadace	Nadační fond
Definice	Sdružení fyzických a právnických osob, které vzniká za účelem realizace společného zájmu. Typickým znakem je členská základna	Subjekt poskytující obecně prospěšné služby všem za stejných podmínek. Zisk nesmí být rozdělován mezi zakladatele nebo zaměstnance, používá se na financování dalších aktivit společnosti.	Účelové sdružení majetku z řízené za účelem dosahování obecně prospěšného cíle, kterým se rozumí zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic a rozvoj vědy, vzdělávání, tělovýchovy a sportu. Nadační příspěvky se poskytují z výnosů nadačního jmění a z ostatního majetku nadace	Účelové sdružení majetku z řízené za účelem dosahování obecně prospěšného cíle, kterým se rozumí zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic a rozvoj vědy, vzdělávání, tělovýchovy a sportu. Nadační fond nezřizuje nadační jmění a pro dosažení účelu smí použít veškerý svůj majetek
Registrace	Ministerstvo vnitra ČR na základě předložení dvou stejnopisů stanov a návrhu na registraci, podepsaného nejméně třemi členy tzv. „přípravného výboru (fyzické osoby)	Krajský (v Praze městský) soud podle sídla společnosti v rejstříku obecně prospěšných společností po předložení návrhu na zápis s těmito přílohami: *zakládací smlouva/listina, *čestná prohlášení členů správní rady, dozorčí rady, *výpisy z trestního rejstříku členů správní rady, dozorčí rady, *ověřené podpisové vzory osob oprávněných jednat jménem společnosti, *doklad o splnění podmínek pro výkon činnosti, *doklad o oprávnění k umístění sídla, *prohlášení správce vkladu zakladatelů, je-li vklad vkládán, posudek k ocenění nepeněžitých vkladů jsou-li vkládány.	Krajský (v Praze městský) soud podle sídla nadace v rejstříku nadací a nadačních fondů po předložení návrhu na zápis s těmito přílohami: *nadační nebo zřizovací listina (smlouva, závět'), *doklad o složení vkladu zřizovatelů do nadačního jmění, *čestná prohlášení členů správní rady, dozorčí rady nebo revizora, *výpis z rejstříku trestů členů správní a dozorčí rady (popř. revizora), *ověřené podpisové vzory osob oprávněných jednat jménem nadace, *doklad o oprávnění k umístění sídla.	Krajský (v Praze městský) soud podle sídla nadačního fondu v rejstříku nadací a nadačních fondů po předložení návrhu na zápis s těmito přílohami: *nadační nebo zřizovací listina (smlouva, závět') *čestná prohlášení členů správní rady, dozorčí rady nebo revizora, *výpis z rejstříku trestů členů správní a dozorčí rady (popř. revizora), *ověřené podpisové vzory osob oprávněných jednat jménem nadačního fondu, *doklad o oprávnění k umístění sídla, *prohlášení správce vkladu o složení vkladů zřizovatelů
Zakládací dokument	Stanovy musí obsahovat mj. tyto údaje: *název sdružení, *sídlo, *cíl činnosti, *orgány sdružení, jejich volba a fungování, *podmínky vzniku členství, *práva a povinnosti členů, *zásady hospodaření, a další	Zakládací smlouva/listina musí uvádět tyto údaje: *zakladatele, *název a sídlo společnosti, *druh poskytovaných služeb, *podmínky poskytování služeb, *doba, na kterou se společnost zakládá (pokud se nezakládá na dobu neurčitou), *identifikace členů první správní a dozorčí rady, *způsob jednání správní rady, *majetkový vklad zakladatelů (je-li	Nadační nebo zřizovací listina (smlouva, závět') musí obsahovat tyto údaje: *název a sídlo nadace, *identifikaci zřizovatelů *vymezení účelu, *nadační jmění, *identifikace členů první správní rady, *identifikace členů první dozorčí rady nebo revizora, *určení správce majetku do vzniku nadace, pokud se neupraví až statutem	Nadační nebo zřizovací listina (smlouva, závět') musí obsahovat tyto údaje: *název a sídlo nadačního fondu, *identifikaci zřizovatelů, *vymezení účelu, *majetkový vklad, *identifikace členů první správní rady, *identifikace členů první dozorčí rady nebo revizora, *pravidlo omezení režijních nákladů, *určení správce majetku do vzniku

		vkládán), *způsob zveřejnění výroční zprávy.	nadace pak * pravidlo omezení nákladů na správu nadace a *podmínky poskytování nadačních příspěvků	nadace, *podmínky poskytování nadačních příspěvků
Organizační dokument	Stanovy	Statut	Statut	Statut
Orgány	Zcela dle stanov (zákon orgány nijak neupravuje). Nejvyšším orgánem je obvykle valná hromada (členská schůze), mezi jeho zasedáními řídí chod organizace výbor (rada, předsednictvo apod.) obvykle v čele s předsedou	Správní rada (statutární orgán), dozorčí rada a ředitel.	Správní rada (statutární orgán), dozorčí rada nebo revizor, případně ředitel (funkce neupravená zákonem-pouze fakultativně).	Správní rada (statutární orgán), dozorčí rada nebo revizor, případně ředitel (funkce neupravená zákonem (pouze fakultativně)
Zánik	*dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením *pravomocným rozhodnutím MV ČR o rozpuštění	*uplynutím doby, na kterou byla založena, *dosažením účelu, pro který byla založena, *rozhodnutím správní rady o zrušení, *sloučením, splnutím nebo rozdělením, *rozhodnutím soudu o zrušení, *prohlášením konkurzu	*dosažením účelu, pro který byla založena, *rozhodnutím správní rady o sloučení, *rozhodnutím soudu o zrušení, *rozhodnutím o úpadku, nebo zamítnutím insolvenčního návrhu proto, že majetek nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení	*dosažením účelu, pro který byl založen, *rozhodnutím správní rady o sloučení, *rozhodnutím soudu o zrušení, *rozhodnutím o úpadku, nebo zamítnutím insolvenčního návrhu proto, že majetek nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení
Minimální vklad	Není povinnost vkladu	Není povinnost vkladu.	Minimální výše nadačního jmění je 500 000 Kč	Minimální výše není stanovena, ale vklad musí být složen
Podnikatelské aktivity	Účelem sdružení nesmí být sdružování k výkonu výdělečné činnosti. Existují různé pohledy na problematiku - podnikání však nesmí být hlavní činností sdružení, nejvýše činností doplňkovou. Pokud aktivita naplňuje podmínky živnostenského zákona, je nutné získat živnostenské oprávnění (ale některé živnostenské úřady je odmítají sdružením vydávat).	Může být realizována doplňková (podnikatelská) činnost, kterou je dosaženo účinnějšího využití majetku a není přitom ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb. I hlavní činnost však může být vykonávána se ziskem, je-li obecně prospěšná. Společnost se nesmí podílet na podnikání jiných osob (např. nabývat podíly v obchodních společnostech).	Vyloučeny kromě specifických případů: *pronájem nemovitostí, pořádání loterií, tombol a veřejných sbírek, *pořádání kulturních, společenských, sportovních a vzdělávacích akcí, *podíl na podnikání akciových společností v zákonem omezeném rozsahu	Vyloučeny kromě specifických případů: *pronájem nemovitostí, pořádání loterií, tombol a veřejných sbírek, *pořádání kulturních, společenských, sportovních a vzdělávacích akcí.
Právní úprava	Zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů	Zákon č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech	Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech	Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech

Zdroj: Vlastní práce autora – údaje převzaty z Přehled základních typů NO v ČR [online]. [citováno 2012-12-25]. Dostupné z WWW: http://www.neziskovky.cz/data/prehled_nnotxt8382.pdf